

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Analýza hospodaření vybrané obce – poměrové
ukazatele**

Lucie Klapková

© 2013 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomiky

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Klapková Lucie

Podnikání a administrativa

Název práce

Analýza hospodaření vybrané obce - poměrové ukazatele

Anglický název

Analysis of the economy of selected municipality - ratios

Cíle práce

Cílem diplomové práce je aplikovat teoretická východiska finanční analýzy obce na vybraný subjekt a na základě toho zhodnotit stávající ekonomickou situaci včetně vymezení návrhů a doporučení pro další rozvoj obce.

Metodika

Diplomová práce bude rozdělena na dvě části, přičemž v teoretické části budou na základě rozboru odborné literatury vysvětleny pojmy jako je obec, rozpočet a jeho skladba, finanční analýza obce a její ukazatele.

Praktická část bude zaměřena na charakteristiku vybrané obce a následně na ni budou aplikovány výpočty finanční analýzy obce.

Harmonogram zpracování

Literární rešerže - první část: 3/2012 až 8/2012

Detailní metodika a dokončení druhé části: literární rešerže: 8/2012 až 10/2012

Vlastní práce, analytická část: 10/2012 až 12/2012

Vlastní práce, syntéza poznatků, návrhy a doporučení: 12/2012 až 2/2013

Odevzdání poslední verze práce vedoucímu práce ke konečnému posouzení: 15. 3. 2013

Rozsah textové části

50-70 stran

Klíčová slova

obec, rozpočet, příjmy, výdaje, finanční a majetková analýza obce, dluhová služba

Doporučené zdroje informací

PEKOVÁ, J. Hospodářství a finanční územní samospráva. Praha: Management Press, 1. vydání. Praha, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2002. 206 s. ISBN 80-7179-778-2.

PEKOVÁ, J.; PŘÍMLY, J.; JETMÁR, M. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

PRŮVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů. Praha: GRAIDA Publishing, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2759-9.

STIGLITZ, J. Ekonomie veřejného sektoru. Grada Publishing 1997. 661 s. ISBN 80-7159-751-1.

TOTH P. a kol.: Financování obcí – sociálně ekonomický rozvoj systému, výstup z projektu GAČP-402/03/1235, Praha 2005, Deconomica, ISBN 80-245-0957-1.

TOTH P. Ekonomika měst a obcí. Praha 1998, ISBN 80-7079-693-6.

Vedoucí práce

Řezbová Helena, Ing., Ph.D.

Termín odevzdání

březen 2013

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.
vedoucí katedry

vytvořeno v aplikaci sign@brno.cz

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c.
Dekan fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Analýza hospodaření vybrané obce – poměrové ukazatele" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 27. března 2013

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Heleně Řezbové, Ph.D. za cenné rady, připomínky a vřelý přístup při vedení mé diplomové práce, kterým přispěla k jejímu zkvalitnění. Dále bych chtěla poděkovat pracovníkům OÚ Libiř, za poskytnutí potřebných materiálů a informací.

ANALÝZA HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ OBCE – POMĚROVÉ UKAZATELE

ANALYSIS OF THE ECONOMY OF SELECTED MUNICIPALITY - RATIOS

Souhrn

Cílem této diplomové práce je navrhnout vhodná opatření, která by vedla ke zlepšení stávající hospodářské situace obce Libiš, zjištěné na základě provedené analýzy jejího hospodaření v rámci sledovaného období, tedy v letech 2005 – 2011. Práce je členěna na teoretickou část, která se zabývá především rozpočtem, finanční a majetkovou analýzou, jednotlivými metodami a ukazateli a praktickou část, ve které jsou tyto metody aplikovány na konkrétní obec. Nejdůležitějším přínosem této diplomové práce je tedy zhodnocení finanční situace obce a především návrh opatření na její zlepšení.

Summary

The purpose of this thesis is to propose suitable measure in which to lead to an improvement of the economic situation in the municipality Libiš, identified and based on the analysis of its economy within the monitored period from 2005 – 2011. The thesis is divided into a theoretical part, which deals mainly with the budget, financial and proprietary analysis, different methods and indicators, and of practical part, in which these methods are applied to a specific municipality. The most important benefit of this thesis is the evaluation of the financial situation of the municipality and especially the proposal to its improvement.

Klíčová slova

Obec, rozpočet, příjmy, výdaje, finanční a majetková analýza, poměrové ukazatele, ukazatel dluhové služby.

Keywords

Municipality, budget, revenues, expenditure, financial and proprietary analysis, financial ratios, dept service indicator.

Obsah

1. ÚVOD	9
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	10
3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA	17
3.1. VEŘEJNÝ SEKTOR	17
3.1.1. <i>Charakteristika obce</i>	18
3.1.2. Orgány obce.....	19
3.2. ROZPOČET OBCE	20
3.2.1. <i>Příjmy územního rozpočtu</i>	21
3.2.1.1. Daňové příjmy – rozpočtové určení daní	22
3.2.1.2. Nedaňové příjmy.....	24
3.2.1.3. Kapitálové příjmy	24
3.2.1.4. Přijaté dotace	24
3.2.2. <i>Výdaje územního rozpočtu</i>	25
3.2.3. <i>Financování územního rozpočtu</i>	27
3.2.4. <i>Zhodnocení rozpočtu obce</i>	27
3.3. FINANČNÍ ANALÝZA.....	28
3.3.1. <i>Finanční analýza obce</i>	28
3.3.2. <i>Finanční analýza municipální firmy</i>	29
3.3.2.1. Municipální firma	29
3.3.2.2. Municipální firma a finanční analýza.....	29
3.3.2.3. Potřeba modifikace pro municipální firmu	30
3.3.2.4. Ukazatele autarkie.....	31
3.3.2.5. Ukazatele rentability	31
3.3.3. <i>Finanční analýza státní organizace</i>	32
3.3.4. <i>Finanční a majetková analýza obcí</i>	33
3.3.4.1. Cíle a význam FAMA	33
3.3.4.2. Metody FAMA	34
3.3.4.3. Zdroje informací metody FAMA	34
3.3.4.3.1. Vývoj počtu obyvatel	34
3.3.4.3.2. Vývoj majetku obce	34
3.3.4.3.3. Vývoj rozpočtu obce	35
3.3.4.3.4. Dluhová služba	35
3.3.4.3.5. Investiční program obce	36
3.3.5. <i>Finanční analýza podniku – obecné přístupy</i>	37
3.3.5.1. Analýza rozdílového ukazatele	37
3.3.5.2. Analýza poměrových ukazatelů	38
3.3.5.2.1. Ukazatele rentability	38
3.3.5.2.2. Ukazatele likvidity	39
3.3.5.2.3. Ukazatele aktivity	39
3.3.5.2.4. Ukazatele zadluženosti	40
4. VLASTNÍ PRÁCE	41
4.1. CHARAKTERISTIKA VYBRANÉ OBCE	41
4.1.1. <i>Stručná charakteristika obce</i>	41
4.1.2. Demografická struktura obce.....	42
4.1.3. Spolkový život v obci	44
4.1.4. Historie.....	45
4.1.5. Významné osobnosti a památky	45
4.2. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE LIBIŠ	46
4.2.1. <i>Analýza rozpočtu obce</i>	46
4.2.1.1. Analýza rozpočtových příjmů.....	46

4.2.1.2.	Daňové příjmy	50
4.2.1.3.	Nedaňové příjmy	52
4.2.1.4.	Kapitálové příjmy.....	54
4.2.1.5.	Přijaté dotace.....	54
4.2.1.2.	Analýza rozpočtových výdajů	56
4.2.1.3.	Analýza financování.....	59
4.2.2.	<i>Finanční a majetková analýza obce Libiš</i>	60
4.2.2.1.	Majetek.....	60
4.2.2.2.	Rozpočet obce.....	61
4.2.3.	<i>Analýza rozdílového ukazatele</i>	68
4.2.4.	<i>Analýza poměrových ukazatelů</i>	69
4.2.4.1.	Ukazatel dluhové služby.....	69
4.2.4.2.	Ukazatele rentability	72
4.2.4.3.	Ukazatele likvidity	73
4.2.4.4.	Ukazatele aktivity	74
4.2.4.5.	Ukazatele zadluženosti	75
4.2.4.6.	Ukazatele autarkie.....	75
4.2.5.	<i>Zlaté pravidlo financování</i>	76
4.2.6.	<i>Pohledávky a závazky obce</i>	77
4.2.7.	<i>Stavební projekty obce</i>	78
4.2.7.1.	Stavební projekty obce 2009 - 2011.....	78
5.	ZÁVĚR A DOPORUČENÍ	79
6.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	85
7.	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	90
8.	SEZNAM GRAFŮ A TABULEK	91
9.	SEZNAM PŘÍLOH	93
10.	PŘÍLOHY	93

1. Úvod

Každý občan by se měl zajímat o obec, ve které žije. Tato skutečnost také výrazně přispěla k tomu, proč jsem si dané téma zvolila. Dalším důvodem bylo také to, že jsem měla možnost konzultace s pracovníky obecního úřadu Libiř, znala jsem prostředí a poměry v obci a své poznatky jsem tudíž mohla ověřovat v praxi. Podle mého názoru je velmi zajímavé sledovat hospodaření obce v určitém časovém období, a ještě zajímavější je zamyslet se nad zlepšením její hospodářské situace a tím zároveň zjistit, že územní samospráva nemá rozhodně lehký úkol.

Veřejná správa se dělí na státní správu a samosprávu, která se dále člení na územní samosprávu a zájmové skupiny. Územně samosprávné celky, prostřednictvím kterých stát zajišťuje funkce a činnosti, jež mu ukládají příslušné právní předpisy, zaujímají velmi významné místo v rámci reprodukčního procesu každého státu. Obec je základní jednotkou územní samosprávy a jako veřejnoprávní korporace má svůj majetek, vystupuje svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z právních vztahů.

Tato diplomová práce se zabývá analýzou hospodaření obce Libiř, o katastrální výměře 713,3 ha, která patří do kategorie menších obcí, nacházející se v okrese Mělník a územně spadající do Středočeského kraje. Bezprostřední souvislost a provázanost má obec se svým sousedícím městem Neratovicemi, jehož byla od r. 1950 až do r. 1990 administrativní součástí. Od 24. listopadu 1990 je však samostatnou obcí. Libiř se skládá ze dvou částí, Staré a Nové Libiře. Obec je součástí správního obvodu obce s rozšířenou působností, kterou jsou právě Neratovice. K 31. 12. 2011 má 2055 trvale žijících obyvatel.

Aby obec mohla posoudit své hospodaření, které jí umožňuje uskutečnit efektivní rozdělení finančních prostředků, musí provést finanční analýzu. Ta slouží k posouzení celkové finanční situace obce a především ke zlepšení jejího hospodaření do budoucna. Finanční analýza patří k poměrně propracovaným součástem finančního řízení, avšak je pravdou, že implicitně se předpokládá její užití pro ziskové organizace soukromého tržního sektoru. Je tedy potřeba mít na paměti, že většina ukazatelů finanční analýzy byla zkonstruována výhradně pro výrobní či obchodní podniky, nikoli pro územně samosprávné celky. Tato skutečnost je podmíněna právě tím, že důvodem existence obce je plnění služeb pro veřejnost, nikoli tvorba zisku, který je jedním z cílů a podnětů veškerého podnikání.

2. Cíl práce a metodika

Prvotním záměrem této diplomové práce je, na základě teoretických poznatků z odborné literatury, údajů z rozpočtů obce, účetních výkazů a informací získaných při konzultaci s vedoucím práce a s pracovníky Obecního úřadu Libiř, vymežit závěry a navrhnout vhodná doporučení ke zlepšení hospodářské situace obce na základě analýzy jejího hospodaření v rámci sledovaného období, tedy v letech 2005 – 2011.

Tato diplomová práce si klade 4 dílčí cíle:

- vymežit teoretické zdroje,
- charakterizovat vybranou obec,
- provést podrobnou analýzu hospodaření obce,
- zformulovat závěry a navrhnout vhodná doporučení ke zlepšení stávající situace.

První dílčí cíl bude realizován na základě návštěvy odborných knihoven a prostudování vhodných relevantních odborných knih, publikací a validních internetových zdrojů doplněných o zákony, zabývající se danou problematikou.

Charakteristika obce bude provedena především na základě vedených diskuzí s pracovníky OÚ Libiř, konkrétně se starostou obce Zdeňkem Mrázem, s rozpočtářkou Marcelou Mölzerovou a účetní Stanislavou Köpplerovou. Dalším významným zdroje se také stanou oficiální internetové stránky obce www.libis.cz. V této části práce dojde k vymezení stručné charakteristiky vybrané obce, její demografické struktury a historie, s důrazem na významné osobnosti a památky obce.

Další dílčí cíl bude uskutečněn na základě analýzy hospodaření obce Libiř v letech 2005 – 2011, která bude rozdělena do několika částí. První část bude tvořit analýza rozpočtu, která v sobě zahrnuje analýzu rozpočtových příjmů, výdajů a financování obce Libiř. Příjmové a výdajové položky budou sledovány jednak z druhového, tak z celkového hlediska. Poté se pozornost bude obracet na finanční a majetkovou analýzu obcí podle Totha, která bude pro potřeby této diplomové práce rozdělena na část analyzující majetek a část věnující se rozpočtu obce. Další částí bude analýza rozdílového ukazatele a analýza poměrových ukazatelů, kde dojde k vyčíslení ukazatele dluhové služby, ukazatelů rentability, likvidity,

aktivity, zadluženosti a autarkie. Pozornost bude také věnována zlatému pravidlu financování (zlaté bilanční pravidlo). Analýza hospodaření bude poté zakončena rozborem pohledávek a závazků obce a stavebními projekty obce Libiř.

Závěrečný dílčí cíl této diplomové práce bude poté spočívat především ve zhodnocení jejich cílů a v navržení vhodných doporučení, která vyplynou z její praktické části.

Jedním z nejdůležitějších podkladů diplomové práce je rozpočet obce Libiř. Tento rozpočet je každoročně sestavován, přičemž při jeho sestavování je využito příslušných položek rozpočtové skladby v souladu s § 12. Rozpočtové příjmy jsou druhově tříděny dle rozpočtové skladby na třídy, rozpočtové výdaje jsou členěny na oddíly a financování využívá druhové třídění na jednotlivé položky. Obec Libiř sestavuje rozpočet v jednotkách Kč zaokrouhlených na dvě desetinná místa, pro potřeby diplomové práce byl však rozpočet upraven na tisíce Kč z důvodů jednodušších propočtů.

Obce, stejně jako ostatní účetní jednotky, jsou povinny vést účetnictví tak, aby účetní závěrka podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví. Součástí účetní závěrky jsou rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha. První dva účetní výkazy se také staly významným zdrojem informací pro analýzu hospodaření obce Libiř. Na základě podkladů od obce a podkladů ze systému ARIS byly získány rozvahy pro všechny sledované roky a výkazy zisku a ztráty pro roky 2010 a 2011. Výkazy zisku a ztráty v rozmezí let 2005-2009 bohužel nejsou k dispozici z níže uvedených skutečností. Tyto účetní výkazy byly opět převedeny na tisíce Kč.

Od 1. 1. 2010 došlo ke změně účetnictví územně samosprávných celků, přičemž obce se od této doby setkávají s novým pojmem v účetních výkazech, a to s výsledkem hospodaření. Tento výsledek se však neshoduje s výší výsledku rozpočtového hospodaření, který byl do této doby jediným výsledkem hospodaření obcí. Do konce roku 2009 se v účetních výkazech vyjadřoval výsledek zúčtování příjmů a výdajů minulých let na účtu 933, který však vznikl z výrazně jiných dat, než je tomu u výsledku hospodaření dle aktuálního principu. Výsledek rozpočtového hospodaření (zůstatek finančních prostředků na rozpočtových účtech) se však nebude rovnat výsledku hospodaření dle výkazu zisku a ztráty. Jedná se o dva rozdílné náhledy (zpracováno na základě časopisu UNES). Z tohoto hlediska nebylo možné vypočítat část poměrových ukazatelů, neboť jsou

k dispozici pouze výkazy zisku a ztráty za rok 2010 a 2011, od kdy obce vedou tento účetní výkaz dle aktuálního principu.

V rámci zpracování praktické části této diplomové práce byly použity níže uvedené výpočty a ukazatelé.

Bazický index časové řady

= y_n / y_0 (v Kč)

pro $n = 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011$

y_0 = bazická hodnota výchozího roku

Ukazatel hodnotí změny vykazovaných hodnot v jednotlivých letech vztažených vždy k výchozímu (bazickému) roku, v tomto případě k roku 2005.

V rámci analýzy hospodaření obce bude také využita v plné verzi Finanční a majetková analýza (FAMA), která je výsledkem grantu přiděleného Grantovou agenturou České republiky pod číslem 402/03/1235 na léta 2003 – 2005 Vysoké škole ekonomické v Praze pod záštitou Ing. Petra Totha.

Ukazatele FAMA

Tabulka č. 1: Základní ukazatele FAMA

Číslo řádku	Název položky	Přiřazení položek dle druhové rozpočtové skladby
1.	DPFO ze závislé činnosti	1111
2.	DPFO z vlastní činnosti	1112-1119
3.	DPPO bez obcí	1121
4.	DPPO za obce	1122
5.	DPH	1211
6.	Daň z nemovitosti	1511
7.	Místní poplatky	1341-1349
8.	Daňové příjmy celkem	1111-1705
9.	Příjmy z vlastní činnosti	2111-2151
10.	Neinvestiční dotace	4111-4160
11.	Běžně se opakující příjmy	ř. 8+9+10
12.	Ostatní příjmy	2210-2482
13.	Kapitálové příjmy	3111-3202
14.	Kapitálové dotace	4211-4240
15.	<u>Příjmy celkem (po konsolidaci)</u>	Součet (ř. 11+12+13+15)
16.	Běžné výdaje	5011-5909
17.	Investiční výdaje	6111-6909
18.	<u>Výdaje celkem (po konsolidaci)</u>	Součet (ř. 17+18)
19.	Financování	8111-8902
20.	z toho splátky úvěrů a půjček	8112+8114+8122+8124+8212+8214+8222+8224+5141+5142+5143+5149
21.	<u>Výsledek hospodaření</u>	Součet 16-(19+20)
22.	Stavby	R, ř. 9 ¹
23.	Dlouhodobý hmotný majetek	R, ř. 7
24.	Majetek celkem	R, ř. 1
25.	Počet obyvatel obce	dle reálného počtu obyvatel obce

Zdroj: TOTH, P. a kol., *Financování obcí – sociálně ekonomický rozvoj systému, výstup z projektu GAČR 402/03/123*, s. 225-226

Pro lepší orientaci čísla řádků ve výše uvedené tabulce č. 1 odpovídají číslům v závorkách v následujících vzorcích.

¹ řádky rozvahy v této metodice navazují na přílohu č. 8

Podle Totha (2005, s. 225-228) mezi základní ukazatele patří:

- *Celkové rozpočtové příjmy na 1 obyvatele* (ukazatel finanční síly obce)

Příjmy (15) / počet obyvatel (25)

- *Vlastní příjmy na 1 obyvatele* (porovnání finanční síly obce s ostatními obcemi)

Vlastní příjmy (9) / počet obyvatel (25)

- *Daňové příjmy na 1 obyvatele* (ukazatel daňové výtěžnosti obce)

Daňové příjmy celkem (8) / počet obyvatel (25)

- *Míra soběstačnosti* (procentní zastoupení vlastních příjmů v příjmech celkových)

Příjmy z vlastní činnosti (9) / příjmy celkem (15)

- *Hrubá úspora* (přebytek celkových příjmů nad běžnými výdaji)

Celkové příjmy (15) – běžné výdaje (16)

- *Čistá úspora* (přebytek příjmů nad běžnými výdaji)

[Celkové příjmy (15) – splátky úvěrů a půjček (20)] – běžné výdaje (16)

- *Míra krytí běžných výdajů* (v %, podíl běžně se opakujících příjmů k běžným výdajům)

Běžné výdaje (16) / běžně se opakující příjmy (11)

- *Míra závislosti na neopakovatelných příjmech* (v %, neopakovatelné příjmy – ostatní příjmy, kapitálové příjmy a investiční dotace)

[(Běžně se opakující příjmy (11) / příjmy celkem (15))] * 100

- *Investiční podíl*

Investiční výdaje (17) / celkové výdaje (18)

- *Hodnota majetku na 1 obyvatele* (porovnání úrovně vybavenosti obcí majetkem)

Hodnota majetku celkem (24) / počet obyvatel (25)

- *Absolutní míra zadlužení na obyvatele*

Celkové roční splátky obce (20) / počet obyvatel (25)

Ukazatel dluhové služby

- *Ukazatel dluhové služby (%) (Dluhová služba / dluhové základna) * 100*

Do položky dluhové služby patří, dle Ministerstva financí, zaplacené úroky (položka 5141), uhrazené splátky vydaných dluhopisů (položky 8xx2), splátky jistin (8xx4) a splátky leasingu (položky 5178). Dluhová základna podle MF obsahuje skutečně dosažené daňové příjmy v tř. 1 po konsolidaci a nedaňové příjmy v tř. 2, též po konsolidaci, a dotace souhrnného finančního vztahu (položky 4112 a 4212 rozpočtové skladby po konsolidaci), (zpracováno na základě www.mfer.cz).

Ukazatele rentability

- *Rentabilitu aktiv* $EBIT^2(V, \text{ř. } 50^3 + V, \text{ř. } 23) / \text{aktiva (R, ř. 1)}$
- *Rentabilita vlastního jmění* Čistý zisk (V, ř. 54) / vlastní kapitál (R, ř. 42)
- *Rentabilita vloženého kapitálu* $EBIT (V, \text{ř. } 50 + V, \text{ř. } 23) / \text{investovaný kapitál (R, ř. 42 + R, ř. 49)}$

Čistým ziskem je zisk před zdaněním (Macek, Kopek, Králová, 2006, s. 30). Investovaný kapitál představuje součet vlastního kapitálu a dlouhodobých dluhů (Růčková, 2011, s. 53). Zisk použitý v ukazatelích rentability je dán součtem zisku z hlavní a hospodářské činnosti.

Ukazatele likvidity

- *Běžná likvidita* Oběžná aktiva (R, ř. 19) / krátkodobé závazky (R, ř. 49 + R, ř. 50)
- *Pohotová likvidita* [Oběžná aktiva (R, ř. 19) – zásoby (R, ř. 20)] / krátkodobé závazky (R, ř. 49 + R, ř. 50)
- *Okamžitá likvidita* Finanční prostředky (R, ř. 35) / krátkodobé závazky (R, ř. 49 + R, ř. 50) (Sedláček, 2008, s. 66-67)

Oběžná aktiva reprezentují součet finančního majetku, krátkodobých pohledávek a zásob. Finančními prostředky jsou myšleny majetek v pokladně, na běžném účtu, obchodovatelné

² EBIT je zisk před odečtením úroků a zdaněním

³ řádky výkazu zisku a ztráty v této metodice navazují na přílohu č. 9

cenné papíry a ceniny. Krátkodobé závazky v sobě zahrnují krátkodobé závazky a krátkodobé bankovní úvěry (Sedláček, 2008, s. 66).

Ukazatele aktivity

- *Obrat celkových aktiv* Tržby (V, ř. 28) / aktiva (R, ř. 1)
- *Doba obratu zásob* Zásoby (R, ř. 20) / [tržby (V, ř. 28)/365]
- *Doba obratu pohledávek* Pohledávky (R, ř. 17 + R, ř. 24) / [tržby (V, ř. 28)/365] (Sedláček, 2008, s. 61).

Aktiva jsou vyjádřena jako stav k určitému datu, v tomto případě je to konec každého kalendářního roku. Pohledávky jsou zde tvořeny pohledávkami krátkodobými i dlouhodobými, které jsou uvedeny v rozvaze obce. Tržby, které jsou použity v ukazatelích aktivity, jsou dány součtem tržeb z hlavní a hospodářské činnosti obce.

Ukazatel zadluženosti

- *Celková zadluženost aktiv* Cizí zdroje (R, ř. 47) / aktiva (R, ř. 1)
- *Míra zadluženosti vlastního kapitálu* Cizí zdroje (R, ř. 47 / vlastní kapitál (R, ř. 42)
- *Úrokové krytí EBIT* (V, ř. 50 + V, ř. 23) / nákladové úroky (V, ř. 23)

Cizí zdroje demonstrují součet položek pasiv z rozvahy, mezi které patří rezervy, dlouhodobé a krátkodobé závazky, bankovní úvěry a výpomoci a časové rozlišení (Macek, Kopek, Králová, 2006, s. 30).

Ukazatele autarkie

- *Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů* = [Výnosy z hlavní činnosti (V, ř. 27) / náklady hlavní činnosti (V, ř. 1)] * 100
- *Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů* = [Příjmy (F, ř. 11 / Výdaje (F, ř. 18)] * 100, resp. (Neinvestiční (provozní) příjmy / Neinvestiční (provozní) výdaje) * 100

Výnosy a náklady z hlavní činnosti představují přímo položky, které se nacházejí ve výkazu zisku a ztráty vedle výnosů a nákladů z hospodářské činnosti. Příjmy a výdaje v rámci ukazatele celková autarkie na bázi příjmů a výdajů, představují neinvestiční (provozní) příjmy či výdaje tj. jejich součástí nejsou příjmy či výdaje kapitálové neboli investiční (Kraftová, 2002, s. 101-109).

3. Teoretická východiska

3.1. Veřejný sektor

Veřejný sektor je velmi významná část národního hospodářství ve smíšené ekonomice, jehož posláním je předcházet a řešit důsledky selhání trhu. Jeho úkolem je také zajistit potřebné statky na produkci veřejných statků a vytvářet podmínky pro fungování soukromého sektoru (Peková, 2008, s. 35-36).

Národní hospodářství, představující ekonomiku země, sestává ze soukromého sektoru, který bývá někdy rozdělován na sektor domácností a sektor firem, a vládního sektoru, též označovaného jako sektor veřejný. Posláním veřejného sektoru je tedy buď nějakým způsobem řešit důsledky selhání trhu anebo těmto důsledkům předcházet. Tento sektor je sektorem netržním, neziskovým, jako takový je financován z veřejných financí, v rámci něho se rozhoduje veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole (Tetřevová a kol., 2009, s. 11).

Kraftová (2002, s. 1) tvrdí, že ve standardních tržních ekonomikách vedle sebe existují soukromý a veřejný sektor jako dvě neoddělitelné součásti společenského a především ekonomického systému. Své rozmanité funkce zajišťuje veřejný sektor prostřednictvím jednotlivých subjektů (Kraftová, 2002, s. 1).

Ekonomika veřejného sektoru si klade stejné otázky jako každý jiný obor ekonomie. Co, jak a pro koho vyrábět a jak uskutečnit kolektivní rozhodnutí. Zaměřuje se na volbu mezi soukromým a veřejným sektorem a na způsob rozhodování v rámci veřejného sektoru (Stiglitz, 1997, s. 32-33).

Pro veřejný sektor je typické, že v něm vystupují dva aktéři, a to aktéři státní správy a aktéři samosprávy. Aktéři veřejného sektoru se rozhodují na základě veřejného zájmu, což je takový zájem, který odpovídá potřebám společnosti (Ochrana, Pavel, Vitek, 2010, s. 17). Veřejná samospráva může mít podobu zájmové a územní samosprávy, přičemž územní samospráva zastupuje zájmy osob sídlících na určitém geograficky ohraničeném území a je zároveň projevem demokracie a decentralizace. Státní správa je přímo, nebo zprostředkovaně řízena ústřední vládou, která představuje nejvyšší orgány moci výkonné a politické. Tento orgán má všeobecnou působnost, v oblasti správy kontroluje, sjednocuje a koordinuje činnost ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy (Provazníková, 2009, s. 24, 37).

3.1.1. Charakteristika obce

Obec jako veřejnoprávní korporace je základním územním samosprávným celkem, který se rozkládá na jednom či více katastrálních územích. Každá obec je začleněna do správního obvodu, okresu a do územního obvodu vyššího územního samosprávného celku tzn. kraje. Obec je vymezena třemi základními znaky, kterými jsou území, občané a samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce (tzn. působnost). Existují tyto základní druhy obcí, kterými jsou obec, město, městys, statutární město a Hlavní město Praha (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 120-121).

Obec je základní jednotkou územní samosprávy (Provazníková, 2009, s. 27). Peková (2008, s. 119) uvádí velmi podobnou definici, s tím, že obec je základním článkem územní samosprávy.

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, je veřejnoprávní korporací, má svůj majetek, vystupuje svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z právních vztahů. Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem (Zákon č. 218/2000 Sb., o obcích).

Obec je samosprávné společenství občanů s vlastním majetkem a vlastními příjmy, s kterými hospodaří, přičemž při tomto hospodaření přebírá plnou odpovědnost. Obec je právnickou osobou, do jejíchž vnitřních záležitostí lze zasahovat pouze prostřednictvím zákona, a která samostatně rozhoduje o rozvoji vlastního území (Toth, 1998, s. 20).

Každá obec v České republice má svoji působnost, přičemž existují dva druhy působnosti, samostatná a přenesená. Samostatná působnost je vymezena v zákonech výčtem, a patří do ní, dle Provazníkové, hospodaření obce, rozpočet a závěrečný účet obce, peněžní fondy obce, PO obce a organizační složky obce a účast obce v PO, osobní a věcné výdaje na činnost obecního úřadu a zvláštních orgánů obce, organizace, řízení, personální a materiální zabezpečení obecního úřadu, vydávání obecně závazných vyhlášek obce, místní referendum, obecní policie, ukládání pokut za správní delikty, program rozvoje územního obvodu obce, územní plán obce a regulační plán a vyhlášení jejich závazné části obecně závaznou vyhláškou, spolupráce s jinými obcemi atd. Dle zvláštních zákonů patří do této působnosti také místní poplatky, zřizování jednotky dobrovolných hasičů, zřizování a správa předškolních zařízení, základních a základních uměleckých škol, zdravotních zařízení atd. Orgány všech obcí vykonávají tzv. přenesenou působnost, v rámci níž se jedná především o vydávání nařízení obce, rozhodování o místních

a účelových komunikacích, projednávání přestupků. Obce jsou také v rámci této působnosti vodoprávním úřadem, povodňovým orgánem a orgánem ochrany přírody a ovzduší. (Provazníková, 2009, s. 30) U obcí je možné setkat se také se specifickou skupinou tzv. obcí s rozšířenou přenesenou působností. V tomto případě se jedná o větší obce, na které byla přenesena část pravomocí zrušených okresních úřadů a obsluhují tak zároveň několik obcí ve svém okolí (Císařová, Pavel, 2008, s. 20).

Aby mohla obce plnit své základní funkce, musí mít nejen demokraticky zvolenou samosprávu, ale i určitou ekonomickou základnu, která jí zajistí dostatek prostředků do jejího rozpočtu. Klíčovým krokem je vytvoření zákonem vymezeného majetku obce. Obec má právo majetek držet, užívat a nakládat s ním, ovšem platí, že tyto aktivity musí být spojeny především se strategií ochrany a rozmnožování téhož. Je však nezbytné tento majetek vymezit a správně ho převést do municipálního vlastnictví. V rámci majetku obce se jedná o budovy, haly a stavby, stroje, přístroje a zařízení, dopravní prostředky a inventář, nehmotný investiční majetek, drobný hmotný investiční majetek, finanční majetek a v neposlední řadě také zásoby. Každý majetek příslušné obce, musí být pro tuto obce potřebný (Toth, 1998, s. 27).

3.1.2. Orgány obce

Mezi orgány obce, patří dle zákona o obcích, zastupitelstvo obce, rada obce, starosta a jeho zástupce (místostarosta), výbory, komise a v neposlední řadě také obecní úřad (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 126-130).

Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce (Zákon č. 218/2000 Sb., o obcích). Zastupitelstvo volí ze svých členů starostu obce, který obec zastupuje navenek a je odpovědný zastupitelstvu a místostarostovi, který ho zastupuje v nepřítomnosti. Výkonným orgánem obce je rada obce, kterou tvoří starosta a členové zvoleni z řad zastupitelů. V čele obecního úřadu stojí starosta, dále je tvořen místostarostou, tajemníkem a zaměstnanci obecního úřadu. Samotné zastupitelstvo obce si může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory, přičemž každá obce musí mít finanční a kontrolní výbor. Stejnou možnost má i rada obce, která může pro stejné účely zřídit komisi (Provazníková, 2009, s. 29-30).

3.2. Rozpočet obce

Za základní nástroje, které zlepšují municipální politiku obce, a tedy i kvalitu územní veřejné správy, jsou všeobecně vnímány strategický plán rozvoje obce, rozpočtový výhled a rozpočet obce. Strategický plán rozvoje obce je vlastně koncepční dokument, který definuje hlavní cíle obce a jednotlivá opatření, která by měla vést k jejich naplňování. Hlavním cílem rozpočtových výhledů je střednědobá predikce finančních toků ve vazbě na rozpočtový plán obce. Kvalitní rozpočtový výhled by měl tedy odhalit případná finanční rizika spojená s rozvojem obce. Rozpočtový výhled se od rozpočtu obce liší hlavně tím, že nemá stanovenou povinnou skladbu (Viturka, 2010, s. 84).

Důležitým nástrojem pro plnění úkolů jednotlivých vládních úrovní, tedy i územní samosprávy, je soustava veřejných rozpočtů. Nejdůležitější součástí finančního systému je, z hlediska územní samosprávy, územní rozpočet. Územní rozpočet je decentralizovaný peněžní fond, který se tvoří, rozděluje a používá v souladu s principy nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence. Z hlediska účetní ho lze považovat za bilanci a je rovněž důležitým rozpočtovým plánem a nástrojem municipální politiky (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 200).

Obsahem rozpočtu jsou podle Zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, jeho příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů. Podnikatelská činnost, pokud ji obec provozuje, se sleduje mimo rozpočtové příjmy a výdaje. Její výsledek se však do rozpočtu promítne.

Územní rozpočet plní dle Pekové (2008, s. 100) několik velmi důležitých funkcí a to alokační (rozhodující na úrovni územní samosprávy), redistribuční a stabilizační.

Třídění příjmů a výdajů územního rozpočtu dle závazné rozpočtové skladby umožňuje dělení rozpočtu na běžný a kapitálový. Běžný rozpočet je vlastně bilance běžných příjmů a běžných výdajů, přičemž většina z nich se pravidelně každoročně opakuje (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 200-203).

Veřejný rozpočet je současně peněžní fond, bilance (bilancuje příjmy a výdaje), finanční plán na rozpočtové období, nástroj rozpočtové politiky a nástroj řízení veřejného sektoru (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 212).

K samotnému pojmu rozpočet obce se váže pojem rozpočtový proces. Rozpočtový proces je vlastně množina různých činností, které směřují k tvorbě, plnění a také k vykazování rozpočtu. Tento proces tvoří fáze přípravy, schvalování, čerpání a fáze zpětné kontroly

a vyúčtování. Je to neustále se opakující sled kroků, které začínají sestavováním rozpočtu a končí ex-post vyhodnocením a kontrolou. Je tedy možné, že v jednom kalendářním roce se v rozpočtovém cyklu nacházejí až tři po sobě jdoucí rozpočty: jeden ve fázi přípravy a schvalování, druhý ve fázi plnění a třetí v konečné fázi kontroly (Císařová, Pavel, 2008, s. 28).

3.2.1. Příjmy územního rozpočtu

Příjmy, které představují nenávratná inkasa, ovšem kromě inkas, kterými se přijímají vypůjčené finanční prostředky, se dělí na dvě základní podskupiny, a to vlastní příjmy a přijaté dotace. Jde o jejich začlenění do čtyř tříd - třída 1: daňové příjmy, třída 2: nedaňové příjmy, třída 3: kapitálové příjmy, třída 4: přijaté dotace.

Příjmy rozpočtu obce lze seřadit podle významnosti sestupně na daňové příjmy, přijaté dotace, nedaňové příjmy a kapitálové příjmy.

Příjmy územního rozpočtu lze členit podle několika hledisek, ovšem jedním z nejvýznamnějších členění je členění příjmů dle návratnosti na nenávratné veřejné příjmy a návratné veřejné příjmy. Z časového hlediska je také důležité členění na běžné a kapitálové příjmy (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 244). Máče (2010, s. 113) uvádí skutečnost, že příjmy a výdaje se dají členit také z hlediska odpovědnostního, druhového, odvětvového a konsolidačního.

Příjmy rozpočtu obce tvoří dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zejména příjmy z vlastního majetku a majetkových práv, příjmy z výsledků vlastní činnosti, příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle tohoto nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila, příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce podle tohoto zákona nebo zvláštních zákonů, pokud není dále stanoveno jinak, příjmy z místních poplatků podle zvláštního zákona, výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona, dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů, dotace z rozpočtu kraje, prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a sankcí, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce, přijaté peněžité dary a příspěvky, jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

3.2.1.1. Daňové příjmy – rozpočtové určení daní

Jelikož daňové příjmy představují rozhodující podíl na příjmech rozpočtu každé obce, je příznačné specifikovat strukturu daňového systému, který je platný v České republice.

Daně se v rámci českého daňového systému člení na daně přímé a nepřímé, přičemž obě tyto skupiny obsahují další podskupiny daní.

Daně přímé jsou tvořeny daněmi z příjmů, jež zahrnují, daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob, a daněmi majetkovými, které představují daň z nemovitosti, daň silniční, dědickou a darovací a daň z převodu nemovitostí. Daně nepřímé tvoří daň z přidané hodnoty (včetně daně při dovozu), daň spotřební (daň z uhlovodíkových paliv, daň z lihu a lihovin, vína a piva, daň z tabáku a tabákových výrobků) a daně na ochranu životního prostředí. Další platby, které mají charakter daní, jsou pojistné na sociálním zabezpečení, pojistné na důchodové pojištění, pojistné na nemocenské pojištění, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, místní poplatky ukládané na úrovni měst a obcí mající charakter daní, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, za užívání veřejného prostranství, ze psů, z provozování výherní hracích automatů a další (Černohorský, Teplý, 2011, s. 287).

Peková tvrdí, že v moderní daňové teorii plní daně funkci fiskální, redistribuční a stabilizační. První z funkcí představuje možnost získat hlavní finanční prostředky do financování veřejných statků, redistribuční funkce zmírňuje nerovnosti mezi subjekty a funkce stabilizační slouží ke stabilizaci ekonomiky (Peková, 2008, s. 346).

Právní úprava daňových příjmů je uvedena v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů („zákon o rozpočtovém určení daní“) a v jeho novelách.

Dle § 2 tohoto zákona se rozumí celostátním hrubým výnosem daně peněžní prostředky vybrané v průběhu rozpočtového roku správcem daně, snížené o vrácené prostředky. Do celostátního hrubého výnosu daně se nezahrnují částky vybrané na pokutách a částky použité na úhradu nákladů daňového řízení.

Od 1. 1. 2013 se obcím rozděluje dle přepočteného počtu obyvatel z celostátního hrubého výnosu sdílených daní:

- 20,83 % z daně z přidané hodnoty,

- 22,87 % z daně z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků,
- 23,58 % z daně z příjmů FO vybíraná srážkou podle zvláštní sazby,
- 23,58 % z 60 % daně z příjmů FO,
- 23,58 % z daně z příjmů PO včetně daně z příjmů PO vybírané srážkou podle zvláštní sazby.

Výlučným daňovým příjmem rozpočtů obcí jsou:

- daň z nemovitosti (příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází),
- daň z příjmů PO za předpokladu, že poplatníkem je příslušná obec,
- 30 % z výnosu záloh na daň a samotné daně z příjmů FO, které mají na území dané obce bydliště,
- 1,5 % podíl na dani z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků rozdělený dle přepočteného počtu obyvatel (Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům).

Pro stanovení podílu na celostátním hrubém výnosu daní je použito kritérium celkové výměry obce, počet obyvatel dané obce, počet dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí a počet obyvatel upravený koeficienty velikostních kategorií obcí.

Mezi ostatní daňové příjmy patří také místní a správní poplatky. Místní poplatky v tomto případě upravuje zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Správní poplatky upravuje zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích.

Obce mohou vybírat tyto místní poplatky: poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek z ubytovací kapacity, poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města, poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj, poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění a využívání a odstraňování komunálních odpadů, poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.(Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích)

Správa a výběr správních poplatků je upraven zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Správní poplatky se platí například za vydání řidičského průkazu či cestovního pasu, za ověření podpisu apod.

3.2.1.2. Nedaňové příjmy

Hlavní rozdíl mezi daňovými a nedaňovými příjmy místních rozpočtu tkví v tom, že obec může u těchto příjmů ovlivnit výši nebo strukturu (Černohorský, Teplý, 2011, s. 288).

Mezi nedaňové příjmy patří dle Provazníkové (2009, s. 95) příjmy obcí z vlastního podnikání, uživatelské poplatky, příjmy z vlastní správní činnosti, pokuty, případně příjmy z mimorozpočtových fondů, ze sdružování finančních prostředků, ze sbírek a darů (Provazníková, 2009, s. 95).

Specifickým případem ve skupině nedaňových příjmů jsou příjmy z prodeje vlastního majetku, které jsou jednorázové a měly by být využity jen na investiční akce, které budou přinášet výnosy či užitky obyvatelům (Císařová, Pavel, 2008, s. 37-38).

Nedaňové příjmy tvoří především příjmy z vlastní hospodářské činnosti, které představují poměrně významný zdroj do rozpočtu obcí, a v poslední době jejich význam roste. Do této skupiny patří zisky z municipálních podniků, podíly na zisku podniků s majetkovým vkladem obcí, příjmy z pronájmu majetku a příjmy z obchodování s cennými papíry. Zisky z municipálních podniků závisí samozřejmě na počtu, velikosti a konstrukci poplatku, který si obce účtují. V této souvislosti je však důležité zdůraznit, že primární povinností obce je zabezpečovat poskytování veřejných statků a služeb pro obyvatelstvo. Názor na participaci obcí na ekonomických aktivitách se liší, někdo podnikání obcí kritizuje, v některých zemích však existuje tradice v angažovanosti obcí na obchodních aktivitách (Provazníková, 2009, s. 95, 182).

3.2.1.3. Kapitálové příjmy

Obec vedle běžných příjmů získává i kapitálové příjmy, které jsou mimořádné a měly by sloužit ke krytí jednorázových investičních výdajů. Tyto příjmy jsou spojeny s prodejem dlouhodobého majetku, akcií a majetkových podílů. Kapitálové příjmy představují příjmy z prodeje dlouhodobého majetku obce a výnosy z vlastnictví cenných papírů. Jsou to tedy příjmy z prodeje investičního majetku a finančních aktiv majících povahu majetkových podílů za účelem rozpočtové politiky a přijaté dary pro investiční účely s výjimkou darů zahraničních vlád a transferů z jiných úrovní vlády (Provazníková, 2009, s. 115 a 182).

3.2.1.4. Přijaté dotace

Obecným cílem dotací (transferů) je snížení meziregionálních rozdílů a zabránění vzniku chudých a bohatých regionů. Mezi další důvody poskytování dotací, může patřit také

podpora poskytování určitých statků na netržní bázi, kdy užitek z nich mají i obyvatelé jiných obcí či krajů.

Císařová a Pavel (2008, s. 36-37) uvádí, že existují dotace nárokové a dotace nenárokové. První skupina představuje povinné platby centrální vlády za služby, které si u obcí objednáva. Mezi nejvýznamnější patří dotace na výkon státní správy, přičemž další dotace mají účelový charakter. Druhá skupina představuje dotace, jejichž získání je vázáno na splnění určitých předpokladů a na rozhodnutí centrální nebo jiné autority (Císařová, Pavel, 2008, s. 36-37).

Existují dva druhy dotací, specifické a všeobecné neúčelové dotace. Specifické dotace jsou poskytovány na předem stanovený účel a všeobecné neúčelové dotace mohou být použity zcela v kompetenci dané obce (Bennett, 1980, s. 313).

Transfery (dotace) lze rozlišovat z hlediska poskytovatele, podle účelu a podle způsobu poskytování a vypořádání transferů.

Poskytovatelem dotace může být státní rozpočet ČR, Evropská unie prostřednictvím státního rozpočtu, dále to mohou být rozpočty územních samosprávních celku, státní fondy a jiný poskytovatel.

Podle účelu se dotace dělí na dotace na pořízení dlouhodobého majetku (investiční dotace) a na neinvestiční potřeby (provozní dotace).

Obec může být příjemcem dotace v různém režimu, dotace může být poskytována přímo a nepodléhá vypořádání, nebo podléhá vypořádání v běžném roce. Dotace může být také poskytována zálohově a poté podléhá vypořádání v následujícím roce (Otrusínová, Kubíčková, 2011, s. 52-57).

3.2.2. Výdaje územního rozpočtu

Výdaje jsou nenávratné platby a poskytované návratné půjčky za účelem realizace rozpočtové politiky v členění na běžné a kapitálové. Jde o jejich začlenění do dalších tříd: třída 5: běžné výdaje a třída 6: kapitálové výdaje (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 245-246). Kraftová (2002, s. 194) rozlišuje výdaje „správní“, výdaje spojené s hospodářskou činností, výdaje dotačního charakteru, výdaje související s financováním, výdaje vázané na vlastnictví a ostatní výdaje. Například mezi tzv. správní výdaje patří výdaje na vlastní činnost v samostatné působnosti, výdaje spojené s výkonem státní správy a výdaje vyplývající z povinností dle zákona. Výdaje spojené s hospodářskou činností tvoří výdaje

plynoucí ze smluvních vztahů ÚSC a jejich municipálních firem a výdaje v podobě příspěvků na společnou činnost s jinými ÚSC (Kraftová, 2002, s. 194).

Kapitálové výdaje slouží zejména na financování dlouhodobých, zejména investičních potřeb, přesahující období jednoho roku, proto bývají označovány také jako výdaje investiční. Kapitálové výdaje by měly u každého projektu zahrnovat celkové náklady projektu, celkové náklady až do konce předchozího roku, celkové náklady až do konce daného roku, očekávané výdaje v průběhu následujícího roku, odhadované náklady nadokončení projektu, které vzniknou na konci roku, pro který se rozpočet sestavuje a identifikaci zdrojů, ze kterých se bude daný projekt financovat (zpravidla transfery z běžného rozpočtu). Běžné výdaje jsou opakující se výdaje, ze kterých se financují běžné potřeby v příslušném rozpočtovém roce. Tyto výdaje bývají označovány též výdaji provozními (Provazníková, 2009, s. 212). Kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobého majetku a souvisí i se splácením půjček, které byly na jejich pořízení získány. Běžné výdaje se opakují každý rok a nemají investiční charakter (Čiřáková, Pavel, 2008, s. 39).

Hlavní skupinou výdajů místních rozpočtů jsou běžné výdaje, které zahrnují zejména financování lokálních veřejných statků, platy zaměstnanců, náklady na energii, nákup materiálu, poskytování služeb apod. Zatímco kapitálové výdaje místních rozpočtů mají zpravidla podobu lokálních investic (např. do infrastruktury), ale také formu finančního investování v případě dočasně volných finančních prostředků (Černohorský, Teplý, 2011, s. 289).

Ze zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, výdaje územního rozpočtu obce představují zejména úhrady závazku vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony, výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj. Dalšími výdaji jsou výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem, úhrady závazků vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupila, závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost, úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů, výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům, výdaje na podporu

subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec, jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

3.2.3. Financování územního rozpočtu

Součástí územního rozpočtu obce nejsou jen příjmy a výdaje, ale i financování, které popisuje situace, kdy si obec půjčí peníze a pak je splácí nebo situace, v nichž dojde ke změně stavu peněžních prostředků na vlastních účtech obce (zpracováno na základě www.rozpocetobce.cz). Financování zahrnuje přírůstek termínovaných závazků minus splátky jistiny závazků plus pokles stavu peněžních prostředků na bankovních účtech mínus přírůstek čistých operací aktivního řízení likvidity. Financování tvoří Třída 8: Financování, přičemž platí, že příjmy snížené o výdaje se musí rovnat právě financování rozpočtu obce. Jednotlivé operace v této třídě jsou rozděleny do tří skupin, kterými jsou, financování z tuzemska, financování ze zahraničí a opravné položky k peněžním operacím (Máče, 2010, s. 134). Třída 8 obsahuje stavové údaje, což znamená, že operace v ní obsažené nejsou peněžním tokem (Provazníková, 2009, s. 118).

3.2.4. Zhodnocení rozpočtu obce

Kvalita rozpočtu, představující výši odchylek skutečného hospodaření proti schválenému rozpočtu obce, závisí na kvalitě odhadu příjmů rozpočtu (zejména daňových příjmů a dotací), výdajů rozpočtu, výdajů na financování nových potřeb, předpokládané inflaci a jejího vlivu na příjmy a výdaje a nejistotě různých změn v rámci rozpočtu obce (Peková, 2008, s. 111).

To, jestli je rozpočet obce dobrý nebo špatný, je velmi složitá otázka. Výdaje a příjmy je nutné dlouhodobě držet v rovnováze, což znamená, že není špatné být krátkodobě v mínusu, pokud obec udělá velkou investici, ovšem tato investice musí mít jasný důvod. Nelze tedy tvrdit, že schodek rozpočtu znamená, že obec hospodaří špatně a přebytek, že hospodaří dobře. Rozpočet za daný rok může být v přebytku, ale obec celkově může být zadlužená nebo nechává chátrat majetek. Naopak, pokud provede obec daný rok velkou investici, například novou kanalizaci, logicky je v daném roce rozpočet obce ve schodku. Pokud však pokryje tento schodek naspořenými prostředky, nemusí být zadlužena vůbec. Schodek či přebytek za daný rok neříká nic o celkovém majetku obce ani o účelnosti

výdajů. Je také potřeba udržovat určitou rovnováhu mezi investičními a provozními náklady. Soulad by měl také panovat mezi úsporami a půjčkami. Rozpočet obce je určitá obdoba výkazu zisku a ztráty (výsledovky) firmy (zpracováno na základě www.rozpocetobce.cz).

3.3. Finanční analýza

V rámci finanční analýzy lze mimo jiné rozlišovat finanční analýzu obce a finanční analýzu podniku. Tyto dvě analýzy se v mnohém prolínají, avšak se i v něčem odlišují. Je patrné, že obec není podnik, některé znaky má však velmi podobné.

Podle Růčkové (2011, s. 13), lze provést, kromě jiného, také mezinárodní analýzu, analýzu národního hospodářství a analýzu odvětví. Mezi základní požadavky kladenými na finanční analýzu je bezesporu komplexnost, důvěryhodnost a soustavnost (Grünwald, Holečková, 2004, s. 5).

3.3.1. Finanční analýza obce

Pod slovem rozbor (analýza) je možné představit si všeobecnou metodu zkoumání jednotlivých složek a vlastností nějakého předmětu, jevu, činnosti; myšlenkové nebo faktické rozkládání jednoho na mnohé, celku na části, děje na akty, v ekonomii: zkoumání stavu a vývoje určitého ekonomického systému, jeho částí, okolí nebo určitého ekonomického jevu (Akademický slovník, 2001).

Finanční analýza je jakási formalizovaná metoda, která poměří získané údaje mezi sebou navzájem a rozšiřuje tak jejich vypovídací schopnost, umožňuje dospět k určitým závěrům o celkovém hospodaření a finanční situaci zkoumaného subjektu, podle nichž by bylo možné přijmout různá rozhodnutí (Valach, 1997, s. 75). Hlavním zdrojem informací pro finanční analýzu, nikoliv však výhradním, je účetnictví v celém svém komplexu. Obvyklým východiskem prací na finanční analýze jsou účetní výkazy, mezi které patří rozvaha, výkaz zisku a ztráty a výkaz o peněžních tocích (Macek, Kopek, Králová, 2006, s. 34).

3.3.2. Finanční analýza municipální firmy

3.3.2.1. Municipální firma

Dle Otrusinové se municipálními účetními jednotkami rozumí obce, kraje, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti a jimi zřizované příspěvkové organizace (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 3).

Mezi municipální firmy, tedy firmy, jejichž funkcí je především tvorba a poskytování příslušného veřejného produktu, patří dle Kraftové (2002, s. 16) obce a jejich organizační složky, kraje a jejich organizační složky, organizační složky státu, příspěvkové organizace, veřejnoprávní instituce, státní fondy, obecně prospěšné společnosti, nadace a nadační fondy, občanská sdružení, zájmová sdružení právnických osob, církve a náboženské společnosti a politické strany.

3.3.2.2. Municipální firma a finanční analýza

Jistý pohled na finanční analýzu municipální firmy nabízí právě Kraftová (2002). Municipální firmy, hospodařící se svěřenými prostředky plynoucími zejména z veřejných rozpočtů, by měly tyto svěřené zdroje efektivně využívat. Nástrojem tohoto poznání je finanční analýza, která bývá především spojována s finančním řízením ziskových podnikatelských subjektů, ale svůj význam má i v oblasti municipálních firem.

Je patrné, že bohatá škála nástrojů finanční analýzy musí být s ohledem na specifika municipálních firem modifikována. Pomocí ní je pak možné snadněji odhalit slabá místa v hospodaření municipální firmy, porovnávat výsledky podobných subjektů a řešit případné změny ve vytvářených produktech, poskytovaných službách, aby nejlépe vyhovovaly potřebám občanům (Kraftová, 2002, s. 1).

Ve standardních tržních ekonomikách vedle sebe existují soukromý a veřejný sektor jako dvě neoddělitelné součásti společenského a ekonomického systému. Veřejný sektor vykonává řadu rozmanitých funkcí.

Pro pochopení specifiky řízení subjektů veřejného sektoru je nutné vymezit samotnou podstatu veřejného sektoru.

Tato podstata spočívá v tom, veřejný sektor je jakási oblast společenské reality, která se nachází ve veřejném vlastnictví, v níž se z politického hlediska rozhoduje veřejnou

volbou a současně se zde uplatňuje veřejná kontrola, přičemž účelem fungování tohoto sektoru je naplňování veřejného zájmu a správa věcí veřejných (Ochrana, 2001, s. 11).

Finanční analýza patří k poměrně propracovaným součástem finančního řízení, avšak je pravdou, že implicitně se předpokládá její užití pro ziskové organizace soukromého tržního sektoru. Finanční analýza je zvláštním druhem analýzy, která má své specifické cíle.

Z důvodu využitelnosti metodických přístupů tradičně pojímané finanční analýzy pro všechny ekonomické subjekty je možné rozlišit její základní oblasti.

Mezi tyto tradiční oblasti patří dle Kraftové (2002, s. 23) rentabilita (ukazatel zisku v různých podobách, rentability, operační páky), likvidity (okamžité, pohotové, běžné, ukazatel pracovního kapitálu a jeho míry), tok hotovosti (v absolutní podobě, volný tok hotovosti, ukazatel finanční rentability, míry oddlužení a diskontovaného peněžního toku), financování (ukazatel stability, zadluženosti), aktivita (výkonnost, vázanost a doba obratu) a kapitálový trh (Kraftová, 2002, s. 23).

3.3.2.3. Potřeba modifikace pro municipální firmu

Municipální firma je determinována svým cílovým zaměřením, které předpokládá absenci zisku. Výjimkou v tomto případě může být činnost provozovaná se souhlasem statutárních orgánů. Tato zisková činnost představuje určitý vstup této firmy do tržního prostředí.

Pokud se vychází z předpokladu, že hlavním posláním municipální firmy je zajišťovat určité veřejné produkty, pak je nutné věnovat pozornost také efektivitě ve vztahu k míře uspokojování potřeb občanů. Z tohoto hlediska vyšlo najevo, že vedle efektivnosti vyhodnocované finanční analýzou je třeba v určitých momentech řešit i efektivnost v pojetí nákladově přínosové analýzy.

Další důležitou modifikací finanční analýza municipální firmy je způsob financování, a to jednak s ohledem na zdroje, cyklické finanční toky dotací a na závaznou reglementaci (obecně závazné předpisy i úřední předpisy závazné pro konkrétní municipální firmu).

Z výše uvedených modifikací vyplývá, že je potřeba rentabilitu municipální firmy vyhodnocovat velmi přísně u činnosti, která je doplňkem hlavní činnosti a u hlavní činnosti vyhodnocovat rentabilitu ve smyslu zjištění míry ztrátovosti. Dále je důležité přizpůsobit

ukazatele financování, rentability i tok hotovosti, z čehož vyplývá potřeba skupiny ukazatelů, které by hodnotily finanční autarkii (soběstačnost) municipální firmy.

Výkonnostní ukazatele finanční analýzy by bylo vhodné rozšířit o ukazatele produkční výkonnosti, které by zachycovaly kvantitativní a kvalitativní stránku tvorby a realizace veřejných produktů. Další důležitou věcí je nutnost zohlednění specifik municipální firmy při interpretaci výsledů finanční analýzy a akceptace odlišnosti účetních dat.

Přes všechny tyto problémy a komplikace je však nutné zdůraznit ještě jeden rozměr finanční analýzy municipálních firem. Zatímco soukromé ziskové firmy provádějí finanční analýzu za účelem poznání své situace, pro municipální firmy má tato analýza i významnou argumentační úlohu (Kraftová, 2002, s. 53).

3.3.2.4. Ukazatele autarkie

Míra autarkie odráží míru soběstačnosti municipální firmy. Z hlediska použitých dat lze rozlišovat autarkii na bázi výnosově nákladové nebo příjmově výdajové.

- *Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů*
(Výnosy z hlavní činnosti / náklady hlavní činnosti) * 100
- *Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů*
(Příjmy / Výdaje) * 100
resp. (Neinvestiční (provozní) příjmy / Neinvestiční (provozní) výdaje) * 100
- *Míra příjmů z neinvestiční dotace na celkových provozních příjmech*
(Neinvestiční dotace / neinvestiční příjmy) * 100

3.3.2.5. Ukazatele rentability

Ukazatele rentability patří bezesporu k tradičním oblastem finanční analýzy, avšak u municipální firmy představují jeden z nejdiskutovanějších problémů.

- *Rentabilita nákladů doplňkové činnosti*
(HV doplňkové činnosti / náklady doplňkové činnosti) * 100
- *Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti*
(Zisk z doplňkové činnosti / ztráta z hlavní činnosti) * 100

- *Rentabilita provozních příjmů doplňkové činnosti*
(Tok z hotovosti doplňkové činnosti / neinvestiční (provozní) příjmy z doplňkové činnosti) * 100
- *Haléřový ukazatel nákladovosti výnosů doplňkové činnosti ve vztahu k lomovému faktoru*
(Náklady na doplňkovou činnost / výnosy z doplňkové činnosti)

přičemž lomový faktor má hodnotu 0,6180339 (Kraftová, 2002, s. 101-109).

3.3.3. Finanční analýza státní organizace

Další názor z pohledu finanční analýzy obce nabízí Máče (2006, s. 17-18), který tvrdí, že při finanční analýze obce je nutné nalézt stejný účetní model pro výrobní podnik, obchodní podnik a státní organizaci. Pro výrobní podnik je charakteristická sama výroba, která je typická tím, že při ní dochází k spotřebování majetku, jehož hodnota se transformuje do výroby ve formě nákladů. Jádrem činnosti obchodního podniku je nákup, skladování a prodej zboží. Důvodem existence státní organizace je především plnění služeb pro veřejnost. Tato služba spotřebovává jak dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, materiál a peníze pro vlastní činnost, tak zejména finanční prostředky na zajištění služeb a statků pro veřejnost. Za zprostředkování služeb a realizaci statků dostává státní organizace úhradu danou schváleným rozpočtem. Tato výše úhrady představuje pro státní organizaci výnos. Rozdíl mezi úhradou zajištěných služeb či statků stanoveným schváleným rozpočtem a skutečnými náklady lze považovat za výsledek hospodaření státní organizace.

Dojde-li k porovnání koloběhů hospodářských prostředků, je patrný rozdíl v rámci zachycování spotřebovaného majetku. Ve výrobním podniku jsou to náklady na výrobu, v obchodním podniku náklady na oběh zboží a ve státním podniku náklady na realizaci investičních akcí a služeb, ale i na vlastní činnost (Máče, 2006, s. 17-20).

Zisk a ztráta se měří v účetnictví 2 způsoby – na bázi peněžních toků a na aktuální bázi.⁴ Při použití aktuální báze se zisk či ztráta vypočte z rozdílů výnosů a nákladů, bez ohledu na to, zda mají výnosy podobu peněžních příjmů a výdajů či nikoli. Takto zjištěný zisk je lepším měřítkem dosažených výsledků ve vztahu k vynaloženému úsilí v daném období. Zásadním problémem implementace aktuálního principu do účetnictví státních organizací

⁴Aktuální účetnictví je schopno podat relativně spolehlivý a přesný obraz o stavu a pohybu peněžních jednotek, užitých ve směných transakcích, které se v dané jednotce uskutečnily ve vykazovaném časovém intervalu.

je rozpoznání výnosů a nákladů. Výnos (či náklad) je uznán jako položka patřící do výkazu zisku a ztráty, jestliže zvýšení (či snížení) budoucího ekonomického prospěchu, vznikajícího v souvislosti se zvýšením aktiv nebo snížením dluhů, lze spolehlivě měřit (Máče, 2006, s. 20-21).

Finanční analýzou obce se zabývá okrajově také Peková. Finanční analýza je podle ní významná pro zkvalitnění finančního rozhodování na úrovni každého článku územní samosprávy. Ve veřejném sektoru má určitá specifika. Na úrovni územní samosprávy je finanční analýza důležitým nástrojem řízení, přičemž nejde jen o analýzu minulého hospodaření, ale i o odhalení pozitivních a negativních faktorů, které ho ovlivnily. Kvalitní analýza by měla odhalit určité směry odstraňování negativních vlivů, ale zároveň podpořit vlivy pozitivní. Mezi hlavní oblasti finanční analýzy patří běžné hospodaření, investiční činnost a její financování a hospodaření s majetkem.

Peková (2008, s. 213) soustřeďuje finanční analýzu na analýzu: hospodaření v běžném rozpočtu, druhů příjmů a výdajů, salda běžného rozpočtu, dosahovaných úspor, hospodaření v kapitálovém rozpočtu, zajišťování a financování oprav a údržby, vytváření a využití rezerv, dluhů, majetku (Peková, 2008, s. 213).

3.3.4. Finanční a majetková analýza obcí

3.3.4.1. Cíle a význam FAMA

Základní pohled na finanční a majetkovou analýzu obce nabízí Toth (2005, s. 211). Ten tvrdí, že FAMA si klade za cíl postihnout širší a komplexnější pojetí sociálně-ekonomického rozvoje oproti klasické finanční analýze, která je spíše orientována čistě na rozpočtové aspekty daného územního celku. Tímto se stává součástí širší ekonomické analýzy, v praxi se pro programy rozvoje menších územních celků osvědčila především metoda strategické analýzy a plánování.

Metoda finanční a majetkové analýzy retrospektivně i prospektivně analyzuje a následně optimalizuje finanční prostředky obcí a měst v závislosti na jejich majetku. Tato metoda je konstruována jako model, tj. pro konkrétní potřeby je možno metodu upravovat podle specifických potřeb výzkumu. Zároveň také umožňuje variantní řešení různých trajektorií vývoje, umožňuje jednotlivé varianty porovnat a vybrat variantu optimální.

Finanční a majetkovou analýzu rozpočtu je nejen možné, ale i účelné provést na všech úrovních správy a samosprávy, tj. kraje, okresu, města a obce (Toth, 2005, s. 211).

3.3.4.2. Metody FAMA

Jednou z osvědčených součástí analytických postupů programu rozvoje regionu, kraje, města a obce, bývá finanční a majetková analýza. Tato analýza se zabývá sledováním stavu majetku a jeho očekávaného vývoje, očekávaných příjmů a výdajů, stavu a dalšího vývoje zadlužení, plánováním investic a dalších ukazatelů týkajících se financování municipality jako jednoho z nejdůležitějších předpokladů její samotné existence a fungování.

3.3.4.3. Zdroje informací metody FAMA

Vstupní zdroje informací lze podle Totha (2005, s. 216) rozdělit do šesti základních okruhů, mezi které patří vývoj počtu obyvatel obce, vývoj majetku obce – rozvaha aktiv a pasiv, vývoj obecního rozpočtu, dluhová služba – splátkový kalendář, investiční program municipality, privatizační program obce.

3.3.4.3.1. Vývoj počtu obyvatel

Tento ukazatel dává rámcovou představu o velikosti obce a je první ukazatelem, který se hodnotí v případě volby podobných obcí pro komparační analýzu. Zároveň je důležitým faktorem pro vytváření relativních ukazatelů finanční a majetkové analýzy.

3.3.4.3.2. Vývoj majetku obce

Prostřednictvím majetku obec zabezpečuje své potřeby, rozšiřuje majetek, podporuje podnikání atd. Pro efektivní činnost obce musí být její majetek řádně evidován a oceněn. Zde je patrná vzájemná závislost soupisu majetku a rozpočtu města a investičních záměrů. Základem je tedy soupis majetku a na něj musí bezprostředně navazovat ocenění. Toto je v současné době velmi obtížný proces, neboť u velké části majetku není již známa jejich skutečná hodnota. To je způsobeno především tím, že obce nemusí odepisovat svůj majetek, dále pak také tím, že v posledních letech docházelo k výrazné změně cen majetku. Z těchto dvou důvodů figurují v evidenci majetku zpravidla původní pořizovací ceny, které však ve většině případů neodpovídají skutečné hodnotě majetku.

3.3.4.3.3. Vývoj rozpočtu obce

Odhad vývoje investičních prostředků, které mohou být v rozpočtu obce vynaloženy na rozvoj jejího majetku, nelze provést odděleně od odhadu vývoje celého rozpočtu. Odhad se tedy provede metodou extrapolace dosavadního vývoje hlavních skupin příjmů a výdajů.

Rozdělení příjmů na provozní (běžné) a investiční (kapitálové) je poměrně problematické, protože je těžké určit jejich přesné použití v budoucnu, proto se zejména v menších městech a obcích často nevyužívá. V těchto případech se příjmy dělí zpravidla podle jejich charakteru. Rozdělit výdaje na provozní a investiční je poměrně jednodušší než rozdělit příjmy. Platí zásada, že výdaje určené na běžný provoz jsou provozní. Mezi investiční výdaje patří výdaje na investiční akce, nákup akcií, splátky úvěrů a úroků, pokud byly použity na investiční činnost (Toth, 2005, s. 219).

3.3.4.3.4. Dluhová služba

Sledování rozsahu úvěrů, jejich splacení, výše a úhrada úroků z úvěru je důležité zejména pro budoucí vývoj financí obce. Při sestavování rozpočtu je třeba tyto položky brát v úvahu a při rozhodování o přijetí úvěru a jeho výši se musí dbát na to, aby jeho splacení v budoucích letech nepředstavovalo příliš velkou zátěž pro municipalitu, tj. aby podíl splátek jistiny a úroku nepředstavoval příliš velký podíl na celkových výdajích obce, což by mohlo ovlivnit její další činnost.

Nejdůležitější zásada je, že obec by neměla pokrývat úvěrovými prostředky financování běžných výdajů na provoz služeb a statků. Stává-li se, že příjmy na úhradu běžných výdajů nestačí, je potřeba hledat řešení jindy než v zadlužování.

Při rozhodování o úvěru je třeba dbát na hospodárnost. Zároveň je nutné pro sledování stavu zadlužení a pro správně plánování splátek mít zpracovaný splátkový kalendář.

Úvěry mohou mít podobu vydaných obligací, leasingu, bankovních úvěrů, úvěrů od různých fondů nebo z programů. Nejčastěji jsou využívány bankovní úvěry se splatností kolem 10 – 20 let, kdy banky prověřováním úvěruschopnosti svých klientů snižují nebezpečí nežádoucího zadlužení až předlužení (Toth, 2005, s. 221).

Deficitní financování se může projevit růstem veřejného zadlužení, což vyvolá růst nákladů, které se váží k obsluze veřejného dluhu. Tomuto jevu se říká dluhová služba.

Protože dluhová služba je součástí mandatorních výdajů, znamená to, že úroky z veřejného dluhu omezují aktivní fiskální politiku. Dluhová služba tvoří v České republice zatím malou část mandatorních výdajů (Ochrana, Pavel, Vitek, 2010, s. 142, 148-149).

Ukazatel dluhové služby

Ministerstvo financí vypočítává každé obci definitivní ukazatel dluhové služby. Obcím, které překročí stanovenou výši ukazatele ve výši 30 %, tuto skutečnost písemně oznámí s tím, že by měly přijmout určitá opatření, aby v příštím období daný limit nepřekročily. Tyto obce jsou současně povinny do 3 měsíců zdůvodnit překročení ukazatele dluhové služby a nastínit opatření, aby k tomu již nedocházelo. Tyto obce rovněž předloží Zprávy o výsledcích přezkoumání hospodaření za příslušný kalendářní rok a stanoviska zastupitelstva k této zprávě a rozpočtový výhled.

- *Ukazatel dluhové služby (%)*

(Dluhová služba / dluhové základna) * 100

Obsah dluhové služby lze dle MF definovat jako zaplacené úroky, uhrazené splátky vydaných dluhopisů, splátky jistin, splátky leasingu.

Dluhová základna podle MF obsahuje skutečně dosažené daňové příjmy v Tř. 1 a nedaňové příjmy v Tř. 2, dotace souhrnného finančního vztahu (zpracováno na základě www.mfcr.cz). Tento ukazatel vyjadřuje, kolik procent příjmů, opakujících se každý rok, musí být utraceno na obsluhu dluhu ve všech jeho hlavních formách (tedy včetně leasingu) (Císařová, Pavel, 2008, s. 43).

3.3.4.3.5. Investiční program obce

Při sestavování rozpočtu je potřeba brát v úvahu pořizování investic. Obec se musí rozhodnout, zda bude rozšiřovat svůj majetek a poskytované služby a zjistit, zda na to bude mít dostatek finančních prostředků. Při rozhodování se obec musí rozhodnout, zda pořídí zcela nový statek, nebo zda vynaloží prostředky na opravu či přeměnu stávajícího majetku.

Investice by měly vyplynout z potřeb, ale i z nákladů na provoz a údržbu. Každá obec hospodář s omezenými zdroji, nemůže tedy provádět současně všechny plánované investice se vznikem jejich potřeby. Výchozí fází v tomto případě je stanovení priorit – seřazení plánovaných investic podle naléhavosti a dále ocenění jejich pořizovacích hodnot (Toth, 2005, s. 221-222).

3.3.5. Finanční analýza podniku – obecné přístupy

Finanční analýza je nástroj pro zhodnocení finanční situace (finančního zdraví). V užším pojetí jde o analýzu finančních toků a stavů, podkladem pro tuto analýzu jsou finanční výkazy za určité období. Zpravidla však analýza vychází i z jiných informací, je-li nutné analyzovat příčiny zhoršujících se či špatných finančních výsledků (Macek, Kopek, Králová, 2006, s. 24).

Jednou z nejdůležitějších oblastí využití finanční analýzy je každodenní podpora rozhodování manažerů a zaměstnanců (Helfert, 2001, s. 10).

Finanční analýza slouží ke komplexnímu zhodnocení finanční situace podniku a je nedílnou součástí finančního řízení. V tom nejširším slova smyslu zahrnuje celou řadu metod, které by měly vést k řešení nejrůznějších rozhodovacích úloh (Knápková, Pavelková, 2010, s. 15).

Finanční analýza je metoda hodnocení finančního hospodaření podniku, při níž se získaná data třídí, agregují, poměřují mezi sebou, popisují se vztahy mezi nimi, hledají se souvislosti a zároveň se určuje jejich další vývoj (Sedláček, 2008, s. 3).

Finanční analýzou se rovněž zabývá také Růčková (2008), Synek (2003), Grünwald a Holečková (2004) a mnoho dalších autorů.

Finanční analýza je podle Knápkové (2010, s. 9) zdrojem informací pro manažery podniku, investory, obchodní partnery, státní a zahraniční instituce, zaměstnance, auditory, konkurenty, burzovní makléře a také pro širokou veřejnost.

Synek tvrdí, že je též zdrojem důležitých informací pro akcionáře, odbory, finanční úřady, orgány statistiky, banky či věřitele (Knápková, Pavelková, 2010, s. 9).

K základním metodám, které se využívají při finanční analýze, patří analýza stavových (absolutních), tokových, rozdílových, poměrových ukazatelů. Používají se také analýza soustav ukazatelů a souhrnné ukazatele hospodaření. K finanční analýze jsou ovšem také využívány i složitější přístupy v podobě nejrůznějších matematicko-statistických metod (Knápková, Pavelková, 2010, s. 59).

3.3.5.1. Analýza rozdílového ukazatele

Mezi rozdílové ukazatele patří ukazatel, který se nazývá čistý pracovní kapitál. Čistý pracovní kapitál představuje rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky. Z konstrukce je patrné, že se jedná o ukazatel, který má velmi blízko k běžné likviditě. Je

to část oběžných aktiv krátkodobého majetku, který je financován dlouhodobými finančními zdroji (Růčková, 2008, s. 51).

3.3.5.2. Analýza poměrových ukazatelů

Základním nástrojem klasické finanční analýzy jsou poměrové ukazatele, které umožňují poměrně rychle získat určitou představu o finanční situaci. Jejich podstatou je to, že dávají do poměru různé položky základních účetních výkazů, z čehož vyplývá skutečnost, že lze zkonstruovat velké množství ukazatelů (Knápková, Pavelková, 2010, s. 82).

Finanční poměrové ukazatele slouží k charakteristice vzájemného vztahu mezi dvěma nebo více absolutními ukazateli pomocí jejich podílu (Sedláček, 2008, s. 55).

Podle Růčkové (2008, s. 50), lze rozlišovat různé skupiny poměrových ukazatelů. Začlenění, které je postaveno na logických základech, lze považovat za členění na ukazatele struktury majetku a kapitálu, ukazatele tvorby výsledku hospodaření a ukazatele na bázi peněžního toku.

3.3.5.2.1. Ukazatele rentability

Rentabilita je jakýmsi měřítkem schopnosti podniku vytvářet nové zdroje a dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu (Růčková, 2008, s. 51).

Ukazatele ziskovosti poměřují zisk s jinými veličinami, aby se zhodnotila úspěšnost při dosahování stanovených cílů (Kovanicová, 1997, s. 197).

Existují tyto ukazatele rentability:

- *Rentabilitu aktiv* (nebo též rentabilitu úhrnných vložených prostředků – ROA return on assets), která ukazuje ziskovost aktiv bez ohledu na to, z jakých zdrojů jsou financována.
EBIT / aktiva
- *Rentabilita vlastního jmění* (nebo též rentabilita vlastního kapitálu – ROE return on equity), která hodnotí efektivnost prostředků vložených majiteli.
Čistý zisk / vlastní kapitál
- *Rentabilita vloženého kapitálu* (ROI – return on investment)
EBIT / investovaný kapitál
- *Rentabilita tržeb* (ROS – return on sales)
Čistý zisk / tržby

kde EBIT je zisk před odečtením úroků a zdaněním. (Macek, Kopek, Králová, 2006, s. 30)
Státní organizace dosahuje oproti obchodní organizaci podstatně menší výnosnosti celkového kapitálu (v některých případech může být i záporná). Tento jev je způsoben nízkou marží státní organizace (Máče, 2006, s. 119).

3.3.5.2.2. Ukazatele likvidity

Likvidita určité složky představuje takové vyjádření vlastnosti této složky rychle a bez velké ztráty hodnoty přeměnit se na peněžní hotovost (Růčková, 2008, s. 48). Likvidita vyjadřuje schopnost hradit závazky vůči ostatním subjektům, přičemž ukazatele likvidity vlastně poměřují to, čím je možno platit (což představuje čítenel), s tím, co je nutno zaplatit (jmenovatel), (Knápková, Pavelková, 2010, s. 89).

Nejčastěji používanými ukazateli jsou:

- *Běžná likvidita* (current ratio), jenž udává kolikrát je daný objekt schopen uspokojit své věřitele.

$$\text{Oběžná aktiva} / \text{krátkodobá závazky}$$

- *Pohotová likvidita* (quick assent ratio), kdy z oběžných aktiv jsou vyloučena aktiva málo likvidní, tedy zásoby.

$$(\text{Oběžná aktiva} - \text{zásoby}) / \text{krátkodobá závazky}$$

- *Okamžitá likvidita* (solventnost, cash position ratio) je schopnost zaplatit okamžitě své krátkodobé závazky z dostupných peněžních prostředků

$$\text{Finanční prostředky} / \text{krátkodobá závazky}$$
 (Sedláček, 2008, s. 66-67).

Státní organizace pracuje s příliš vysokou likviditou, neboť převážně dochází k udržování vysokých hodnot finančních prostředků na účtech v bankách. Tento rozdíl, společně s nízkou výnosností celkového kapitálu, však vyplývá z podstaty státní organizace, která není přímo zodpovědná za zhodnocení veřejných financí. Je však nezbytné více se zabývat finanční analýzou a finančním řízením státních organizací, aby nedocházelo k oslabování možností státu v oblasti poskytování veřejných služeb a statků (Máče, 2006, s. 119).

3.3.5.2.3. Ukazatele aktivity

Na způsob hodnocení likvidity úzce navazuje další skupina ukazatelů, která se používá pro měření rychlosti, jakou různé účty směřují do prodeje nebo do pokladny (Vosoba, 1998, 176).

Jedná se o ukazatele stupně využití aktiv, neboli ukazatele rychlosti nebo doby obratu zásob (materiálových, nedokončené výroby, hotových výrobků), pohledávek a hmotného investičního majetku (Valach, 1997, s. 93). S pomocí ukazatelů aktivity lze zjistit, zda ve velikost jednotlivých druhů aktiv v rozvaze v poměru k současným či budoucím hospodářským aktivitám přiměřená (Knápková, Pavelková, 2010, s. 102).

Nejčastěji používanými ukazateli jsou:

- *Obrat celkových aktiv*

Tržby / aktiva

- *Doba obratu zásob*

Zásoby / (tržby/365)

- *Doba obratu pohledávek*

Pohledávky / (tržby/365) (Sedláček, 2008, s. 61).

3.3.5.2.4. Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti měří rozsah využívání dluhu podniku k financování (Synek, 2007, s. 345). Zároveň slouží jako indikátory výše rizika, které daný subjekt nese při daném poměru a struktuře vlastního kapitálu a cizích zdrojů krytí majetku (Knápková, Pavelková, 2010, s. 83).

Typicky je možné se setkat s ukazateli:

- *Celková zadluženost aktiv*

Cizí zdroje / aktiva

- *Míra zadluženosti vlastního kapitálu*

Cizí zdroje / vlastní kapitál

- *Úrokové krytí*

EBIT / nákladové úroky

kde EBIT je zisk před odečtením úroků a zdaněním (Macek, Kopek, Králová, 2006, s. 30).

4. Vlastní práce

4.1. Charakteristika vybrané obce

4.1.1. Stručná charakteristika obce

Obec Libiš, o katastrální výměře 713,3 ha, leží přibližně 12 km severně od Prahy a 7 km jihovýchodně od města Mělník (viz. příloha č. 1). Z celkové výměry obce tvoří 302 ha zemědělská půda (z toho 237 ha orná půda, 47 ha zahrady, 7 ha sady a 10 ha louky), 166 ha lesní půda, 35 ha vodní plochy, 50 ha zastavěná plocha a 160 ha ostatní plocha (zpracováno na základě www.libis.cz a www.indikatory.eu). Libiš se nachází v okrese Mělník a územně spadá do Středočeského kraje. Celou obcí prochází hlavní ulice Mělnická, na kterou jsou napojeny všechny vedlejší ulice, a která končí z jedné strany Neratovicemi a ze strany druhé hlavním tahem směřujícím do Prahy.

Bezprostřední souvislost a provázanost má Libiš se svým těsně sousedícím městem Neratovicemi, jehož byla od r. 1950 až do r. 1990 administrativní součástí. Od 24. listopadu 1990 je však Libiš samostatnou obcí. Libiš se skládá ze dvou částí, Staré a Nové Libiše.

Obec Libiš je součástí správního obvodu obce s rozšířenou působností, kterou jsou Neratovice. Správní obvod obce s rozšířenou působností Neratovice (2117) o rozloze 11 317 ha a s 30 043 obyvateli je vymezen územími 12 obcí. Mezi tyto obce patří Čakovičky, Chlumín, Kojetice, Kostelec nad Labem, Libiš, Nedomice, Neratovice, Obříství, Ovčáry, Tišice, Všetaty a Zálezlice. Městský úřad Neratovice tedy zajišťuje samosprávu tohoto města, což představuje samostatnou působnost, a současně vykonává přenesenou působnost ve věcech, které stanoví zákon, a plní funkci úřadu obce s rozšířenou působností, který vykonává správní činnost pro výše uvedených 12 obcí správního obvodu (zpracováno na základě www.libis.cz a www.neratovice.cz).

Obec má vlastní základní a mateřskou školu. Základní škola byla založena již v minulém století, vlastní budovu má však až od roku 1925. V současné době má tato škola celý první stupeň, tj. od první až do páté třídy, přičemž kapacita je 100 žáků. Od 1. 1. 2003 přešla škola do právní subjektivity, a je financována zřizovatelem (obec Libiš) a Krajským úřadem Středočeského kraje. Mimo výuku může škola poskytnout také obědy, zájmové

kroužky, družinu, ambulantní dyslektický nácvik a další mimoškolní aktivity (besídky, pobyty u moře, návštěvy divadel, muzeí, planetária a další). Mateřská škola má dvě třídy, kapacita je 50 dětí, přičemž celá škola je plně bezbariérová. Dále Libiš disponuje malým zdravotním střediskem, podací poštou, knihovnou, dobrým zázemím pro sport, a současně zde působí zhruba tři desítky podnikatelských subjektů. Mezi nejvýznamnější patří chemický závod SPOLANA, a. s., která se z přibližně 80 % nachází na území Libiše. SPOLANA a. s. patří mezi nejvýznamnější chemické společnosti v rámci českého průmyslu, jejím sídlem jsou Neratovice na řece Labi a areál tohoto závodu se rozkládá na ploše 260 hektarů. V současné době zaměstnává necelých 800 zaměstnanců. Společnost se orientuje především na export svých výrobků. V posledních letech bylo exportováno více než 80 % produkce Spolany. K hlavním výrobkům Spolany patří NERALIT® - polyvinylchlorid (PVC), Kaprolaktam, hydroxid sodný, kyselina sírová a oleum, SPOLSAN® - průmyslové hnojivo na bázi síranu amonného. Mezi další firmy sídlící na území Libiše patří tiskárna a prodejna kancelářských potřeb ALPENA, prodejna potravin AMPA, stavební firma AROS-STAV s.r.o., Dřevorex s.r.o., Jazzová zahrada na Staré štaci, STAVEBNINY Bohumil Červenka a Milan Slezák stavebniny, Zahradnický servis Dahlia, prodejna krmiv pro domácí zvířata TENESCO s.r.o., ROULEX s.r.o. – velkoobchod s ovocem, zeleninou a bramborami, Prodejna potravin, Maso, uzeniny a další.

V obci je také nově vybudovaná budova obecního úřadu (viz. příloha č. 4), jež se stala významnou dominantou obce a sídlí v ní také Obecní knihovna Libiš (zpracováno na základě www.libis.cz, www.spolana.cz).

4.1.2. Demografická struktura obce

K 31. 12. 2011 má obec 2055 trvale žijících obyvatel. Od roku 1990, kdy došlo k osamostatnění obce, se počet obyvatel zvýšil o 336.

Tabulka č. 2: Vývoj počtu obyvatel v obci Libiš v letech 1990-1996

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Počet obyvatel obce k 31.12.	1 719	1 689	1 688	1 674	1 654	1 666	1 675

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z www.czso.cz

Tabulka č. 3: Vývoj počtu obyvatel v obci Libiř v letech 1997-2003

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Počet obyvatel obce k 31.12.	1 683	1 706	1 700	1 734	1 822	1 825	1 807

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z www.czso.cz

Tabulka č. 4: Vývoj počtu obyvatel v obci Libiř v letech 2003-2011

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Počet obyvatel obce k 31.12.	1 836	1 885	1 880	1 931	1 985	2 021	2 069	2 055

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z www.czso.cz

Ve výše uvedených tabulkách je uveden vývoj počtu obyvatel Libiře od roku 1990, kdy získala svoji samostatnost, až do roku 2011. Na základě těchto údajů lze říci, že počet obyvatel obce od roku 1990 mírně klesal, avšak od roku 1994 zaznamenává stále rostoucí tendenci.

Tabulka č. 5: Sociálně - demografická struktura obyvatel obce Libiř k 26. 3. 2011

Obyvatelstvo celkem	v tom		v tom ve věku			Ekonomicky aktivní	z toho zaměstnaní
	muži	ženy	0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let vč. nezjištěno		
2 049	1 050	999	266	1 462	321	1 055	947

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z www.vbd.czso.cz

Tabulka č. 5, popisující sociálně – demografickou strukturu obyvatelstva Libiře, vychází z předběžných výsledků projektu Sčítání lidu, domů a bytů, který proběhl v březnu roku 2011, rozhodným okamžikem byla půlnoc z 25. na 26. března 2011. K tomuto okamžiku měla obec Libiř 2049 obyvatel, z hlediska pohlaví převažovali muži a z celkových 1055 lidí ekonomicky aktivních bylo zaměstnáno 947. Z těchto údajů lze provést propočet míry nezaměstnanosti, který se získá poměrem nezaměstnaných obyvatel, kteří si aktivně hledají práci, k ekonomicky aktivnímu obyvatelstvu. V tomto případě je to $(108/1055) \cdot 100$. Z tabulky č. 6 vyplývá, že míra nezaměstnanosti v obci k 26. 3. 2011 je rovna 10,24 %, což je poměrně vysoká hodnota oproti míře nezaměstnanosti České republiky za březen 2011, která činila 9,2 % (zpracováno na základě www.business.center.cz a www.mpsv.cz).

Tabulka č. 6: Míra nezaměstnanosti k 26. 3. 2011

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	Nezaměstnaní	Zaměstnaní	Míra nezaměstnanosti - vzorec	Míra nezaměstnanosti (v %)
1055	108	947	$(N/EAO)*100$	10,24

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z www.vbd.czso.cz

4.1.3. Spolkový život v obci

V obci Libiš je spolkovému životu věnována poměrně velká pozornost. Je zde možno najít Svaz zahrádkářů obce, neboť v obci žije velké množství obyvatel, které se této zálibě věnují, a jak je i z historických pramenů patrné, zemědělství má v těchto končinách hluboké kořeny. Základní organizace Českého zahrádkářského svazu v Libiši vznikla již v září roku 1955, v té době byl založen i kroužek mladých zahrádkářů při obecné škole v Libiši, který má v současné době kolem 75 členů. V obci se také nachází Sbor dobrovolných hasičů Libiš, který v srpnu roku 2012 oslavil 115 let svého trvání. Nezapomíná se také na starší spoluobčany, neboť Libiš úzce spolupracuje s Farní charitou v Neratovicích. V současné době je novinkou v rámci této organizace domácí zdravotní péče, které je poskytována především dlouhodobě chronicky nemocným, zdravotně postiženým občanům nebo pacientům v termální stádiu, jejichž zdravotní stav nevyžaduje hospitalizaci v nemocnici, a osobní asistence. Domácí zdravotní péče je poskytována v domácím prostředí a je plně hrazena ze zdravotního pojištění. Osobní asistence je určena seniorům a osobám postiženým, kdy osobní asistent pomáhá těmto lidem zvládat základní běžné činnosti. V dnešní době je důležité si uvědomit, že populace celkově stárne, a proto péče o tyto občany se v budoucnu stane ústředním zájmem civilizované společnosti. V září 2012 zahájilo v obci svou činnost také občanské sdružení Nebozez, které nabízí poradenství v obtížných životních situacích, ve kterých se ocitají lidé bez práce, dále pomáhá s hledáním nového zaměstnání, s finančními problémy a s jednáním s úřady.

Velká pozornost je v obci také věnována sportu, zejména prostřednictvím TJ Sokol Libiš. Nachází se zde fotbalové, tenisové a volnočasové hřiště, vybavená tělocvična a zároveň se tu koná i mnoho sportovních a zábavných programů pro děti i dospělé. Co se kulturního vyžití týká, má také Libiš co nabídnout. V letních měsících se o zábavu stará především Jazzová zahrada na Staré štaci, kde probíhají přes léto jazzové a country festivaly. Přes zimu se v obci konají plesy s živou hudbou ve velkém sále tělocvičny TJ Sokol Libiš, které

mají dlouholetou tradici. Čtenáře jistě potěší i nově vybudovaná Obecní knihovna Libiš, které sídlí v budově Obecního úřadu a v současné době disponuje 7 800 knižními tituly a veřejným internetem.

Za zmínku určité stojí také to, že obec vydává na své náklady dvouměsíčník Libišská radnice, kde pravidelně informuje své občany o novinkách či změnách v obci, připomíná občanům svou významnou historii a v neposlední řadě chce obec prostřednictvím tohoto dvouměsíčníku popřát k významným životním jubileím svých občanů a také přivítat nové občánky Libiše.

4.1.4. Historie

Z historického hlediska lze říci, že na území dnešní Libiše žili lidé již v době mladší doby kamenné (neolitu). Tuto skutečnost dokazují nesčetné archeologické nálezy, z nichž nejstarší jsou neolitický kopytový klín a kamenný sekeromlat.

První zmínka o obci se v historických pramenech objevuje v roce 1323. Libiš sloužila jako zemědělské zázemí Prahy ve vlastnictví pražské nižší aristokracie, měšťanů, Břevnovského kláštera, pražské a posléze mělnické obce. Mezi obyvateli tedy převažovali především rolníci a rybáři. V průběhu 14. století se ves rozdělila na více samostatných statků a vlastnické vztahy byly značně komplikované a nepřehledné, přičemž toto rozdělení trvalo až do 17. století. Libiš byla až do 1. světové války ryze zemědělskou obcí, která čítala okolo dvou set čísel popisných. Teprve v letech první Československé republiky, s rozvojem továren v sousedních Neratovicích (dnes Spolana, a. s.) a růstem průmyslové oblasti na okraji Prahy, dochází k rozvoji obce, výstavbě nové části a stoupajícímu počtu obyvatel.

V meziválečném období zaznamenala Libiš poměrně velký hospodářský i kulturní rozvoj. Avšak během 2. světové války dochází na území obce v důsledku chybné navigace k náletu spojeneckých letadel do prostoru mezi Spolanou a dnešním libišským sídlištěm, kde zcela zbytečně zemřelo 50 lidí.

4.1.5. Významné osobnosti a památky

Mezi nejvýznamnější osobnosti Libiše patří Olga Fikotová, Václav Štech a Vilém Václav Štech. První jmenovaná, olympijská vítězka v hodů diskem z roku 1956 v Melbourne, žila a trénovala v Libiši, kde svojí sportovní kariéru začínala v Tatranu Libiš. Václav Štech

a jeho syn Vilém Václav Štech měli v Libiši letní sídlo. První z nich byl významný prozaik, novinář a dramatik, který se proslavil zejména svým dílem Třetí zvonění, jeho syn byl neméně významným historikem a teoretikem umění.

Jak již bylo řečeno, první zmínky o obci se objevují v roce 1323, z této doby také pochází gotický jednolodní kostel sv. Jakuba Většího s pětiboce ukončeným presbytářem s žebrovou klenbou a plochostropou lodí. Významnou památkou je také dřevěná zvonice z 16. století a také Evangelický kostel (viz. příloha č. 3).

4.2. Analýza hospodaření obce Libiš

4.2.1. Analýza rozpočtu obce

4.2.1.1. Analýza rozpočtových příjmů

Základem rozpočtového hospodaření každé obce jsou příjmy, protože z nich jsou financovány veškeré potřeby obce. Příjmy jsou základním a hlavním zdrojem krytí veřejných rozpočtů. Jak již bylo zmíněno v teoretické části diplomové práce, rozpočtové příjmy lze rozdělit na daňové, nedaňové, kapitálové příjmy a dotace. Obec Libiš nemůže, stejně jako převážná většina ostatních obcí, zcela ovlivnit své příjmy, neboť jsou tvořeny především z daňových příjmů. Tyto příjmy ovlivňuje rozpočtové určení daní, které představuje určitý systém rozdělování výnosu vybraných daní mezi stát, kraje a obce. Právní úprava daňových příjmů je uvedena v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům. Daňové příjmy tedy plynou do rozpočtu obce určitým procentem, které je uvedeno právě v tomto zákoně. Z daňových příjmů může tedy obce do jisté míry ovlivnit jen příjmy z místních poplatků, a to stanovením si vlastní výše těchto poplatků, nesmí ovšem překročit maximální výši sazby uvedenou v Zákoně č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Mezi místní poplatky patří poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek z ubytovací kapacity, poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města, poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj, poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění a využívání a odstraňování komunálních odpadů, poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace. (Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích.

Tabulka č. 7: Vývoj jednotlivých druhů příjmů v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Daňové příjmy	16 927,68	18 707,10	18 937,31	19 622,20	22 990,83	21 865,01	22 401,87
Dotace	14 159,68	6 363,40	6 343,98	950,77	3 215,10	840,83	1 545,44
Kapitálové příjmy	6 255,73	745,81	166,81	580,34	0,00	15,00	11,00
Nedaňové příjmy	674,06	959,89	851,01	923,80	844,05	818,55	1 001,96
Příjmy celkem	38 017,15	26 776,20	26 299,11	22 077,11	27 049,98	23 539,39	24 960,27

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiš

Z tabulky č. 7 vyplývá, že po výrazném poklesu v roce 2006 zaznamenaly příjmy obce Libiš poměrně stabilní tendenci. Nejvyšší příjmy byly zaznamenány v roce 2005 a to ve výši 38 mil. Kč, což bylo způsobeno především vysokou hodnotou daňových příjmů a dotací. Tento rok „dobíhaly“ dotace, které byly obci poskytnuty z důvodu záplav, které obce výrazně zasáhly v roce 2002. Dotace poskytnuté obci jsou tvořeny převážně investičními přijatými transfery od veřejných rozpočtů ústřední a územní úrovně.

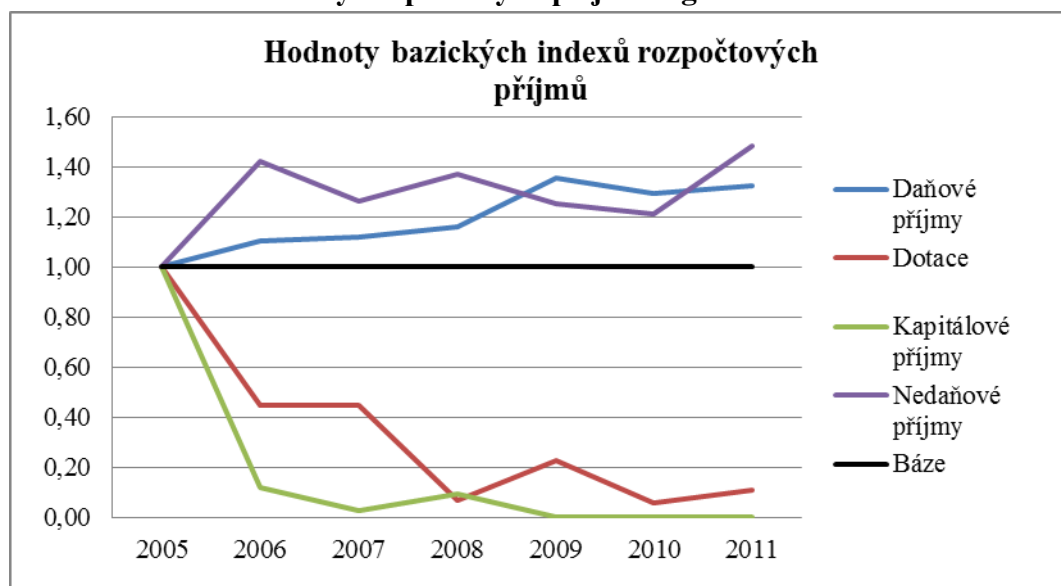
Podstatným zdrojem příjmů byly v letech 2005 – 2011 hlavně daňové příjmy, jež vykazovaly ve sledovaném období rostoucí charakter. Nejvýznamnějšími položkami daňových příjmů byly především daně z příjmů FO, daně z příjmů PO a obecné daně ze zboží a služeb v tuzemsku (tedy DPH).

Tabulka č. 8: Hodnoty bazických indexů časových řad rozpočtových příjmů

	Bazická hodnota	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Daňové příjmy	16 927,68	1	1,1051	1,1187	1,1592	1,3582	1,2917	1,3234
Dotace	14 159,68	1	0,4494	0,4480	0,0671	0,2271	0,0594	0,1091
Kapitálové příjmy	6 255,73	1	0,1192	0,0267	0,0928	0,0000	0,0024	0,0018
Nedaňové příjmy	674,06	1	1,4240	1,2625	1,3705	1,2522	1,2144	1,4865
Příjmy celkem	38 017,15	1	0,7043	0,6918	0,5807	0,7115	0,6192	0,6566

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiš

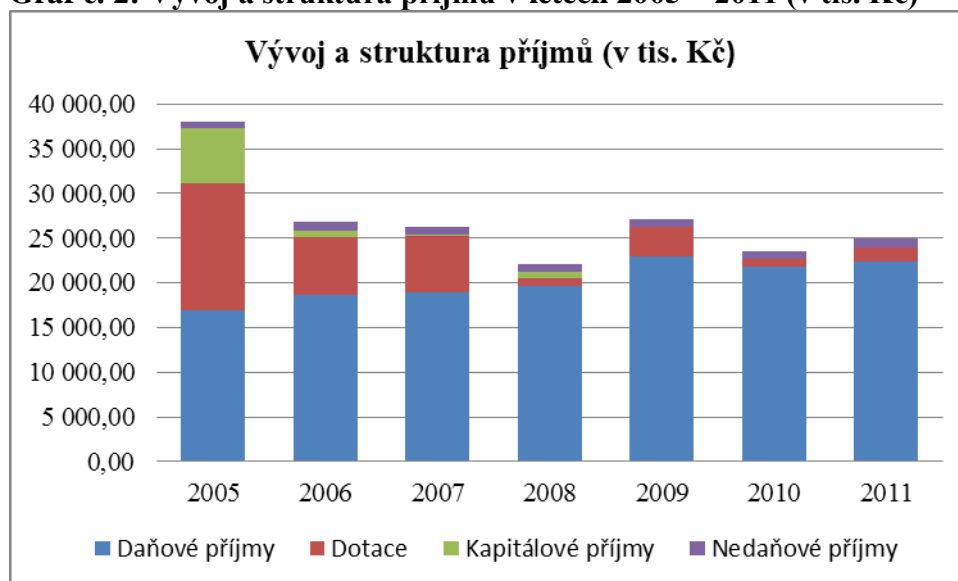
Graf č. 1: Bazické indexy rozpočtových příjmů v grafu

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Graf č. 1, znázorňující hodnoty bazických indexů časových řad rozpočtových příjmů, zachycuje změny rozpočtových příjmů obce oproti bazickému roku 2005. Je z něho patrné, že dotace a kapitálové příjmy vykazovaly v rámci celého sledovaného období menších hodnot než ve výchozím roce, oproti tomu daňové a nedaňové příjmy byly vždy vyšší. V roce 2011 celkové příjmy obce Libiř dosáhly na úroveň 65,66 % vzhledem k bazickému roku 2005, dotace na 10,91 % a kapitálové příjmy na 0,18 % bazické hodnoty. U daňových a nedaňových příjmů tento rok zaznamenal nárůst o 32,34 % u daňových a 48,65 % u nedaňových příjmů oproti výchozímu roku 2005.

Graf č. 2: Vývoj a struktura příjmů v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Z údajů obsažených v tabulce č. 8 i grafu č. 2 vyplývá, že mezi významné položky příjmů obce patří především daňové příjmy a dotace. Tyto dvě položky představují jakýsi základ hospodaření obce a bez nich by žádná obec nebyla schopna financovat své potřeby. Kromě roku 2005 lze ostatní příjmy (kapitálové příjmy a nedaňové příjmy) považovat za poměrně nízké. Na první pohled je patrné, že rok 2005 je jiný než ostatní roky, které se strukturou příjmů příliš neliší. Poměrně významnou položku zde totiž tvoří také kapitálové příjmy, které v tomto případě představují příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku obce a představují 16,4 % z celkových příjmů. Z hlediska procentuálního vyjádření tvoří v roce 2005 daňové příjmy 44,5 %, dotace 37,3 %, kapitálové příjmy 16,5 % a nedaňové příjmy 1,7 %. V ostatních letech se daňové příjmy podílí na struktuře příjmů obce v rozmezí 70 – 90 % a mají rostoucí tendenci, díky zvyšování příjmů, především v oblasti příjmů z daní fyzických a právnických osob a DPH. Podstatným daňovým příjmem jsou pro obec Libiř také daně z majetku (především daň z nemovitosti). V letech 2006 a 2007 tvoří dotace, zejména investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně, ještě poměrně velkou položku příjmů (24%), ovšem v dalších letech jejich zastoupení na příjmové struktuře rozpočtu výrazně klesá. Kapitálové příjmy dosahují svého maxima v roce 2005 (16,4%), v ostatní sledovaných letech představují poměrně nevýznamnou položku rozpočtu. Nedaňové příjmy si udržují po celou dobu sledovaného období konstantní hodnotu. Na nedaňových příjmech se podílejí především příjmy z činnosti místní správy, zvláště příjmy z pronájmu majetku a dále také příjmy z vlastní činnosti a ostatní nedaňové příjmy. Z hlediska podrobnější struktury rozpočtových příjmů obce Libiř je v následující tabulce č. 9 znázorněna skladba rozpočtových příjmů v posledním roce sledovaného období, tedy v roce 2011. Nejobjemnější a nejvýznamnější položkou rozpočtových příjmů obce Libiř jsou bezesporu daňové příjmy z 89,75 %, poté dotace 6,19 %, nedaňové příjmy 4,01 % a téměř bezvýznamnou položkou tvoří v tomto roce příjmy kapitálové 0,04 %.

Tabulka č. 9: Struktura rozpočtových příjmů obce v roce 2011 (v tis. Kč)

	2011	Struktura příjmů
Daňové příjmy	22 401,87	89,75%
Dotace	1 545,44	6,19%
Kapitálové příjmy	11,00	0,04%
Nedaňové příjmy	1 001,96	4,01%
Příjmy celkem	24 960,27	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

4.2.1.2. Daňové příjmy

Jak již bylo několikrát zmíněno, daňové příjmy jsou velmi podstatnou součástí rozpočtu analyzované obce, proto se následující tabulka věnuje právě jim.

Tabulka č. 10: Vývoj daňových příjmů v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Daně z příjmů FO	3 777,93	3 507,78	4 347,16	4 393,37	4 298,04	3 613,27	3 643,13
Daně z příjmů PO	2 935,98	4 573,83	3 608,84	3 832,57	2 593,32	3 107,07	3 173,04
Obecné daně ze zboží a služeb v tuzemsku (DPH)	4 611,72	5 005,42	5 281,64	5 610,80	6 554,56	6 279,60	6 470,70
Poplatky a odvody v oblasti ŽP	838,95	810,40	847,12	872,59	894,31	930,85	973,24
Místní poplatky z vybraných činn. a služ.	342,05	346,65	388,76	380,41	304,89	401,08	389,89
Ostatní odvody z vybraných činn. a služ.	86,42	102,44	123,91	167,00	297,07	238,20	147,76
Správní poplatky	362,06	382,19	349,01	427,94	338,23	309,09	557,98
Daně z majetku	3 972,57	3 978,39	3 990,87	3 937,52	7 710,41	6 985,85	7 046,13
Celkem	16 927,68	18 707,10	18 937,31	19 622,20	22 990,83	21 865,01	22 401,87

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiš

Aby bylo možné objektivně vyhodnotit změny v rámci daňových příjmů, je potřeba zohlednit především změny podílů na sdílené dani z hlediska rozpočtového určení daní, ale také změny sazeb a podmínky výběru jednotlivých daní. Ze zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, vyplývá, že se obec Libiš ve všech sledovaných letech řídila koeficientem její velikostní kategorie, tj. 0,5977. V letech 2005 – 2007 činila sazba jednotlivých daní (tj. daní z příjmů FO a PO, DPH) v závislosti na počtu obyvatel 20,59 % z celostátního hrubého výnosu, v dalších letech (2008 – 2011) již činila 21,4 %. Sazba týkající se přepočtu daní podle počtu zaměstnanců na území obce činila celé sledované období u daně z příjmů FO ze závislé činnosti 1,5 % z celostátního hrubého výnosu a 30 % z celkového hrubého výnosu u daně z příjmů FO, kteří mají na území obce bydliště.

Z hlediska struktury se daně z příjmů FO podílejí na celkové hodnotě daňových příjmů 16 – 23%, přičemž do roku 2009 mají stále rostoucí tendenci, v roce 2010 a 2011 dochází k jejich mírnému poklesu. Daně z příjmů FO tvoří daň z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků, daň z příjmů FO ze samostatné výdělečné činnosti a daň z příjmů FO z kapitálových výnosů. Daně z příjmů PO mají také výraznější zastoupení ve struktuře příjmů (11-24%). Obecné daně ze zboží a služeb v tuzemsku (daň z přidané hodnoty) tvoří

daňové příjmy z 27 – 29 % a jsou velmi stabilní. Nejvyšší příjmovou položkou rozpočtu obce byla právě daň z přidané hodnoty a to ve všech sledovaných letech.

Poplatky a odvody v oblasti ŽP, místní poplatky z vybraných činností a služeb, ostatní odvody z vybraných činností a služeb a správní poplatky jsou ve struktuře daňových příjmů zastoupeny v menší míře. Ovšem daně z majetku (především daň z nemovitosti), které od roku 2005 do 2008 stagnovaly, zaznamenaly v dalších letech velký nárůst (téměř o 95 %). Daň z nemovitosti patří mezi svěřené daně a jako taková je výlučným příjmem té obce, na které se daná nemovitost nachází. Tento nárůst byl výsledkem novely zákona č.362/2009 Sb. o majetkových daních, ve které dochází k zdvojnásobení sazeb daně z pozemků a základních sazeb daně ze staveb. Jak již bylo zmíněno výše, největší příjmovou položkou rozpočtu obce Libiř, byla daň z přidané hodnoty, jejíž příjem se v jednotlivých letech stále zvyšoval. Z toho vyplývá, že DPH je významným daňovým příjmem obce.

Tabulka č. 11: Hodnoty bazických indexů časových řad vybraných daňových příjmů

	Bazická hodnota	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Daně z příjmů FO	3 777,93	1	0,9285	1,1507	1,1629	1,1377	0,9564	0,9643
Daně z příjmů PO	2 935,98	1	1,5579	1,2292	1,3054	0,8833	1,0583	1,0807
Obecné daně ze zboží a služeb v tuzemsku (DPH)	4 611,72	1	1,0854	1,1453	1,2166	1,4213	1,3617	1,4031
Daně z majetku	3 972,57	1	1,0015	1,0046	0,9912	1,9409	1,7585	1,7737

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Graf č. 3: Hodnoty bazických indexů vybraných daňových příjmů v grafu

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Tabulka č. 11, zachycující hodnoty bazických indexů časových řad vybraných daňových příjmů jasně ukazuje, jak se nejvýznamnější daňové příjmy obce během sledovaného období měnily. Rok 2011 znamenal mírný pokles daně z příjmů FO na 96,43 % bazické hodnoty, ostatní vybrané daňové příjmy zaznamenaly oproti výchozímu roku 2005 nárůst, přičemž u daně z příjmů PO o 8,07 %, u DPH o 40,31 % a u daní z majetku o výrazných 77,37 %.

Tabulka č. 12: Podíl daňových příjmů na celkových příjmech v letech 2005 – 2011

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Daňové příjmy	2 981,96	3 742,29	3 180,77	3 238,39	3 210,41	3 207,08	3 654,84
Celkové příjmy	5 661,02	6 708,18	6 038,78	6 170,19	6 063,46	6 035,63	6 667,80
Podíl daňových příjmů k celkovým	52,68 %	55,79 %	52,67 %	52,48 %	52,95 %	53,14 %	54,81 %

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Podíl daňových příjmů na celkových příjmech obce byl za sledované období nejvyšší v roce 2006, kdy tvořil téměř 56 %. Nicméně ve všech ostatních sledovaných letech se tento podíl pohyboval mezi 53 – 55 % a byl tedy téměř konstantní.

4.2.1.3. Nedaňové příjmy

Mezi nedaňové příjmy obce lze zahrnout především příjmy z vlastní činnosti (pronájem hrobového místa, sběr a svoz odpadu atd.), z pronájmu majetku, výnosy z finančního majetku a ostatní daňové příjmy.

Tabulka č. 13: Vývoj nedaňových příjmů v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy z vlastní činnosti	119,97	4,97	13,81	150,54	253,3	132,47	114,02
Odvody přebytků organizací s přímým vztahem	0,00	0,00	255,24	141,61	0,00	43,07	0,00
Příjmy z pronájmu majetku	163,99	141,27	224,98	250,2	169,33	224,11	205,04
Výnosy z finančního majetku	87,2	37,25	34,22	74,86	64,06	40,37	41,02
Přijaté sankční platby	4,5	22,4	6,5	3,1	1,5	3,5	0,25
Příjmy z prodeje krátkodobého a drobného HM	60,20	0,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Přijaté vratky transferů a ost.příjmy z fin.vypoř.předch.let	0,00	0,00	0,14	0,78	52,46	130,60	11,61
Ostatní nedaňové příjmy	210,6	713,8	264,52	251,11	248,45	192,83	398,42
Splátky půjčených prostředků od obyvatelstva	27,6	39,6	51,6	51,6	54,95	51,6	231,6
Nedaňové příjmy celkem	674,06	959,89	851,01	923,80	844,05	818,55	1 001,96

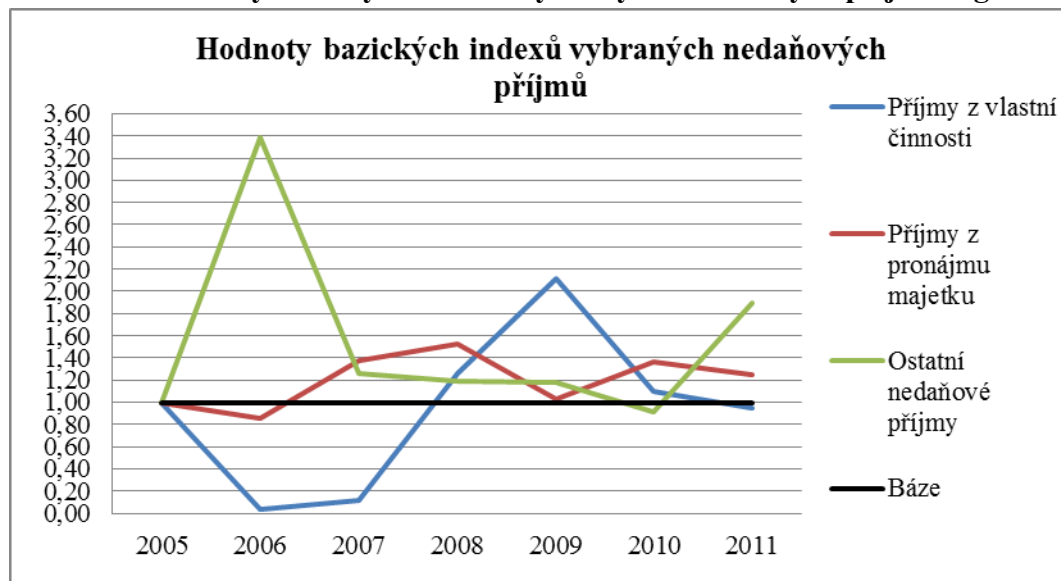
Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Tabulka č. 14: Hodnoty bazických indexů časových řad vybraných nedaňových příjmů

	Bazická hodnota	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy z vlastní činnosti	119,97	1	0,0414	0,1151	1,2548	2,1114	1,1042	0,9504
Příjmy z pronájmu majetku	163,99	1	0,8615	1,3719	1,5257	1,0326	1,3666	1,2503
Ostatní nedaňové příjmy	210,6	1	3,3894	1,2560	1,1924	1,1797	0,9156	1,8918

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Graf č. 4: Hodnoty bazických indexů vybraných nedaňových příjmů v grafu

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Objemově nejvýznamnější položkou nedaňových příjmů obce Libiř, byly za sledované období příjmy z pronájmu majetku a ostatní nedaňové příjmy. Mezi příjmy z pronájmu majetku patří příjmy z pronájmu pozemků (např. pronájem obecní půdy) a příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí ve vlastnictví obce. Obec Libiř poskytla v rámci sledovaného období finanční výpomoc svým obyvatelům na rozvoj bydlení, a proto součástí nedaňových příjmů jsou také splátky půjčených prostředků od obyvatelstva. Tyto splátky jsou typické svojí rostoucí tendencí, přičemž ohromný nárůst se projevil zejména v roce 2011, kdy došlo k výraznému zvýšení tohoto příjmu z 51,6 na 231,6 tis.Kč.

Tabulka č. 14 zachycuje, jak se v průběhu sledovaného období měnily vybrané nedaňové příjmy obce Libiř. Největší skok lze spatřit u ostatních nedaňových příjmů, kdy v roce 2011 narostly o 89,18 % oproti výchozímu roku.

4.2.1.4. Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy obce Libiř byly v letech 2005 - 2011 tvořeny pouze příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku (prodej obecních bytů) a ostatními kapitálovými příjmy.

Tabulka č. 15: Vývoj kapitálových příjmů v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy z prodeje DHM (kromě drobného)	6 255,73	665,81	26,81	580,34	0,00	15,00	11,00
Ostatní kapitálové příjmy	0,00	80,00	140,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kapitálové příjmy celkem	6 255,73	745,81	166,81	580,34	0,00	15,00	11,00

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Příjmy z prodeje DHM zaznamenaly nejvyšší hodnotu 6 255,73 tis. Kč v roce 2005 a naopak nejnižší hodnotu v roce 2009, kdy byly nulové. Po roce 2005 docházelo k výraznému poklesu kapitálových příjmů, které však v roce 2008 opět vzrostly. Od roku 2009 (ve kterém dosahovaly kapitálové příjmy nulové hodnoty) se kapitálové příjmy pohybují ve velmi nízkých hodnotách.

4.2.1.5. Přijaté dotace

Dotace představují druhou nejvýznamnější část rozpočtových příjmů obce Libiř. Do rozpočtu obce plynou dotace investičního i neinvestičního charakteru. Podle účelu, se dotace dělí na dotace na pořízení dlouhodobého majetku (investiční dotace) a na neinvestiční potřeby (provozní dotace). Obecným cílem dotací je snížení meziregionálních rozdílů a zabránění vzniku chudých a bohatých regionů.

Tabulka č. 16: Vývoj přijatých dotací v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	141,00	351,92	449,83	235,55	327,32	740,83	928,45
Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně	144,00	86,48	103,15	245,22	7,78	0,00	16,99
Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	8 624,68	5 600,00	5 520,00	0,00	200,00	0,00	0,00
Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně	5 250,00	325,00	271,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Převody z vlastních fondů	0,00	0,00	0,00	470,00	2 680,00	100,00	600,00
Dotace celkem	14 159,68	6 363,40	6 343,98	950,77	3 215,10	840,83	1 545,44

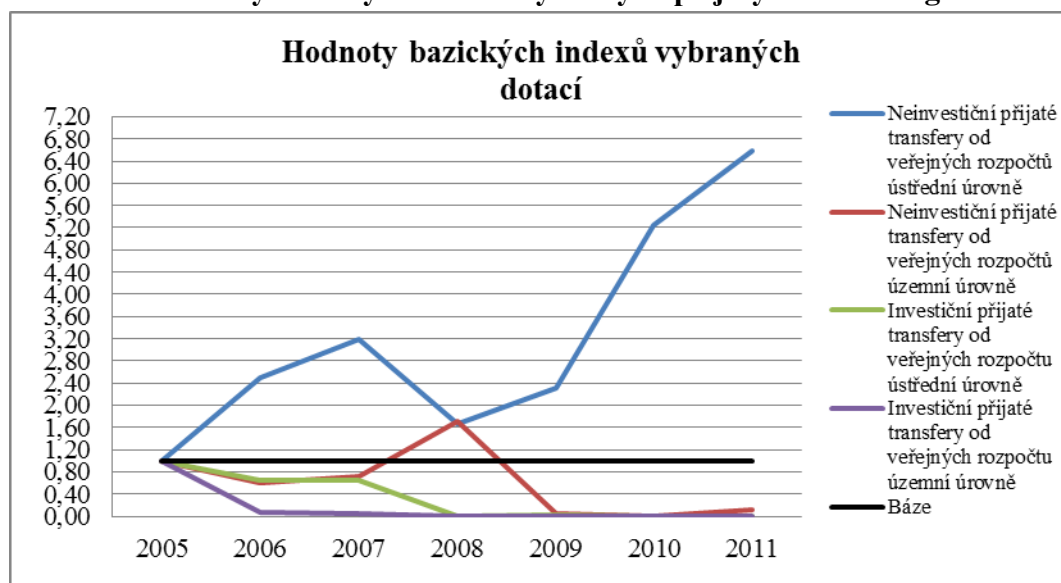
Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Tabulka č. 17: Hodnoty bazických indexů časových řad vybraných přijatých dotací

	Bazická hodnota	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	141,00	1	2,4959	3,1903	1,6706	2,3214	5,2541	6,5848
Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně	144,00	1	0,6006	0,7163	1,7029	0,0540	0,0000	0,1180
Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	8 624,68	1	0,6493	0,6400	0,0000	0,0232	0,0000	0,0000
Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně	5 250,00	1	0,0619	0,0516	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Graf č. 5: Hodnoty bazických indexů vybraných přijatých dotací v grafu

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Neinvestiční dotace jsou určeny k financování běžných, pravidelně se opakujících potřeb obce. Jsou tvořeny z velké části mandatorními výdaji obce, přičemž mezi tyto výdaje patří výdaje na sociální dávky, vzdělávání a na výkon státní správy. Investiční dotace poskytované k úhradě výdajů na konkrétní investice obce představují investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední a územní úrovně. Tyto transfery vykazují od roku 2005 do roku 2008 (to jsou rovny 0) klesající tendenci, v ostatní letech jsou nulové. Nejvyšší hodnotu vykazují investiční dotace v roce 2005, kdy obec byla příjemcem dotací související s povodněmi, které ji zasáhly v roce 2002.

Největší rozdíl v rámci vybraných přijatých dotací se uskutečnil v roce 2011, kdy oproti roku 2005 byly neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně 6,58 krát větší oproti bazické hodnotě.

4.2.1.2. Analýza rozpočtových výdajů

Rozpočtové výdaje jsou nenávratné platby a poskytované návratné půjčky za účelem realizace rozpočtové politiky v členění na běžné a kapitálové.

Kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobých, zejména investičních potřeb, přesahující období jednoho roku. Běžné výdaje jsou opakující se výdaje, ze kterých se financují běžné potřeby v příslušném rozpočtovém roce.

Tabulka č. 18: Vývoj jednotlivých druhů výdajů v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Bezpečnost	1 170,89	592,83	305,14	266,65	557,08	479,77	377,22
Průmysl	24 318,07	12 998,86	5 433,52	1 903,68	7 714,79	5 324,50	4 006,26
Služby	17 901,87	12 793,07	14 081,97	10 215,27	11 235,39	13 150,71	13 214,00
Sociální věci	559,39	535,77	586,57	579,70	769,36	620,72	734,47
Veřejná správa	2 953,78	4 937,52	3 701,57	3 746,91	4 307,47	4 434,98	4 560,17
Zemědělství a lesy	33,54	23,79	26,78	27,33	50,48	164,06	44,66
Výdaje celkem	46 937,54	31 881,84	24 135,55	16 739,54	24 634,57	24 174,74	22 936,78

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z www.rozpocetobce.cz

Tabulka č. 19: Hodnoty bazických indexů časových řad rozpočtových výdajů

	Bazická Hodnota	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Bezpečnost	1 170,89	1	0,5063	0,2606	0,2277	0,4758	0,4097	0,3222
Průmysl	24 318,07	1	0,5345	0,2234	0,0783	0,3172	0,2190	0,1647
Služby	17 901,87	1	0,7146	0,7866	0,5706	0,6276	0,7346	0,7381
Sociální věci	559,39	1	0,9578	1,0486	1,0363	1,3754	1,1096	1,3130
Veřejná správa	2 953,78	1	1,6716	1,2532	1,2685	1,4583	1,5015	1,5438
Zemědělství a lesy	33,54	1	0,7093	0,7984	0,8148	1,5051	4,8915	1,3315
Výdaje celkem	46 937,54	1	0,6792	0,5142	0,3566	0,5248	0,5150	0,4887

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z www.rozpocetobce.cz

Tabulka č. 20: Struktura rozpočtových výdajů obce za rok 2011 (v tis. Kč)

	2011	Struktura výdajů
Bezpečnost	377,22	1,64%
Průmysl	4 006,26	17,47%
Služby	13 214,00	57,61%
Sociální věci	734,47	3,20%
Veřejná správa	4 560,17	19,88%
Zemědělství a lesy	44,66	0,19%
Výdaje celkem	22 936,78	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z www.rozpocetobce.cz

Z hlediska struktury rozpočtových výdajů převažují v roce 2011 výdaje na služby 57,61%, poměrně výrazné zastoupení lze spatřit také u výdajů na veřejnou správu 19,88 %

a průmysl 17,47 %. Ostatní položky rozpočtových výdajů obce mají malé zastoupení v rozpočtu (sociální věci 3,20 %, bezpečnost 1,64 % a zemědělství a lesy 0,19 %).

Graf č. 6: Hodnoty bazických indexů rozpočtových výdajů v grafu

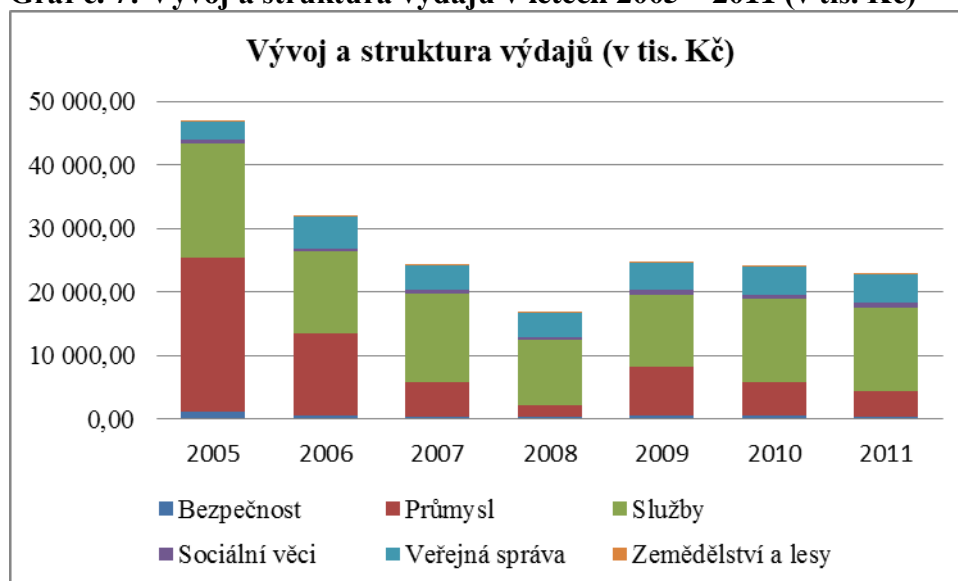
Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z www.rozpocetobce.cz

Celkové výdaje vykazovaly po svém maximu v roce 2005 (46 937,54 tis. Kč) klesající charakter až do roku 2008, kdy dosáhly svého minima a poté opět začaly růst, přičemž mezi lety 2009 – 2011 se držely téměř na stejné úrovni.

Jak je patrné z tabulky č. 18, mezi nejobjemnější položky rozpočtových výdajů obce Libiš patřily ve sledovaném období výdaje vynaložené na průmysl, služby a také na veřejnou správu. Ostatní výdaje se podílely na struktuře rozpočtových výdajů obce ve výrazně menší míře.

Z tabulky č. 19 a grafu č. 6 vyplývá, jak se vyvíjely výdaje obce Libiš v letech 2006 – 2011 oproti výchozímu roku 2005. Pokles je patrný u výdajů na bezpečnost, průmysl a služby. Oproti tomu růst lze spatřovat u výdajů na sociální věci, veřejnou správu a zejména ke konci období také u výdajů na zemědělství a lesy. Výdaje na zemědělství a lesy zaznamenaly v roce 2010 výrazný nárůst (byly 4,89 krát větší než v roce 2005), což bylo způsobeno především rekultivací lesů po silné vichřici, která obec zasáhla v osmém měsíci tohoto roku.

Graf č. 7: Vývoj a struktura výdajů v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z www.rozpocetobce.cz

Výdaje na bezpečnost byly tvořeny především výdaji na požární ochranu obce, jejich zastoupení na celkové struktuře výdajů se pohybovalo kolem 2 %. Mezi výdaje na průmysl patřily hlavně výdaje na pozemní komunikace v obci a na odvádění a čištění odpadních vod. Tyto výdaje tvořily velký podíl na celkových výdajích a to zejména v roce 2005 (51,8 %) a 2006 (40,7 %). Jak je patrné z tabulky č. 19, výdaje na průmysl v roce 2011 klesly na úroveň necelých 17 % výchozího roku. Tato skutečnost je způsobena tím, že obec v předchozích letech výrazně investovala do obecní kanalizace a tudíž výdaje na odvádění a čištění odpadních vod byly výrazné, ovšem po této realizaci dochází v této oblasti k velkým úsporám.

Výdaje na služby zahrnovaly výdaje na zařízení předškolní výchovy a základního vzdělání, kulturu, tělovýchovu, rozvoj bydlení a bytového hospodářství a výraznou položkou bylo také nakládání s odpady. Výdaje na služby byly z hlediska procentuálního zastoupení v rámci sledovaného období zastoupeny v rozmezí 40 – 60 %, přičemž maxima dosáhly v roce 2005. V rámci sociálních věcí bylo největší položkou sociální poradenství. Mezi výdaji na veřejnou správu byly nejobjemnější položkou zejména výdaje na regionální a místní správu a na zastupitelské orgány. Výdaje na zemědělství a lesy se na celkové struktuře rozpočtových výdajů obce podílely velmi málo (necelým 1 %).

Tabulka č. 21: Vývoj jednotlivých druhů výdajů v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč)

Výdaje	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Běžné	12 009,20	12 441,71	15 174,34	14 342,96	15 025,04	23 274,08	24 453,03
Investiční	34 928,34	19 440,13	9 133,76	2 396,58	9 609,53	6 767,92	1 533,66

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Z tabulky č. 21 vyplývá, že na celkových výdajích rozpočtu obce Libiř se podílejí velkou měrou jak běžné, tak investiční výdaje. Rozhodující položkou běžných (provozních) výdajů činily výdaje na platy zaměstnanců obecního úřadu a zastupitelstva obce. Přičemž u běžných výdajů je možné pozorovat poměrně výraznou rostoucí tendenci v rámci sledovaného období. U investičních výdajů je situace opačná. Od roku 2005 (kdy dosahovaly 34 928,34 tis. Kč) je možné spatřovat pokles až do roku 2011, kdy dosahují nejmenší hodnoty za celé sledované období (1 533,66 tis. Kč).

4.2.1.3. Analýza financování

Součástí územního rozpočtu obce nejsou jen příjmy a výdaje, ale i financování. Financování popisuje situace, kdy si obec půjčí peníze a pak je splácí nebo situace, v nichž dojde ke změně stavu peněžních prostředků na vlastních účtech obce. Činnost obce je od okamžiku jejího vzniku spojena s penězi a jejich pohybem.

Tabulka č. 22: Výsledek hospodaření obce Libiř a jeho financování (v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy celkem	38 017,15	26 776,20	26 299,11	22 077,11	27 049,98	23 539,39	24 960,27
Výdaje celkem	46 937,54	31 881,84	24 135,55	16 739,54	24 634,57	24 174,74	22 936,78
Saldo příjmů a výdajů	-8 920,39	-5 105,64	2 163,56	5 337,57	2 415,41	-635,35	2 023,49
Financování	8 920,39	5 105,64	-2 163,56	-5 337,57	-2 415,41	635,35	-2 023,49

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Výše uvedená tabulka uvádí, že v letech 2005, 2006 a 2010 vykazovala obec Libiř schodkový (deficitní) rozpočet. V ostatních letech byl rozpočet obce v přebytku. Zhodnocení rozpočtu obce není lehkou záležitostí, protože i když je obce krátkodobě v mínusu (jako tomu je 2 roky po sobě – rok 2005 a 2006), nemusí to znamenat, že obec špatně hospodaří se svými prostředky nebo majetkem. Schodek či přebytek za daný rok totiž neříká nic o celkovém majetku obce ani o účelnosti výdajů. Vzniklé schodky rozpočtů byly pokryty z přebytků minulých let.

Z hlediska analýza financování lze říci, že obec Libiř je na tom poměrně dobře, v roce 2005 a 2006 vykazovala záporné saldo příjmů a výdajů, což ovšem není nic neobvyklého. Další roky ovšem přinesly přebytkový rozpočet, kdy rozpočtové příjmy poměrně výrazně převažovaly nad rozpočtovými výdaji. Obec si od této doby drží přebytek 2 mil. Kč nebo větší (výjimku představuje pouze krizový rok 2010).

4.2.2. Finanční a majetková analýza obce Libiř

Finanční a majetková analýza obce si klade za cíl postihnout širší a komplexnější pojetí sociálně-ekonomického rozvoje oproti klasické finanční analýze, která je spíše orientována na rozpočtové aspekty daného územního celku.

4.2.2.1. Majetek

Obec, jako veřejnoprávní korporace, vlastní určitý majetek, kterým zabezpečuje své potřeby, přičemž tento majetek obce by měl být správě oceněn a evidován.

Tabulka č. 23: Vývoj a struktura majetku obce v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč)

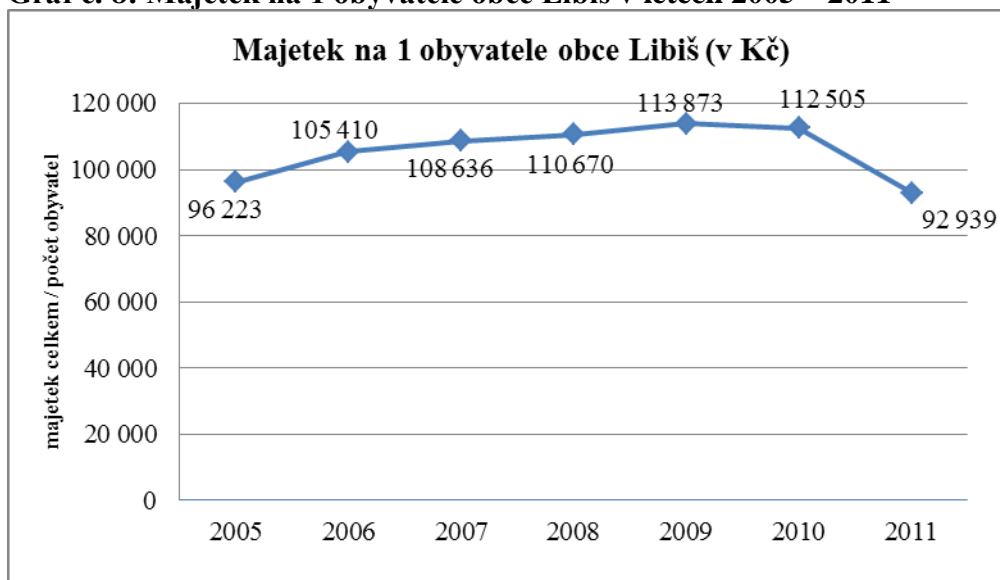
Název položky	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Stálá aktiva	168 850,65	188 829,85	199 134,99	205 041,09	214 887,39	220 292,32	180 161,46
Dlouhodobý NM	1 0556	1 132,22	1 180,32	1 260,48	1 290,66	1 038,22	501,21
Dlouhodobý HM	161 614,03	181 516,63	191 773,67	192 388,61	202 204,73	205 373,56	166 008,84
Dlouhodobý finan. majetek	6 181,00	6 181,00	6 181,00	11 392,00	11 392,00	12 392,00	12 392,00
Dlouhodobé pohledávky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 488,53	1 259,41
Oběžná aktiva	12 530,39	9 341,53	10 640,84	14 639,27	15 249,53	12 481,04	10 828,44
Zásoby	0,00	0,00	20,84	82,56	15 134,90	120,79	118,07
Krátkodobé pohledávky	2 423,82	2 340,69	2 431,07	2 682,27	2 749,83	3 374,34	2 133,62
Krátkodobý finanční majetek	10 106,57	7 000,84	8 188,93	11 874,44	12 385,07	8 985,90	8 576,75
Majetek celkem	181 381,04	198 171,38	209 775,83	219 680,32	230 136,92	232 773,36	190 989,89

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

V tabulce č. 23 je zobrazena struktura a vývoj majetku obce Libiř ve třídění na stálá a oběžná aktiva. Jak je na první pohled patrné, převažují stálá aktiva, která vykazují od roku 2005 výrazný rostoucí charakter, který je ovšem přerušen v roce 2011, kdy hodnota stálých aktiv klesla o 18,2 %. Nejobjemnější složkou stálých aktiv je dlouhodobý hmotný majetek, kde nejvýraznější položku představují především stavby a pozemky, které jsou ve vlastnictví obce. Oběžná aktiva jsou v majetku obce zastoupena minimálně a jsou tvořena hlavně krátkodobým finančním majetkem, tedy penězi na účtech a v pokladně

obce. Vhodnějším ukazatelem než absolutní hodnota majetku je ukazatel hodnota majetku v Kč na jednoho obyvatele. Hodnota majetku na 1 obyvatele je zachycena v následujícím grafu č. 8.

Graf č. 8: Majetek na 1 obyvatele obce Libiš v letech 2005 – 2011

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiš

Množství majetku obce na 1 obyvatele se ve sledovaném období až do roku 2010 zvyšuje, ale v roce 2011 dochází k výraznému poklesu tohoto ukazatele. Tato skutečnost je způsobena především tím, že v tomto roce došlo k velkému poklesu hodnoty majetku obce. Počet obyvatel obce zaznamenává ve všech sledovaných letech rostoucí charakter. Největší nárůst ukazatele je mezi roky 2005 a 2006 (o 9 186, 95 Kč na 1 obyvatele, v relativním vyjádření o 9,5 %).

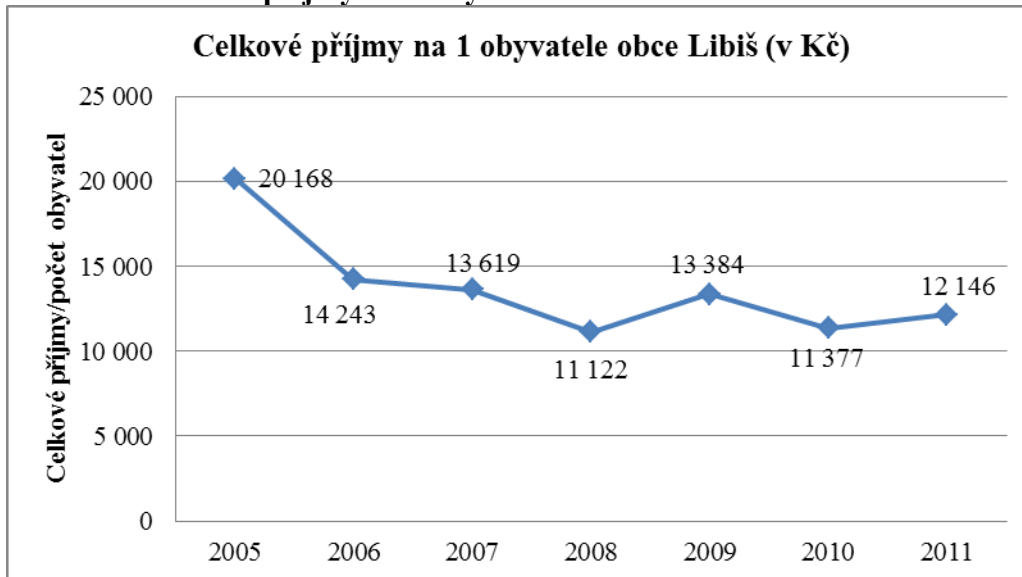
4.2.2.2. Rozpočet obce

Důležitými ukazateli v rámci finanční a majetkové analýzy obce jsou mimo jiné také přepočtené celkové, daňové a vlastních příjmů na 1 obyvatele obce. Z rozpočtových příjmů vycházejí také ukazatele míry soběstačnosti, hrubé a čisté úspory, míry krytí běžných výdajů a míry závislosti na neopakovatelných příjmech. Mezi velmi významné ukazatele se řadí bezesporu ukazatele zadluženosti obce a dluhové služby.

Celkové rozpočtové příjmy na jednoho obyvatele jsou ukazatelem finanční síly obce a jsou znázorněny v grafu č. 9. U tohoto ukazatele však může docházet ke zkreslení z důvodu

skutečnosti, že do celkových příjmů jsou zahrnuty také vnější zdroje obce (úvěry, půjčky a dotace).

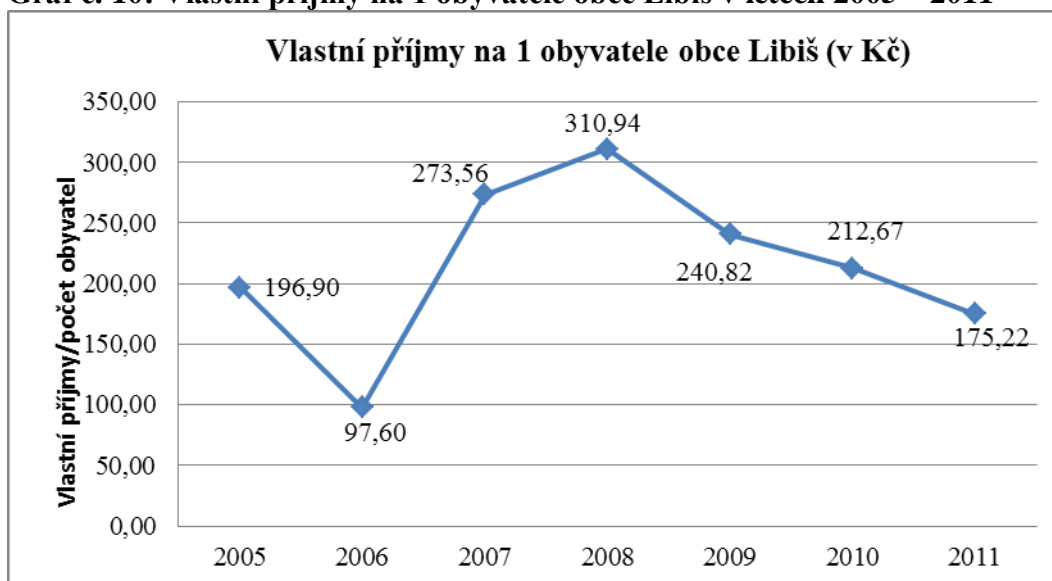
Graf č. 9: Celkové příjmy na 1 obyvatele obce Libiř v letech 2005 – 2011

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Křivka celkových příjmů na 1 obyvatele za sledované období nejdříve klesala, maxima dosáhla v roce 2005 (na jednoho obyvatele v tomto roce připadla částka 20 168 Kč), v roce 2008 začala pomalu stoupat. V roce 2011 byla však jen o málo vyšší než v roce 2008, kdy dosáhla svého minima (11 122 Kč celkových příjmů na 1 obyvatele obce). Následující graf č. 10, který zobrazuje ukazatel vlastní příjmy na 1 obyvatele, v rámci něhož jsou příjmy obce očištěny o vnější zdroje (úvěry, půjčky, dotace), lze považovat právě z důvodu očištění za přesnější.

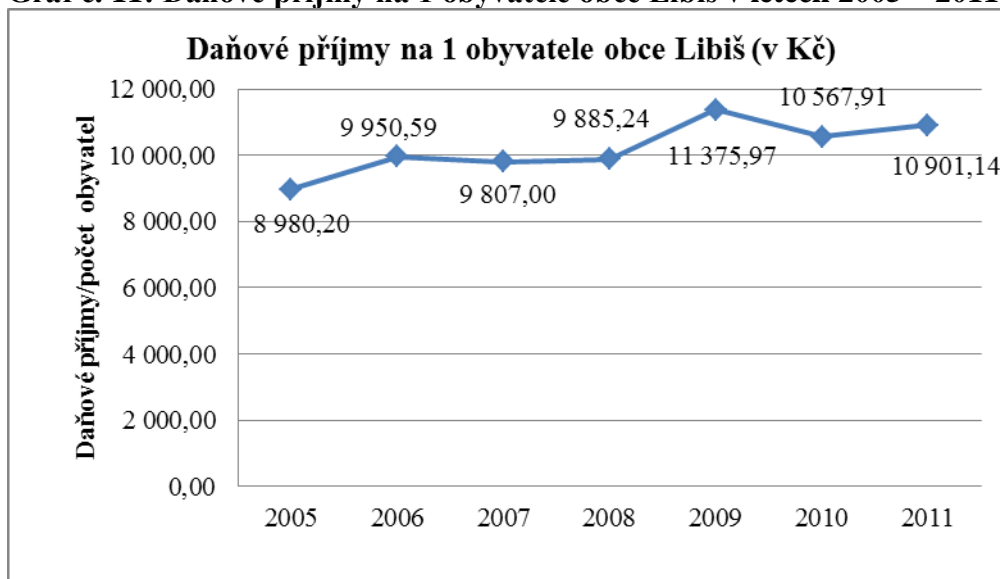
Graf č. 10: Vlastní příjmy na 1 obyvatele obce Libiř v letech 2005 – 2011

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Křivka vlastních příjmů na jednoho obyvatele v počátku sledovaného období výrazně klesla (pokles o 99,3 Kč, tj. 50,43 %), poté až do roku 2008 stoupala (v tomto roce dosáhla svého maxima) a od tohoto období opět klesá. V roce 2011 na každého obyvatele obce Libiř tedy připadá 175,22 Kč vlastních příjmů. Součástí finanční a majetkové analýzy je také ukazatel daňových příjmů na jednoho obyvatele, který zachycuje graf č. 11.

Graf č. 11: Daňové příjmy na 1 obyvatele obce Libiř v letech 2005 – 2011

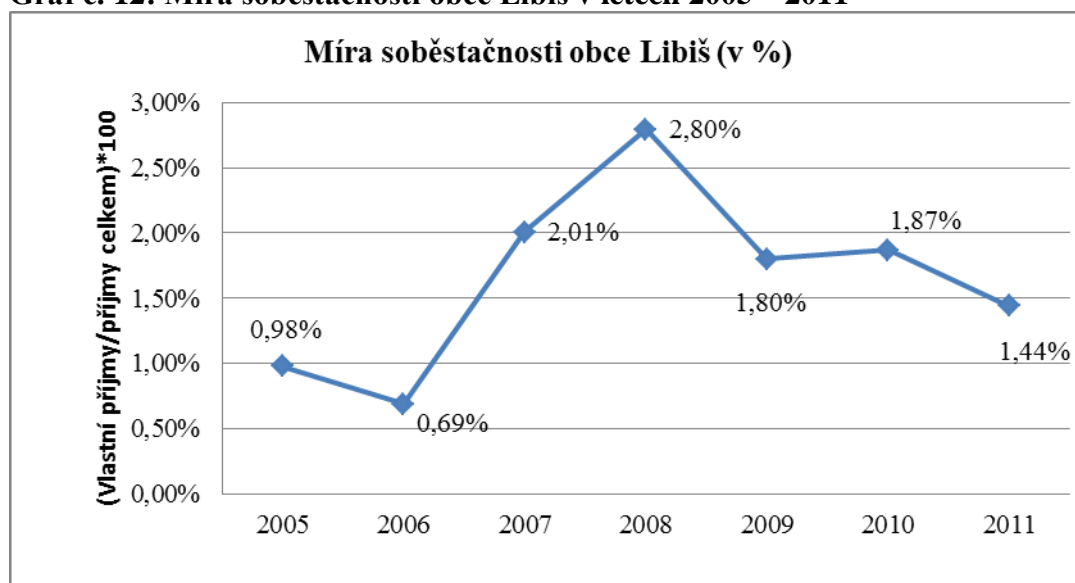
Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Tento ukazatel vyjadřuje daňovou výtěžnost obce v přepočtu na obyvatele a částečně také koncentraci podnikatelských subjektů v obci. A jak je patrné z uvedeného grafu, křivka

daňových příjmů na 1 obyvatele v letech 2005 – 2011 lineárně rostla. Své maximální hodnoty dosáhl ukazatel v roce 2009 (kdy na 1 obyvatele obce Libiš připadlo 11 376 Kč).

Jedním z podílových ukazatelů popisujících příjmovou stránku rozpočtu obce je také míra finanční soběstačnosti. Z hlediska míry soběstačnosti se jedná o procentní zastoupení vlastních příjmů v příjmech celkových. Tato míra by se měla pohybovat co nejvýše, neboť je jakýmsi výrazem samostatnosti hospodaření obce.

Graf č. 12: Míra soběstačnosti obce Libiš v letech 2005 – 2011

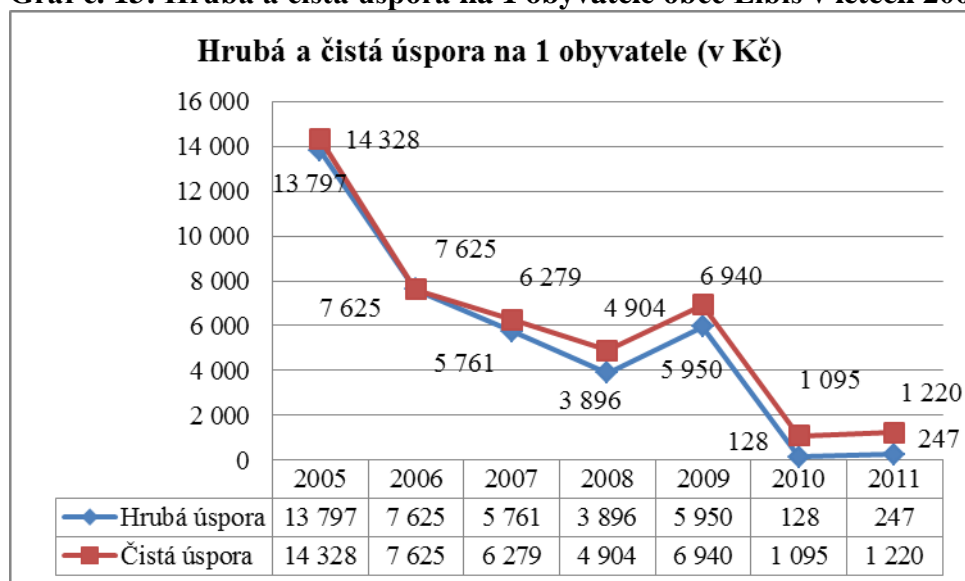

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiš

U obce Libiš lze spatřit nejprve klesající, poté rostoucí, a od roku 2008 opět klesající trend tohoto ukazatele. Minima dosáhla míra soběstačnosti obce Libiš v roce 2006 a to 0,69 % a svého maxima dosáhl v roce 2008 (2,80 %). Z tohoto ukazatele vyplývá, že celková míra soběstačnosti obce není příliš velká, což nelze považovat za velmi pozitivní. Míra soběstačnosti obce by se měla pohybovat co nejvýše. Z této skutečnosti vyplývá, že obce Libiš by se měla pokusit zvyšovat své vlastní příjmy. Mezi další ukazatele, které vycházejí z rozpočtových příjmů, patří hrubá a čistá úspora, jenž zobrazuje graf č. 13.

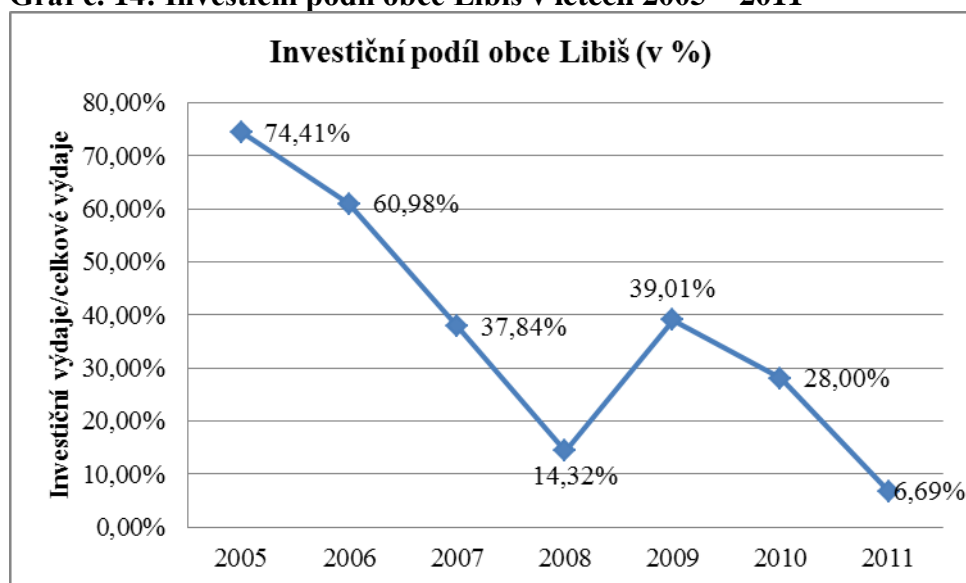
Graf č. 13: Hrubá a čistá úspora na 1 obyvatele obce Libiř v letech 2005 – 2011

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Ukazatel hrubé úspory informuje o přebytku celkových příjmů nad běžnými výdaji, ale nelze ho použít na financování investic. Čistá úspora vyjadřuje přebytek příjmů nad běžnými výdaji, přičemž tento ukazatel lze použít na financování investic. Oba ukazatele byly vztaženy na jednoho obyvatele obce a vykazují klesající tendenci. Z výše uvedeného grafu je patrné, že příjmy převyšují běžné výdaje a umožňují tak vytvářet rezervy pro investiční potřeby obce. Tento převis se však v rámci sledovaného odvětví snižuje a svého minima dosahuje v roce 2010, kdy jsou rozpočtové příjmy téměř rovny běžným výdajům.

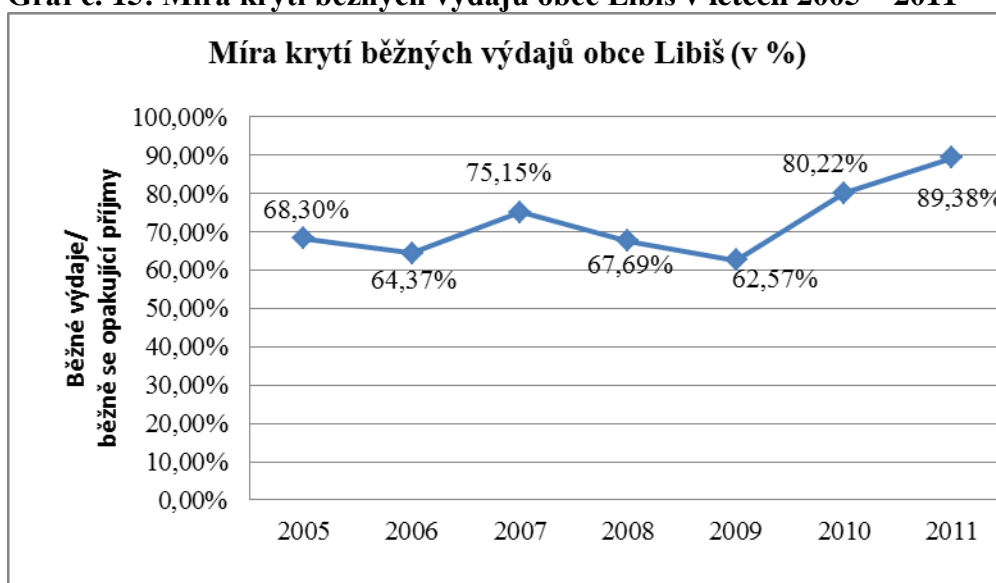
Graf č. 14: Investiční podíl obce Libiř v letech 2005 – 2011

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

V případě tohoto ukazatele se jedná o podíl investičních výdajů na celkových výdajích obce. Ukazatel informuje o rychlosti reprodukce a rozvoje majetku obce. Při pohledu na vývoj podílu investičních výdajů, lze říci, že Libiř je na tom poměrně dobře. Výjimku představují akorát roky 2008 a 2011, kdy investiční podíl vykazoval poměrně nízké hodnoty. Ostatní roky sledovaného období (zejména rok 2005 a 2006) vykazovaly poměrně vysoké hodnoty tohoto ukazatele. Dalším ukazatelem finanční a majetkové analýzy obce je ukazatel míry krytí běžných výdajů, který informuje do jaké míry je obec schopna financovat běžné výdaje z běžně opakujících se příjmů a to bez čerpání cizích prostředků.

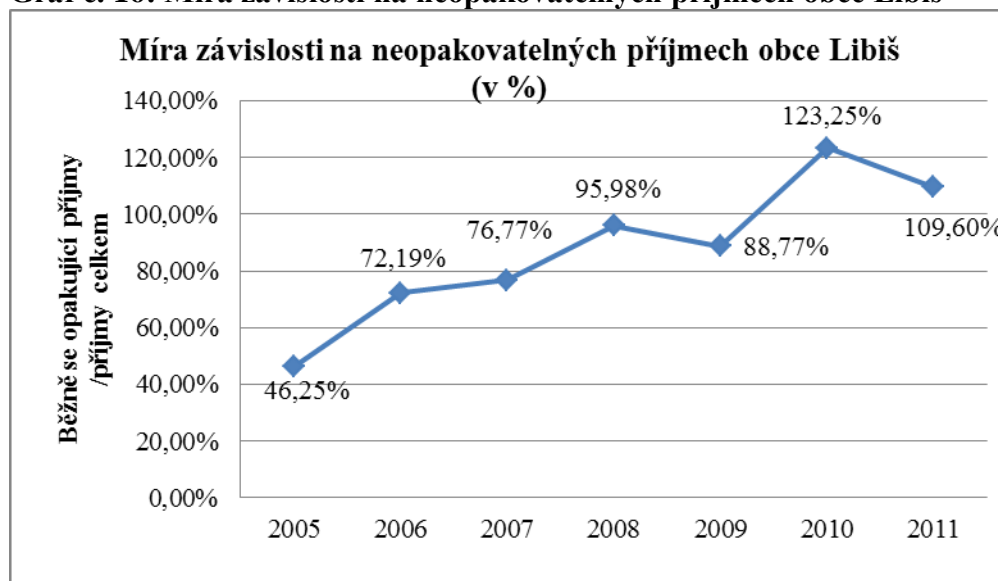
Graf č. 15: Míra krytí běžných výdajů obce Libiř v letech 2005 – 2011

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Ukazatel míry krytí běžných výdajů vykazuje celkem vysoké hodnoty a od roku 2009 zaznamenává rostoucí tendenci až do svého maxima v roce 2011 (89,38 %). Z grafu č. 15 lze tedy vyvodit závěr, že obec je dobře schopna financovat své běžné výdaje z běžně opakujících se příjmů a to bez čerpání cizích prostředků. Obec Libiř se v průběhu celého sledovaného období pohybuje pod hranicí 1, což znamená, že běžné výdaje jsou plně pokryty běžně se opakujícími příjmy. Dalším ukazatelem, který vychází z běžně se opakujících příjmů, je ukazatel míry závislosti na neopakovatelných příjmech, který vyjadřuje míru závislosti rozpočtu na běžně se neopakujících příjmech (tedy na kapitálových příjmech a přijatých dotacích).

Graf č. 16: Míra závislosti na neopakovatelných příjmech obce Libiř

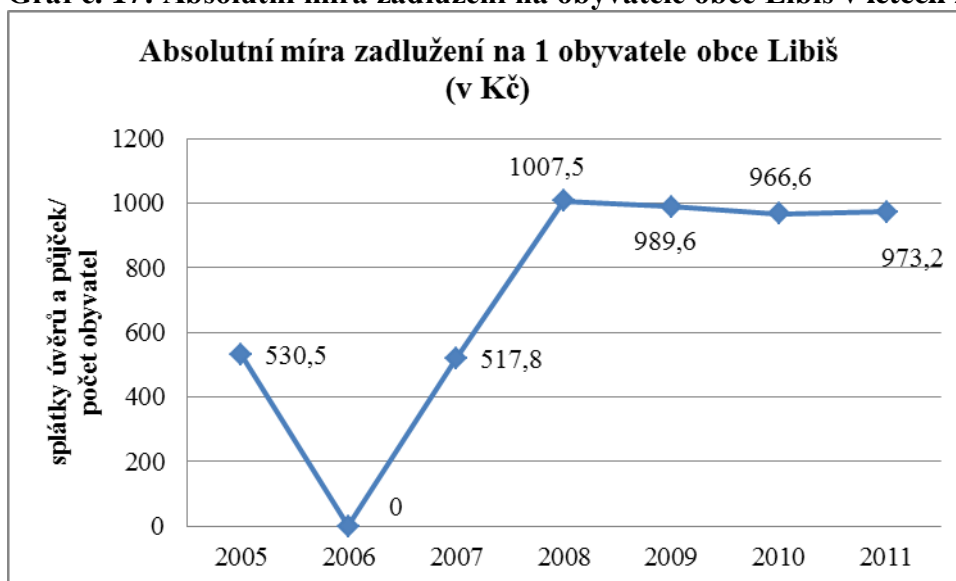

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Jak je na první pohled patrné z grafu č. 16, existuje veliká závislost rozpočtu obce na běžně se opakujících příjmech, tedy na kapitálových příjmech a přijatých dotacích. Tato skutečnost jen potvrzuje výsledky z analýzy rozpočtových příjmů, kdy mezi nejvýznamnější a nejobjemnější položky rozpočtových příjmů patřily daňové příjmy a přijaté dotace.

Pro zhodnocení zadluženosti obce Libiř došlo k použití dvou ukazatelů, a to sice absolutní míry zadlužení a relativní dluhové služby. Velmi významným ukazatelem z hlediska zadluženosti obce je právě již zmíněná relativní dluhová služba, tomuto ukazateli bude větší pozornost věnována v kapitole poměrové ukazatele. Absolutní míra zadlužení na obyvatele obce představuje poměr všech splátek úvěrů a půjček obce za celý rok k počtu obyvatel.

Graf č. 17: Absolutní míra zadlužení na obyvatele obce Libiř v letech 2005 – 2011

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Z grafu č. 17 lze pozorovat, že absolutní míra zadlužení od roku 2005 klesala, až dosáhla svého minima (rok 2006, kdy celkové splátky úvěrů a půjček obce byly nulové), poté do roku 2008 strmě rostla, a od tohoto roku si udržuje téměř stabilní hodnotu. V roce 2011 každý obyvatele obce dlužil 973,2 Kč.

4.2.3. Analýza rozdílového ukazatele

V následující tabulce č. 24 je proveden výpočet čistého pracovního kapitálu obce.

Tabulka č. 24: Čistý pracovní kapitál (v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Oběžná aktiva	12 530,39	9 341,53	10 640,84	14 639,27	15 249,53	12 481,04	10 828,44
Zásoby	0,00	0,00	20,84	82,56	15 134,90	120,79	118,07
Dlouhodobé pohledávky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 488,53	1 259,41
Krátkodobé pohledávky	2 423,82	2 340,69	2 431,07	2 682,27	2 749,83	3 374,34	2 133,62
Krátkodobý finanční majetek	10 106,57	7 000,84	8 188,93	11 874,44	12 385,07	8 985,90	8 576,75
Krátkodobé závazky	214,94	400,80	1 765,10	1 938,33	2 223,54	4 973,32	1 886,76
Čistý pracovní kapitál (OA-KZ)	12 315,45	8 940,73	8 875,74	12 700,94	13 025,99	7 507,72	8 941,68

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Z analýzy ČPK vyplývá, že obec disponuje čistým pracovním kapitálem a tudíž je připravena na neočekávané události. Čistý pracovní kapitál obce Libiř je trvale kladný, jelikož oběžná aktiva mají vyšší hodnotu než krátkodobé závazky.

4.2.4. Analýza poměrových ukazatelů

Výsledné hodnoty jednotlivých poměrových ukazatelů byly porovnány s doporučenými hodnotami nebo doporučeným trendem podle autorů Holečková, Grünwald a Termer, Knápková, Pavelková a Sedláček. Je však potřeba zdůraznit, že většina těchto poměrových ukazatelů (samozřejmě kromě ukazatele dluhové služby a ukazatele autarkie) byly zkonstruovány výhradně pro výrobní či obchodní podniky, nikoli pro územně samosprávné celky. Může se tedy stát, že výsledky poměrových ukazatelů vykazují neobvyklých či ojedinělých hodnot, než tomu je u výrobních či obchodních podniků. Tato skutečnost je podmíněna právě tím, že obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, je veřejnoprávní korporací, má svůj majetek, vystupuje svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z právních vztahů. Důvodem existence obce je plnění služeb pro veřejnost, nikoli tvorba zisku, který je jedním z cílů a podnětů veškerého podnikání většiny podniků. Za zprostředkování těchto služeb a realizaci statků získává obce úhradu danou schváleným rozpočtem.

4.2.4.1. Ukazatel dluhové služby

Tento ukazatel je rozhodující součástí analýzy hospodaření každé obce. Posuzování úvěrů, jejich výše, způsobu splácení jistiny a úroků je důležité především pro budoucí vývoj každé obce či města. Pokud obec použije úvěr, vzniká jí závazek, který musí splatit, proto při každém rozhodnutí, zda přijmou úvěr, je pro obec velice důležité, aby správně zhodnotila, zda jí splácení tohoto úvěru v budoucnu nebude činit příliš velkou zátěž.

Tento instrument byl zaveden vládou České republiky dne 14. dubna 2004 usnesením č. 346 o Regulaci zadluženosti obcí a krajů. V roce 2008 nastala změna usnesením č. 1395, o monitoringu hospodaření obcí, kterým bylo zrušeno výše uvedené usnesení. Od tohoto roku tedy musí Ministerstvo financí provést každý rok výpočet soustavy informativních a monitorujících ukazatelů za všechny obce.

V následující tabulce č. 25 je uveden přesný výpočet ukazatele dluhové služby na základě odkazu na rozpočtovou skladbu obce.

Tabulka č. 25: Výpočet ukazatele dluhové služby

Číslo řádku	Název položky	Odkaz na rozpočtovou skladbu
1.	Daňové příjmy	Třída 1
2.	Nedaňové příjmy	Třída 2
3.	Přijaté dotace	Položky 4112 + 4212
4.	Dluhová základna	ř. 1 + ř. 2 + ř. 3
5.	Úroky	Položka 5141
6.	Splátky dluhopisů a jistin	Položka 8xx2 a 8xx4
7.	Splátky leasingu	Položka 5178
8.	Dluhová služba	ř. 5 + ř. 6 + ř. 7
9.	Ukazatel dluhové služby	ř. 8/ř. 4 x 100

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z www.mfcr.cz

Tabulka č. 26: Ukazatel dluhové služby za rok 2005-2011 (v tis. Kč)

Název položky	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Daňové příjmy	16 927,68	18 707,10	18 937,31	19 622,20	22 990,83	21 865,01	22 401,87
Nedaňové příjmy	674,06	959,89	851,01	923,8	844,05	1001,96	1001,96
Přijaté dotace	141	136,68	183,14	200,5	198,1	681,5	563,5
Dluhová základna	17 742,74	19 803,67	19 971,46	20 746,50	24 032,98	23 548,47	23 967,33
Úroky	99,81	0	338,4	274,15	203,35	131,57	59,98
Splátky dluhopisů a jistin	1000	0	1000	2000	2000	2000	2000
Splátky leasingu	0	0	0	0	0	0	0
Dluhová služba	1099,81	0	1338,4	2274,15	2203,35	2131,57	2059,98
Ukazatel dluhové služby	6,20%	0,00%	6,70%	10,96%	9,17%	9,05%	8,59%

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Dluhová služba zobrazuje uhrazené splátky dlouhodobého úvěru a úroků z úvěru, splátky dluhopisů a leasingu. Dluhová základna je tvořena daňovými a nedaňovými příjmy a přijatými dotacemi (rozpočtové položky 4112 a 4212). V roce 2005 činila hodnota dluhové základny 17 742,74 tis. Kč a hodnota dluhové služby 1 059,46 tis. Kč. Dluhová služba, stejně jako v ostatní letech sledovaného období, byla tvořena splátkami dlouhodobého úvěru (dlouhodobých přijatých půjček) a úroky k tomuto úvěru. Obec Libiř uzavřela dne 17. 5. 2005 s ČSOB a.s. „Smlouvu o úvěru č.0814/05/5043“ na financování víceprací, souvisejících s výstavbou kanalizace a na financování podílu obce v souvislosti s realizací stavby „Kanalizace Libiř – II.etapa“ ve výši 10 000 000,00 Kč. Tato dlouhodobá přijatá půjčka byla vyčerpána k 31. 12. 2006. Obec Libiř k 31. 12. 2011 uhradila splátky dlouhodobé přijaté půjčky v celkové výši 9 000 000,00 Kč. Ukazatel

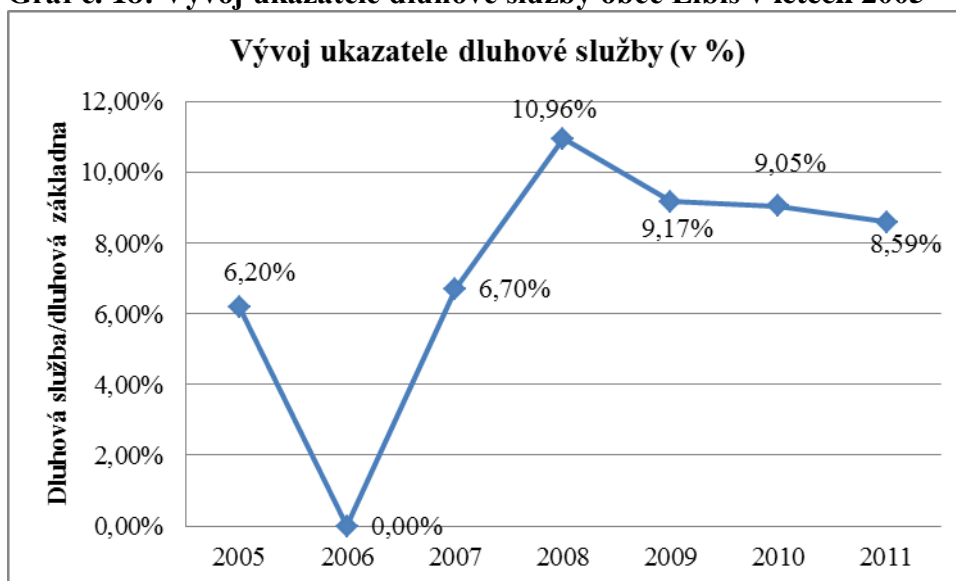
dluhové služby měl v roce hodnotu 8,59 %, což je poměrně příznivá hodnota, která nepřekračuje stanovených 30 %. V roce 2006 došlo k růstu dluhové základny (o 11,6%) a hodnota dluhové služby byla nulová. Z hlediska nulové dluhové služby byl i ukazatel dluhové služby v tomto roce roven nule.

V dalších letech se situace změnila, jelikož opět došlo k vzrůstu položky dluhové služby. V roce 2007 celková roční splátka dlouhodobého úvěru obce a úroků činila 1 338,4 tis. Kč, v dalších letech (2008-2011) opět výrazně vzrostla. V roce 2007 činil ukazatel dluhové služby 6,70 %, rok 2008 znamenal nárůst na 10,96 %, poté ukazatel dluhové služby opět klesal.

Z tabulky č. 26 vyplývá, že za celé sledované období nepřekročil ukazatel dluhové služby obce Libiš hodnotu 30 %, která byla stanovena Ministerstvem financí. Tuto skutečnost lze považovat za velmi pozitivní z hlediska zadluženosti obce Libiš. Jak již bylo řečeno, ukazatel dluhové služby se často používá k hodnocení míry zadluženosti obcí. Jeho výše má vliv na možnosti získání dotací ze státního rozpočtu a státních fondů. Pokud ukazatel překročí již zmíněných 30 %, má obec horší šanci tuto dotaci získat. Tento ukazatel je pro obce důležitý také při výhledu do budoucna z hlediska plánování jejich úvěrové politiky. Výpočet ukazatele dluhové služby bývá také často požadován při žádosti obce o úvěr, a je tedy důležitým prostředkem při rozhodování subjektu, který má úvěr obci poskytnout.

Pro lepší představu následuje grafu č. 18, který znázorňuje vývoj tohoto ukazatele za celé sledované období. Z něhož je patrný nejdříve pokles ukazatele dluhové služby, poté strmý růst až do roku 2008, po kterém následoval opět mírný pokles až stagnace tohoto ukazatele. Své maximální hodnoty dosáhl ukazatel v roce 2008, kdy měl hodnotu 10,96 % a své minimum zaznamenal v roce 2006, kdy byl nulový, jelikož obce neměla žádný dlouhodobý úvěr.

Graf č. 18: Vývoj ukazatele dluhové služby obce Libiř v letech 2005 – 2011

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

4.2.4.2. Ukazatele rentability

Z hlediska ukazatelů rentability, je pozornost věnována ukazatelům rentability aktiv, vlastního kapitálu a investovaného (vloženého) kapitálu. Rentabilita aktiv udává, kolik korun zisku připadá na 1 Kč aktiv. Rentabilita vloženého kapitálu informuje o velikosti zisku, jehož obec dosáhne při vložení kapitálu v hodnotě 1 Kč. Na výnosnost celkového kapitálu vloženého do podnikání poukazuje rentabilita vlastního kapitálu. Rentabilita tržeb nebude v tomto případě počítána, neboť je potřeba mít stále na zřeteli, že se jedná o obec, nikoli výrobní či obchodní podnik, tudíž tržby nejsou prioritou.

Tabulka č. 27: Ukazatele rentability obce Libiř v letech 2010 - 2011

	2010	2011	Doporučený trend*
Rentabilita aktiv	2,58%	1,46%	rostoucí
Rentabilita VK	2,77%	1,59%	rostoucí
Rentabilita investovaného kapitálu	2,63%	1,48%	rostoucí

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

* Sedláček, 2011

Tabulka č. 28: Zdrojová data k tabulce č. 27 (v tis. Kč)

	2010	2011
Čistý zisk po zdanění	6 228,83	2987,88
EBIT (čistý zisk + nákladové úroky + daň z příjmů)	6 001,14	2818,51
Aktiva celkem	232 773,36	190 989,89
Vlastní kapitál	224 800,04	188 103,13
Investovaný kapitál (vlastní kapitál + dlouh.dluhy)	227 800,04	189 103,13

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Z důvodu nedostupnosti výkazů zisku a ztráty v letech 2005 – 2009 (viz metodika práce) nebylo možné vypočítat všechny ukazatele rentability obce. Všechny tyto ukazatele měly v letech 2010 a 2011 klesající charakter, což ovšem není příliš žádoucí. V roce 2011 na 1 korunu vloženého kapitálu připadá 0,0148 Kč zisku.

4.2.4.3. Ukazatele likvidity

Běžná likvidita informuje o tom, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky (poukazují na platební schopnost obce). Pohotová likvidita vyjadřuje určitou schopnost krýt krátkodobé závazky pomocí krátkodobých pohledávek a finančního majetku. Schopnost splatit své právě splatné závazky pomocí finančních prostředků vyjadřuje okamžitá likvidita.

Tabulka č. 29: Ukazatele likvidity obce Libiř v letech 2005 - 2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Doporučená hodnota*
Běžná likvidita	1,53	1,01	0,99	1,64	2,11	1,57	3,75	1,5 - 2,5
Pohotová likvidita	1,53	0,90	0,99	1,63	2,10	1,55	3,71	1 - 1,5
Okamžitá likvidita	1,23	0,67	0,76	1,33	1,91	1,13	2,97	0,2 - 0,5

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

*Knápková, Pavelková, 2010

Tabulka č. 30: Zdrojová data k tabulce č. 29 (v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Oběžná aktiva (zásoby, krátk. a dlouh. pohledávky, KFM)	12 530,39	9 341,53	10 640,84	14 639,27	15 249,53	12 481,04	10 828,44
Zásoby	12 530,39	9 341,53	10 620,00	14 556,71	15 134,90	12 360,25	10 710,37
Finanční majetek	10106,57	7000,84	8188,93	11874,44	12385,07	8985,90	8576,75
Krátkodobá pasíva (krát. závazky + bankovní úvěry)	8 214,94	10 400,80	10 765,10	8 938,33	7 223,54	7 973,32	2 886,76

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Vypočtené hodnoty běžné a pohotové likvidity jsou průměrné a přibližují se doporučeným hodnotám, kromě roku 2011, kdy doporučené hodnoty významně překračují. Ovšem kritickou hodnotou ukazatele běžné likvidity pro obce je hodnota 1. Obec Libiř každoročně

(kromě roku 2007) dosáhla vyšších hodnot, takže by neměla mít problém s okamžitým splacením svých krátkodobých závazků. Ukazatel okamžité likvidity vykazuje v rámci celého sledovaného období hodnoty vyšší, než jsou ty doporučené. Z této analýzy lze usuzovat, že likvidita obce je dobrá, ale obce by si měla dávat pozor, aby její likvidity neklesala, protože by se snadno mohla dostat do problémů s platební schopností.

4.2.4.4. Ukazatele aktivity

Na způsob hodnocení likvidity úzce navazuje další skupina ukazatelů aktivity, která se používá pro měření rychlosti, jakou různé účty směřují do prodeje nebo do pokladny.

Tabulka č. 31: Ukazatele aktivity obce Libiř v letech 2010 a 2011

	2010	2011	Doporučený trend*
Rychlost obratu aktiv	0,014	0,018	rostoucí
Doba obratu zásob (dny)	0,036	0,033	klesající
Doba obratu pohledávek (dny)	1,443	0,961	klesající

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

*Holečková, Grünwald, Termer, 2004

Tabulka č. 32: Zdrojová data k tabulce č. 31 (v tis. Kč)

	2010	2011
Tržby = výkony	3370,11	3531,30
Aktiva celkem	232 773,36	190 989,89
Zásoby	120,79	118,07
Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé)	4862,87	3393,03

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Z důvodu chybějících výkazů zisku a ztráty v rozmezí let 2005-2009, které bohužel nejsou k dispozici, nemohlo dojít k výpočtu ukazatelů aktivity v tomto období. Ukazatel rychlost obratu aktiv nedosahuje v rámci celého sledovaného období hodnoty 1, což nelze považovat za velmi pozitivní. Obrat aktiv by měl mít hodnotu nejméně 1 a měl by mít rostoucí charakter. Z této analýzy tedy vyplývá, že obec nevyužívá svůj majetek příliš efektivně. Doba obratu zásob by měla být co nejnižší, neboť čím dříve jsou zásoby dány do spotřeby, tím lépe. Je potřeba však znovu zdůraznit, že se nejedná o výrobní či obchodní podnik, ale o obec, tudíž z tohoto hlediska nemá analýza ukazatelů aktivity příliš velkou váhu.

4.2.4.5. Ukazatele zadluženosti

Tabulka č. 33: Ukazatele zadluženosti obce Libiř v letech 2005 – 2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Doporučen á hodnota*
Celková zadluženost aktiv	4,53%	5,25%	5,13%	4,07%	3,14%	3,43%	1,51%	30 - 60 %
Míra zadluženosti vlastního kapitálu	4,74%	5,54%	5,41%	4,24%	3,24%	3,55%	1,53%	80 - 120 %
Úrokové krytí	-	-	-	-	-	45,61	46,99	> 5

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

*Knápková, Pavelková, 2010

Tabulka č. 34: Zdrojová data k tabulce č. 33 (v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Cizí zdroje	8 214,94	10 400,80	10 765,10	8 938,33	7 223,54	7 973,32	2 886,76
Aktiva celkem	181 381,04	198 171,38	209 775,83	219 680,32	230 136,92	232 773,36	190 989,89
Vlastní kapitál	173 166,13	187 770,59	199 010,72	210 741,99	222 913,38	224 800,04	188 103,13
EBIT	-	-	-	-	-	6 001,14	2818,51
Nákladové úroky	-	-	-	-	-	131,57	59,98

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Celková zadluženost majetku obce se pohybuje velmi nízko pod doporučenou hodnotou (30 – 60 %). Od roku 2005 do roku 2007 zadluženost velmi mírně rostla, ale od roku 2008 opět klesala. Míra zadluženosti vlastního kapitálu má stejnou vypovídací schopnost jako celková zadluženost aktiv. Úrokové krytí (tj. kolikrát obec zaplatí nákladové úroky z vytvořeného zisku) by mělo být vyšší než 5. Platí, že čím je hodnota větší, tím lépe. Jak je patrné z tabulky č. 33, tak v letech 2010 - 2011 se ukazatel úrokového krytí pohyboval nad doporučenou hodnotou, přičemž svého maxima dosáhl v roce 2011 a to 46,99.

4.2.4.6. Ukazatele autarkie

Finanční analýza patří k poměrně propracovaným součástem finančního řízení, avšak je pravdou, že implicitně se předpokládá její užití pro ziskové organizace soukromého tržního sektoru. Určitý pohled na specifika analýzy municipální firmy nabízí Kraftová. Municipální firma je totiž determinována svým cílovým zaměřením, které předpokládá absenci zisku (výjimkou může být činnost provozována se souhlasem statutárních orgánů).

Míra autarkie odráží míru soběstačnosti municipální firmy. Z hlediska použitých dat lze rozlišovat autarkii na bázi výnosově nákladové nebo příjmově výdajové.

Tabulka č. 35: Ukazatele autarkie obce Libiř v letech 2005 – 2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Autarkie hl. činnosti na bázi V a N	-	-	-	-	-	135,02%	115,09%
Celková autarkie na bázi P a V	146,42%	155,36%	133,06%	147,74%	159,82%	124,66%	111,88%

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Tabulka č. 36: Zdrojová data k tabulce č. 35 (v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Výnosy z hlavní činnosti	-	-	-	-	-	23582,23	23940,69
Náklady z hlavní činnosti	-	-	-	-	-	17466,21	20801,11
Neinvestiční příjmy	17 583,84	19 328,99	20 191,09	21 190,18	24 012,62	29 013,16	27 357,36
Neinvestiční výdaje	12 009,20	12 441,71	15 174,34	14 342,96	15 025,04	23 274,08	24 453,03

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Z důvodu nedostupnosti výkazů zisku a ztráty z let 2005 – 2009 nemohl být vyčíslen ukazatel autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů pro toto období. Ukazatel autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů se týká, jak už název napovídá, jen hlavní činnosti. Pozitivně lze hodnotit, pokud je roven 100%. V případě menší hodnoty je nedostatečné krytí nákladů výnosy a v případě vyšší hodnoty (jak tomu je v případě obce Libiř), záleží hodnocení na tom, čím je způsobena. Je třeba zvážit, zda by nebylo lepší dotační prostředky využít jinde, či zda by výnosy v podobě užitelských poplatků neměly být sníženy. Co se týká celkové autarkie na bázi příjmů a výdajů, vyrovnanost hospodaření obce je dána stoprocentním pokrytím výdajů příjmy. Při hodnotě výrazně nad 100 %, což je opět případ analyzované obce Libiř, je vhodné zvážit řízení cash flow směrem k vyššímu zhodnocení dočasně volných prostředků.

4.2.5. Zlaté pravidlo financování

Tabulka č. 37: Zlaté bilanční pravidlo (v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Dlouhodobý majetek	168 850,65	188 829,85	199 134,99	205 041,09	214 887,39	220 292,32	180 161,46
Dlouhodobé zdroje	181 381,07	198 171,39	209 775,82	219 680,32	230 136,92	232 773,36	190 989,89
vlastní zdroje	173 166,13	187 770,59	199 010,72	210 741,99	222 913,38	224 800,04	188 103,13
cizí zdroje	8 214,94	10 400,80	10 765,10	8 938,33	7 223,54	7 973,32	2 886,76

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Z tabulky č. 37 jasně vyplývá, že obec Libiř je mírně překapitalizovaná dlouhodobými zdroji, které používá ke krytí i krátkodobých potřeb. Dlouhodobé zdroje jsou z hlavní části tvořeny vlastními zdroji a jen 1,5 – 5,2% dlouhodobými cizími zdroji, kde nejvýznamnější

a nejobjemnější položku představuje dlouhodobý úvěr, který se ovšem daří obci každoročně splácet.

4.2.6. Pohledávky a závazky obce

Následující tabulky č. 38 a 39 zachycují pohledávky a závazky obce, přičemž je sledován podíl pohledávek a závazku na rozpočtových příjmech obce za celé sledované období.

Tabulka č. 38: Pohledávky obce Libiř v letech 2005-2011 (v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Poskytnuté provozní zálohy (314)	386,55	242,30	303,71	327,81	381,37	383,81	381,57
Pohledávky za rozpočtové příjmy (315)	303,67	404,39	482,46	605,05	623,55	727,06	780,85
Pohledávky za zaměstnanci (335)	1 733,60	1 694,00	1 642,40	1 590,80	0,00	0,00	0,00
Pohledávky celkem	2 423,82	2 340,69	2 428,57	2 523,66	1 004,92	1 110,87	1 162,42
Rozpočtové příjmy	38 017,15	26 776,20	26 299,11	22 077,11	27 049,98	23 539,39	24 960,27
Podíl pohledávek na rozpočtových příjmech	6,38%	8,74%	9,23%	11,43%	3,72%	4,72%	4,66%

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Největší podíl pohledávek na rozpočtových příjmech lze pozorovat v roce 2008, neboť v tomto roce byla nejvyšší hodnota pohledávek ve výši 2 523 660 Kč. Od tohoto roku se podíl pohledávek na rozpočtových příjmech neustále snižoval a v roce 2011 se pohledávky na celkových příjmech podílely 4,66 procenty.

Tabulka č. 39: Závazky obce Libiř v letech 2005-2011 (v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Krátkodobé závazky – dodavatelé (321)	12,85	160,00	1,23	4,82	234,00	299,31	148,97
Krátkodobé závazky – zaměstnanci (331)	117,81	144,48	150,55	173,29	198,54	153,59	187,85
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění (336)	64,82	75,09	79,03	88,81	91,07	81,18	86,38
Ostatní přímé daně (342)	19,46	21,23	22,39	22,49	28,76	18,35	24,99
Dlouhodobé závazky (451)	8 000,00	10 000,00	9 000,00	7 000,00	5 000,00	3 000,00	1 000,00
Závazky celkem	8 214,94	10 400,80	9 253,20	7 289,41	5 552,37	3 552,43	1 448,19
Rozpočtové příjmy	38 017,15	26 776,20	26 299,11	22 077,11	27 049,98	23 539,39	24 960,27
Podíl závazků na rozpočtových příjmech	21,61%	38,84%	35,18%	33,02%	20,53%	15,09%	5,80%

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiř

Závazky se na rozpočtových příjmech největším procentem podílely v roce 2006, kdy krátkodobé i dlouhodobé závazky obce dosahovaly výše 10 400 800 Kč. Největší položkou závazků byly v celém sledovaném období dlouhodobé závazky (účet 451). V roce 2011

došlo k výraznému poklesu dlouhodobých závazků. Tudíž i podíl závazků na rozpočtových příjmech byl jen 5,80 %, což je pro obec velmi příznivé.

4.2.7. Stavební projekty obce

4.2.7.1. Stavební projekty obce 2009 - 2011

V rámci hodnocení hospodaření obce Libiš je potřeba vzít také v úvahu stavební projekty analyzované obce, které jistě hospodaření dané obce do značné míry ovlivnily.

Tabulka č. 40: Stavební projekty obce 2009-2012

Stavební projekty	Vynaložené prostředky (v Kč)
Rok 2009	
instalace klimatizace na Obecním úřadě v Libiši	56 679,70
rekonstrukce bývalé MŠ na obecní byty 4 BJ čp. 493	3 312 782,50
rekonstrukce kanalizace ul. Konečná	4 705 211,00
Rok 2010	
dětské hřiště v ul. Budovatelů u čp. 493	125 111,50
zahradnictví – ul. Srpnová – komunikace	4 266 559
rekonstrukce komunikace ul. Konečná	3 494 181,80
Rok 2011	
chodník ul. Mělnická – Hraniční	381 027,00
Rok 2012	
kanalizace v ul. Za Kralupkou	1 164 633,00
budova čp. 579 (Obecní úřad a mošárna)	47 640,00
parkoviště u OÚ Libiš	491 327,00

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních materiálů OÚ Libiš

5. Závěr a doporučení

Finanční analýza je nástroj starý téměř jako peníze samotné. Každá analýza má svá specifika a lze ji provádět mnoha způsoby s využitím široké škály ukazatelů. Vždy však zobrazuje silné a slabé stránky hospodaření zkoumaného objektu a tím zároveň umožňuje řešit a také předcházet různým situacím a problémům. Zkoumaným objektem je nejčastěji podnik, ale může to být třeba také stát nebo obec, tak, jak tomu bylo v případě této diplomové práce.

Cílem této práce bylo, na základě teoretických poznatků z odborné literatury, údajů z rozpočtů obce, účetních výkazů a informací získaných při konzultaci s vedoucím práce a s pracovníky Obecního úřadu Libiř, vymezit závěry a navrhnout vhodná doporučení ke zlepšení hospodářské situace obce Libiř na základě analýzy jejího hospodaření v rámci sledovaného období, tedy v letech 2005 – 2011.

K realizaci stanoveného cíle byla provedena analýza hospodaření obce Libiř v letech 2005 – 2011, která byla rozdělena do několika částí. První část tvořila analýza rozpočtu, která v sobě zahrnuje analýzu rozpočtových příjmů, výdajů a financování obce Libiř. Příjmové a výdajové položky byly sledovány jednak z druhového, tak z celkového hlediska. Poté se pozornost obracela na finanční a majetkovou analýzu obcí podle Totha, která byla pro potřeby této diplomové práce rozdělena na část analyzující majetek a část věnující se rozpočtu obce. Další částí byla analýza rozdílového ukazatele a analýza poměrových ukazatelů, kde došlo k vyčíslení ukazatele dluhové služby, ukazatelů rentability, likvidity, aktivity, zadluženosti a autarkie. Pozornost byla také věnována zlatému pravidlu financování (zlaté bilanční pravidlo). Analýza hospodaření byla poté zakončena rozborem pohledávek a závazků obce a stavebními projekty Libiře.

Obec Libiř, patřící se dvěma tisíci obyvateli k menším obcím, vykazovala v letech 2005, 2006 a 2010 schodkový (deficitní) rozpočet, což ovšem není nic neobvyklého. Další roky ovšem přinesly přebytkový rozpočet, kdy rozpočtové příjmy poměrně výrazně převažovaly nad rozpočtovými výdaji. Obec si od této doby drží přebytek 2 mil. Kč nebo větší, což představuje zhruba 10 % rozpočtu obce (viz. tabulka č. 22 na straně 59). Zhodnocení rozpočtu není lehkou záležitostí, protože i když je obec krátkodobě v mínusu, nemusí to znamenat, že špatně hospodaří se svými prostředky nebo majetkem. Schodek či přebytek za daný rok totiž neříká nic o celkovém majetku obce ani o účelnosti výdajů. Vzniklé schodky rozpočtů byly pokryty z přebytků minulých let.

Rozpočtové příjmy zaznamenaly po výrazném poklesu v roce 2006 poměrně stabilní tendenci. Z údajů obsažených v tabulce č. 8 i grafu č. 2 na straně 48 vyplývá, že mezi významné položky příjmů obce patří především daňové příjmy a dotace. Tyto dvě položky představují jakýsi základ hospodaření obce a bez nich by obec nebyla schopna financovat své potřeby. V roce 2011 jsou nejobjemnější a nejvýznamnější položkou rozpočtových příjmů obce Libiř daňové příjmy z 89,75 %, poté dotace 6,19 %, nedaňové příjmy 4,01 % a téměř bezvýznamnou položkou tvoří v tomto roce kapitálové příjmy 0,04 % (viz. tabulka č. 9 na straně 49). Nejvýznamnějšími položkami daňových příjmů byly především daně z příjmů FO, daně z příjmů PO a obecné daně ze zboží a služeb v tuzemsku tj. DPH (viz. tabulka č. 7 na straně 47). Objemově nejvýznamnější položkou nedaňových příjmů obce Libiř, byly za sledované období příjmy z pronájmu majetku a ostatní nedaňové příjmy. Kapitálové příjmy obce Libiř byly v letech 2005 - 2011 tvořeny pouze příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku (prodej obecních bytů) a ostatními kapitálovými příjmy. Dotace představují druhou nejvýznamnější část rozpočtových příjmů obce Libiř. Do rozpočtu obce plynou dotace investičního i neinvestičního charakteru.

Z hlediska struktury rozpočtových výdajů převažují v roce 2011 výdaje na služby 57,61%, poměrně výrazné zastoupení lze spatřit také u výdajů na veřejnou správu 19,88 % a průmysl 17,47 %. Ostatní položky rozpočtových výdajů obce mají malé zastoupení v rozpočtu a to sociální věci 3,20 %, bezpečnost 1,64 % a zemědělství a lesy 0,19 % (jak vyplývá ze strany 56, tabulky č. 20). Celkové výdaje vykazovaly po svém maximu v roce 2005 (46 937,54 tis. Kč) klesající charakter až do roku 2008, kdy dosáhly svého minima a poté opět začaly růst, přičemž mezi lety 2009 – 2011 se držely téměř na stejné úrovni.

Výdaje na bezpečnost byly tvořeny především výdaji na požární ochranu obce, jejich zastoupení na celkové struktuře výdajů se pohybovalo kolem 2 %. Mezi výdaje na průmysl patřily hlavně výdaje na pozemní komunikace v obci a na odvádění a čištění odpadních vod. Tyto výdaje tvořily velký podíl na celkových výdajích a to zejména v roce 2005 (51,8%) a 2006 (40,7 %). Jak je patrné z tabulky č. 19 na straně 56, výdaje na průmysl v roce 2011 klesly na úroveň necelých 17 % výchozího roku. Tato skutečnost je způsobena tím, že obec v předchozích letech výrazně investovala do obecní kanalizace a tudíž výdaje na odvádění a čištění odpadních vod byly výrazné, ovšem po této realizaci dochází v této oblasti k velkým úsporám. Výdaje na služby zahrnovaly výdaje na zařízení předškolní výchovy a základního vzdělání, kulturu, tělovýchovu, rozvoj bydlení

a bytového hospodářství a výraznou položkou bylo také nakládání s odpady. Výdaje na služby byly z hlediska procentuálního zastoupení v rámci sledovaného období zastoupeny v rozmezí 40 – 60 %, přičemž maxima dosáhly v roce 2005. V rámci sociálních věcí bylo největší položkou sociální poradenství. Mezi výdaji na veřejnou správu byly nejobjemnější položkou zejména výdaje na regionální a místní správu a na zastupitelské orgány. Výdaje na zemědělství a lesy se na celkové struktuře rozpočtových výdajů obce podíleli velmi málo (necelým 1 %). Z tabulky č. 21 na straně 59 vyplývá, že na celkových výdajích rozpočtu obce Libiš se podílejí velkou měrou jako běžné, tak také investiční výdaje.

Po provedení výše uvedených analýz a jejich vyhodnocení lze říci, že obec Libiš si ve svém hospodaření v letech 2005 – 2011 vedla dobře a dodržela všechny zákonem stanovené požadavky. Přestože je Libiš nevelkou obcí a její rozpočtové prostředky jsou omezené, snaží se plnit stanovené cíle a zajistit činnosti, které jí ukládají příslušné předpisy. I přes tuto skutečnost je možné navrhnout jistá doporučení, která jsou rozdělena na doporučení ovlivňující příjmovou a výdajovou stránku rozpočtu obce.

Ke zlepšení stávající finanční situace analyzované obce může dojít v podstatě dvěma způsoby. Prvním způsobem je skutečnost, že se obec pokusí snížit své výdaje a druhou možností je zvýšení rozpočtových příjmů.

Jak již bylo zmíněno výše, existují příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a další příjmovou položkou jsou přijaté dotace. Otázkou je, na kterou třídu příjmů se zaměřit při jejich zvyšování. Daňové příjmy jsou pevně dané na základě zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Tyto příjmy tedy nelze žádným způsobem ovlivnit, tzn. zvýšit. Výjimku tvoří pouze místní poplatky a daň z nemovitosti. V tomto případě je tedy daleko efektivnější zaměřit se na nedaňové příjmy, v rámci kterých mají obce v České republice volnější ruku, přičemž za nejvýznamnější položku nedaňových příjmů lze v tomto případě označit příjmy obce z podnikání. Orientace na tyto příjmy je pro jakoukoli obec velmi přínosná. Obec Libiš má vypracovaný rozpočtový výhled na několik let dopředu. Jsou v něm uvedeny jen celkové příjmy a výdaje bez koncepce investičních výdajů. Tato skutečnost je způsobená tím, že obec si své investiční výdaje

může dovolit jedině, když se jí podaří získat dotaci na konkrétní akci. Protože každý dotační titul vyžaduje spoluúčast ze strany obce, tak je to zásah do jejího hospodaření. Obec totiž své běžné výdaje pokrývá ze svých příjmů a na investice a větší rekonstrukce již finanční prostředky nezbyvají. Tuto situaci řeší i prodejem svého majetku, především pozemků. Určitý řešením by bylo neprodávat majetek ve vlastnictví obce, ale dlouhodobě jej pronajímat a tak si rozložit příjmy do více let.

Jednou z možností zvýšení nedaňových příjmů obce Libiš může být tedy pronájem jedné místnosti v rámci obecního úřadu soukromé osobě či podnikateli. V tomto případě by byly předpokládané náklady 11 350 Kč, výnosy 60 000 Kč (měsíční nájemné 5000 Kč) a předpokládaný zisk 48 650 Kč/rok, přičemž při dlouhodobějším pronájmu by jistě tento příjem do obecního rozpočtu nebyl zanedbatelný (viz. příloha č. 11).

Další cestou v této oblasti je rozšíření služeb základní školy a domova důchodců, které se v obci Libiš nacházejí. I z hlediska věkové struktury obyvatelstva, by bylo vhodné rozšířit služby základní školy např. o jazykové kurzy či kurzy práce na počítači pro starší obyvatele obce. Přičemž v tomto případě by předpokládané náklady projektu dosahovaly výše 168 000 Kč, výnosy 240 000 Kč a předpokládaný zisk by tedy byl 72 000 Kč/rok (viz. příloha č. 11). Ovšem jednalo by se zároveň o aktivity pro seniory, které by byly poskytovány za dostupnou cenu a rozšířily by jejich obzory.

V rámci domova důchodců by bylo vhodné například prodávat výrobky ubytovaných důchodců. Těmito výrobky mohou být pletené či háčkované výrobky, košíkářské zboží, vyšívání ubrusy atd. Tyto ručně vyráběné výrobky by se jistě dobře prodávaly, lidé ocení ruční práce a ještě podpoří dobrou věc. Vydělané peníze v rámci základní školy i domova důchodců by se poté mohly použít na opravy či jiné výdaje těchto zařízení, což by určitým způsobem snížilo výdaje obce, které jsou s těmito objekty každoročně spojeny. Předpokládané náklady tohoto projektu by byly 15 000 Kč, výnosy by se pohybovaly okolo 35 000 Kč ročně a předpokládaný zisk by byl tedy zhruba 20 000 Kč/rok (viz. příloha č. 11).

Celkové předpokládané zisky těchto tří projektů v rámci zvyšování rozpočtových příjmů obce by činily 140 650 Kč/rok. Což ovšem představuje zhruba necelé 1 % celkových rozpočtových příjmů obce.

Další možností zvýšení příjmů obce Libiš, by bylo zvýšení koeficientu pro výpočet daně z nemovitosti či místních poplatků. Ovšem z tohoto hlediska musí obce brát ohled na své obyvatele. Toto zvýšení by však mohlo přinést více finančních prostředků do rozpočtu obce Libiš. Záleží na úhlu pohledu, zda obyvatelé obce budou zvýšení již zmíněných daňových příjmů obce vnímat pozitivně z hlediska zlepšení života v obci, nebo negativně z hlediska výrazného zásahu do jejich vlastních finančních prostředků.

Jednou z možností zvyšování příjmů může být také prodej obecních pozemků či staveb, avšak toto řešení nemůže mít dlouhodobý charakter a řeší jen aktuální nedostatek finančních prostředků.

Další možností, která by mohla vést ke zlepšení stávající hospodářské situace obce, je již zmíněné tlumení rozpočtových výdajů. Jak vyplynulo z analýzy obecního rozpočtu, nejobjemnější položkou rozpočtových výdajů jsou výdaje na průmysl, služby a veřejnou správu. Z hlediska průmyslu jsou nejnákladnější činnosti odvádění a čištění odpadních vod a výdaje na pozemní komunikace. V rámci služeb nejvíce převažují výdaje na zařízení předškolní výchovy a základního vzdělání, komunální služby a územní rozvoj a nakládání s odpady. Výdaje na veřejnou správu jsou tvořeny především výdaji na regionální a místní správu a na zastupitelské orgány. Při minimalizaci rozpočtových výdajů je tedy nutné zaměřit se právě na tyto položky obecního rozpočtu a snažit se tyto výdaje co nejvíce redukovat.

Úsporu lze spatřit především v rámci výdajů na služby a na veřejnou správu. V rámci výdajů na služby je vhodné zaměřit se především na odvoz komunálního odpadu a zvážit, zda by ho nebylo možné realizovat levněji a stejně efektivně. Pro obec bylo jistě vhodné uspořádat výběrová řízení, v rámci kterých by došlo k výběru firem, provádějících již zmíněný svoz komunálního odpadu či úklid a obhospodařování zeleně v obci.

V rámci výdajů na veřejnou správu by mohlo být příznačné zaměřit se na výběr levnějších kancelářských potřeb (kopírka, papír) a v neposlední řadě eliminovat zbytečné a drahé papírování na nezbytné minimum. Všechny zmíněné návrhy ke snížení rozpočtových výdajů by mohly do rozpočtu obce přinést ročně nemalé částky (v řádu desetitisíců možná až statisíců), které by obce jistě dokázala efektivně využít ve prospěch všech svých občanů.

Z hlediska skutečnosti, že rozpočet obce je v posledních letech (kromě krizového roku 2010) přebytkový, bylo by také možné, aby si obec Libiš vzala dlouhodobější bankovní

úvěr. Ten by mohla využít na pořízení stroje, kterým by mohla v zimě odklízet z vozovek a chodníků sníh a v létě provádět pravidelný úklid a sekát travní plochy v obci. Z hlediska investice je tento projekt poměrně nákladný, ovšem při delším používání stroje lze spatřit návratnost vložených prostředků a poté tvorbu zisku. Pořízení takového stroje by tedy z dlouhodobějšího hlediska znamenalo výrazné snížení výdajů na úklid a údržbu obce Libiš.

Kalkulace tohoto projektu je uvedena v příloze č. 12, přičemž je brána pořizovací cena stroje a tedy i výše úvěru ve výši 1 500 000 Kč a doba použití 10 let. Úvěr bude splacen za 6 let a obce zaplatí na úrocích 386 400 Kč. I přes tyto vložené finanční prostředky přinese tento multifunkční stroj obci Libiš úsporu zhruba 300 000 Kč/ročně v závislosti na mnoha faktorech, zejména povětrnostních a teplotních vlivech a na množství sněhu. Zvýšení příjmů by mohl přinést také pronájem tohoto stroje okolním obcím či městům, což by do obecní pokladny přineslo další finanční prostředky a to zhruba ve výši 150 000 Kč/ročně. Celkově by tento projekt přinesl obci za 10 let úsporu a zároveň také zisk v hodnotě cca 1 500 000 Kč.

Obec by měla také při vedení účetnictví dodržovat směrnou účetní osnovu, uspořádání a označování položek účetní závěrky, jejího obsahového vymezení jednotlivých položek a účetních metod. Dále by měla v případě daňových příjmů nadále věnovat pozornost správnému rozpočtování daňových tříd.

Obec by neměla výši příjmů a výdajů nadhodnocovat ani podhodnocovat a neměla by také plýtvat finančními zdroji na spolufinancování nepotřebných projektů, které mohou přinášet další výdaje související s jejich provozem.

Přes problémy a starosti, které obec Libiš v budoucnu jistě čekají, je více než pravděpodobné, že pokud budou představitelé obce svá rozhodnutí projednávat s takovou intenzitou a pečlivostí jako doposud, budou se řídit zásadou opatrnosti a budou pečlivě sledovat vývoj hospodaření, dluhovou službu a finanční zdraví, překonají je s minimální námahou. Jejich práce pak bude odměněna spokojeností všech občanů obce Libiš.

6. Seznam použitých zdrojů

BENNETT, R.J. *The geography of public finance: welfare under fiscal federalism and local government finance*. London: Methuen, 1983. ISBN 04-167-3100-7.

CÍSAŘOVÁ, Eliška a Jan PAVEL. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International - Česká republika, 2008, 94 s. ISBN 978-808-7123-065.

ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ. *Základy financí*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 304 s. ISBN 978-80-247-3669-3.

GRÜNWARD, Rolf, Jaroslava HOLEČKOVÁ a Tomáš TERMER. *Finanční analýza a plánování*. Praha: Nad zlato, 1992, 110 s. ISBN 80-900-3838-7.

HELFERT, Erich A a Erich A HELFERT. *Financial analysis: tools and techniques : a guide for managers*. New York: McGraw-Hill, c2001, xxiii, 485 p. ISBN 00-713-7834-0.

KNÁPKOVÁ, Adriana a Drahomíra PAVELKOVÁ. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 205 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3349-4.

KOVANICOVÁ, Dana. *Finanční účetnictví v kontextu světového vývoje*. 2.aktual.vyd. Praha: Polygon, 1999, 428 s. ISBN 80-859-6798-7.

KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2002, xii, 206 s. ISBN 80-717-9778-2.

MACEK, Jan, Rudolf KOPEK a Jitka SINGEROVÁ. *Ekonomická analýza podniku*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita v Plzni, 2006, 157 s. ISBN 80-704-3446-5.

MÁČE, Miroslav. *Finanční analýza obchodních a státních organizací: praktické příklady a použití*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006, 155 s. Finanční řízení (Grada). ISBN 80-247-1558-9.

MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu 2010*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 335 s. Účetnictví a daně. ISBN 978-80-247-3343-2.

OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010, 261 s. ISBN 978-80-247-3228-2.

OCHRANA, František. *Veřejný sektor a efektivní rozhodování*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2001, 246 s. ISBN 80-726-1018-X.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2011, xiv, 178 s. :. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7400-342-4.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008, 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 4., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: APSI, a. s., 2008. ISBN 80-7261-086-9.

PETRÁČKOVÁ, Věra, KRAUS, Jiří a kol. *Akademický slovník cizích slov*. 1. vydání (dotisk) 1998, 2000. Praha: Academia, 2001. 834 s. ISBN 80-200-0607-9.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Olga SEDLÁČKOVÁ. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2008, 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2.

SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2011, v, 152 s. ISBN 978-80-251-3386-6.

STIGLITZ, Joseph E. *Economics of the public sector*. 3rd ed. New York: W. W. Norton, c2000, xxiii, 823 p. ISBN 03-939-6651-8.

SYNEK, Miloslav. *Manažerská ekonomika*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2007, 452 s. ISBN 978-80-247-1992-4.

SYNEK, Miloslav. *Podniková ekonomika*. 3. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002, xxv, 479 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 80-717-9736-7.

TETŘEVOVÁ, Liběna. *Veřejný a podnikatelský sektor*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2009, 190 s. ISBN 978-80-86946-90-0.

TOTH, Petr. *Ekonomika měst a obcí*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1998, 194 s. ISBN 80-707-9693-6.

TOTH, Petr. *Financování obcí - sociálně ekonomický rozvoj systému: výstup z projektu GAČR 402/03/1235*. Praha: Oeconomica, 2005, 326 s. ISBN 80-245-0957-1.

VALACH, Josef. *Finanční řízení podniku*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 1997, 247 s. ISBN 80-901-9916-X.

VITURKA, Milan. *Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 227 s. ISBN 978-80-247-3638-9.

VOSOBA, Pavel. *Řízení firemních financí: aktivní využívání firemních zdrojů*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 1998, 214 s. ISBN 80-861-1905-X.

UNES: *Účetnictví a daně pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, organizační složky státu a nevýdělečné organizace*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, č. 10. ISSN 1214-181X.

Zákon o místních poplatcích (Zákon č. 565/1990 Sb.). Dostupné on-line na http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/dc2_legis_a_metod_60139.html [cit. 2012-09-12].

Zákon o obcích (Zákon č. 218/2000 Sb.). Dostupné on-line na http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zakony_1155.html [cit. 2012-09-12].

Zákon o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (Zákon č. 243/2000 Sb.). Dostupné on-line na http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/182_3587.html [cit. 2013-02-12].

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (Zákon č. 250/2000 Sb.). Dostupné on-line na http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zakony_10487.html [cit. 2012-09-12].

Zákon o správních poplatcích (Zákon č. 634/2004 Sb.). Dostupné on-line na <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spravni-poplatky/> [cit. 2012-09-12].

[Www.business.center.cz](http://www.business.center.cz): Slovník pojmů. [online]. 1998-2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pojmy/p931-mira-nezamestnanosti.aspx>

[Www.czso.cz](http://www.czso.cz): Databáze demografických údajů za obce ČR. *Www.czso.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm

[Www.indikatory.eu](http://www.indikatory.eu): Seznam obcí. *Www.indikatory.eu* [online]. 2010 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z: <http://www.indikatory.eu/stredocesky/melnik/libis/>

[Www.materska-skola-libis.euweb.cz](http://www.materska-skola-libis.euweb.cz): Hlavní strana. [online]. 2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z: http://www.materska-skola-libis.euweb.cz/doku.php?id=hlavni_strana

[Www.libis.cz](http://www.libis.cz): Firmy v obci. *Www.libis.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z: <http://www.libis.cz/firmy.htm>

[Www.libis.cz](http://www.libis.cz): Historie. *Www.libis.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z: <http://www.libis.cz/historie.htm>

[Www.libis.cz](http://www.libis.cz): Obec. *Www.libis.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z: <http://www.libis.cz/obec.htm>

[Www.maps.google.cz](http://www.maps.google.cz): Libiš, okres Mělník. [online]. 2013 [cit. 2013-02-16]. Dostupné z: <http://www.maps.google.cz/>

[Www.mfcr.cz](http://www.mfcr.cz): Veřejné finance. *Www.mfcr.cz* [online]. 2005 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zpravy_mf_12197.html?year=2008

[Www.mpsv.cz](http://www.mpsv.cz): Tiskové zprávy MPSV. [online]. 2011 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/10473>

Www.neratovice.cz: Město a úřad. *Www.neratovice.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z: <http://www.neratovice.cz/vyrocní-zprava-mesta-neratovice-za-rok-2011/d-403532/p1=26502>

Www.rozpocetobce.cz: Jak číst rozpočet. *Www.rozpocetobce.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/jak-cist-rozpocet-obce>

Www.rozpocetobce.cz: Seznam obcí. *Www.rozpocetobce.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/571784-libis>

Www.spolana.cz: O nás. *Www.spolana.cz* [online]. 2009-2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z: <http://www.spolana.cz/node/2>

Www.vdb.czso.cz: Základní výsledky. [online]. 2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/sldbvo/>

Www.zslibis.cz: O škole. [online]. 2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z: <http://www.zslibis.cz/>

7. Seznam použitých zkratk

ČPK	Čistý pracovní kapitál
ČR	Česká republika
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DPFO	Daň z příjmu fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmu právnických osob
EAO	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo
F	Podkladová data k FAMA
FAMA	Finanční a majetková analýza
FO	Fyzická osoba
GAČR	Grantová agentura České republiky
HM	Hmotný majetek
MF	Ministerstvo financí
NM	Nehmotný majetek
OÚ	Obecní úřad
PO	Právnická osoba
PVC	Polyvinylchlorid
R	Rozvaha (odkaz na výkaz)
TJ	Tělovýchovná jednota
ÚSC	Územně samosprávný celek
V	Výkaz zisku a ztráty (odkaz na výkaz)
ŽP	Životní prostředí

8. Seznam grafů a tabulek

Graf č. 1: Bazické indexy rozpočtových příjmů v grafu	48
Graf č. 2: Vývoj a struktura příjmů v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč)	48
Graf č. 3: Hodnoty bazických indexů vybraných daňových příjmů v grafu	51
Graf č. 4: Hodnoty bazických indexů vybraných nedaňových příjmů v grafu	53
Graf č. 5: Hodnoty bazických indexů vybraných přijatých dotací v grafu.....	55
Graf č. 6: Hodnoty bazických indexů rozpočtových výdajů v grafu	57
Graf č. 7: Vývoj a struktura výdajů v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč)	58
Graf č. 8: Majetek na 1 obyvatele obce Libiř v letech 2005 – 2011	61
Graf č. 9: Celkové příjmy na 1 obyvatele obce Libiř v letech 2005 – 2011	62
Graf č. 10: Vlastní příjmy na 1 obyvatele obce Libiř v letech 2005 – 2011	63
Graf č. 11: Daňové příjmy na 1 obyvatele obce Libiř v letech 2005 – 2011	63
Graf č. 12: Míra soběstačnosti obce Libiř v letech 2005 – 2011	64
Graf č. 13: Hrubá a čistá úspora na 1 obyvatele obce Libiř v letech 2005 – 2011	65
Graf č. 14: Investiční podíl obce Libiř v letech 2005 – 2011	65
Graf č. 15: Míra krytí běžných výdajů obce Libiř v letech 2005 – 2011	66
Graf č. 16: Míra závislosti na neopakovatelných příjmech obce Libiř	67
Graf č. 17: Absolutní míra zadlužení na obyvatele obce Libiř v letech 2005 – 2011.....	68
Graf č. 18: Vývoj ukazatele dluhové služby obce Libiř v letech 2005 – 2011	72
Tabulka č. 1: Základní ukazatele FAMA	13
Tabulka č. 2: Vývoj počtu obyvatel v obci Libiř v letech 1990-1996	42
Tabulka č. 3: Vývoj počtu obyvatel v obci Libiř v letech 1997-2003	43
Tabulka č. 4: Vývoj počtu obyvatel v obci Libiř v letech 2003-2011	43
Tabulka č. 5: Sociálně - demografická struktura obyvatel obce Libiř k 26. 3. 2011	43
Tabulka č. 6: Míra nezaměstnanosti k 26. 3. 2011.....	44
Tabulka č. 7: Vývoj jednotlivých druhů příjmů v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč)	47
Tabulka č. 8: Hodnoty bazických indexů časových řad rozpočtových příjmů	47
Tabulka č. 9: Struktura rozpočtových příjmů obce v roce 2011 (v tis. Kč)	49
Tabulka č. 10: Vývoj daňových příjmů v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč)	50
Tabulka č. 11: Hodnoty bazických indexů časových řad vybraných daňových příjmů	51
Tabulka č. 12: Podíl daňových příjmů na celkových příjmech v letech 2005 – 2011	52

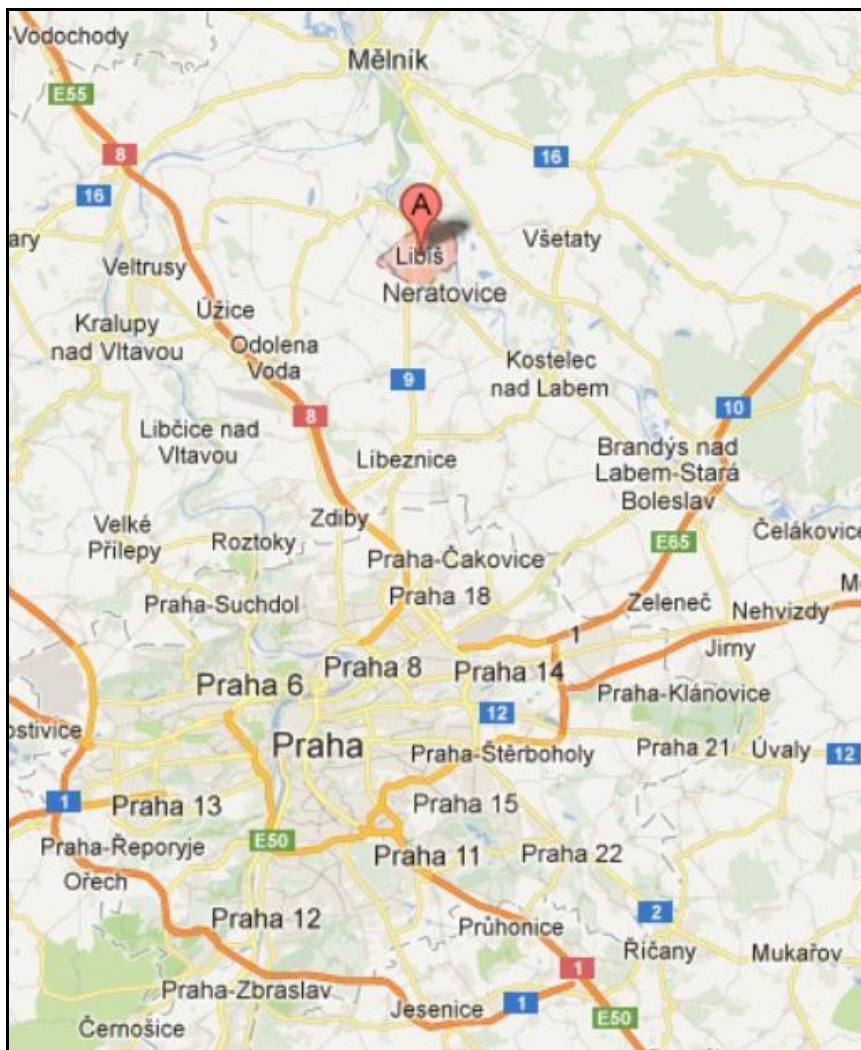
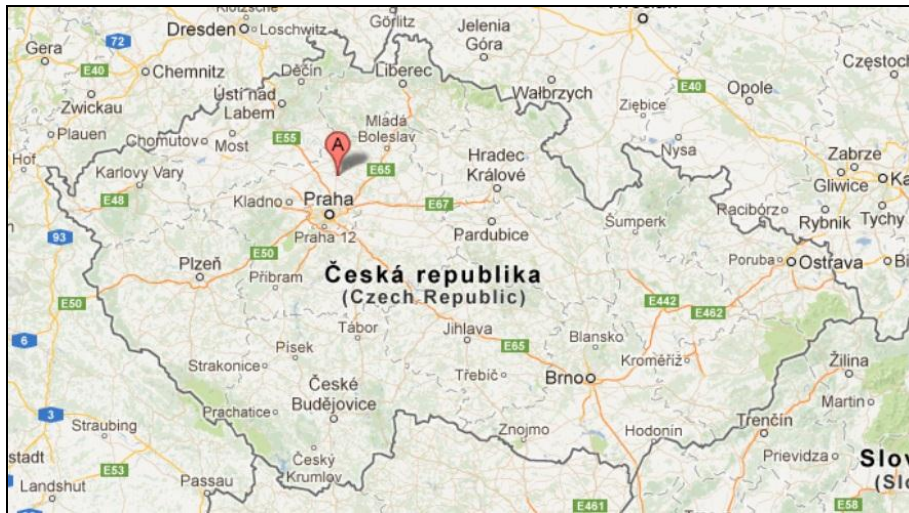
Tabulka č. 13: Vývoj nedaňových příjmů v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč).....	52
Tabulka č. 14: Hodnoty bazických indexů časových řad vybraných nedaňových příjmů ..	53
Tabulka č. 15: Vývoj kapitálových příjmů v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč)	54
Tabulka č. 16: Vývoj přijatých dotací v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč)	54
Tabulka č. 17: Hodnoty bazických indexů časových řad vybraných přijatých dotací.....	55
Tabulka č. 18: Vývoj jednotlivých druhů výdajů v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč).....	56
Tabulka č. 19: Hodnoty bazických indexů časových řad rozpočtových výdajů.....	56
Tabulka č. 20: Struktura rozpočtových výdajů obce za rok 2011 (v tis. Kč)	56
Tabulka č. 21: Vývoj jednotlivých druhů výdajů v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč).....	59
Tabulka č. 22: Výsledek hospodaření obce Libiš a jeho financování (v tis. Kč)	59
Tabulka č. 23: Vývoj a struktura majetku obce v letech 2005 – 2011 (v tis. Kč)	60
Tabulka č. 24: Čistý pracovní kapitál (v tis. Kč)	68
Tabulka č. 25: Výpočet ukazatele dluhové služby.....	70
Tabulka č. 26: Ukazatel dluhové služby za rok 2005-2011 (v tis. Kč).....	70
Tabulka č. 27: Ukazatele rentability obce Libiš v letech 2010 - 2011.....	72
Tabulka č. 28: Zdrojová data k tabulce č. 27 (v tis. Kč)	73
Tabulka č. 29: Ukazatele likvidity obce Libiš v letech 2005 - 2011.....	73
Tabulka č. 30: Zdrojová data k tabulce č. 29 (v tis. Kč)	73
Tabulka č. 31: Ukazatele aktivity obce Libiš v letech 2010 a 2011	74
Tabulka č. 32: Zdrojová data k tabulce č. 31 (v tis. Kč)	74
Tabulka č. 33: Ukazatele zadluženosti obce Libiš v letech 2005 – 2011.....	75
Tabulka č. 34: Zdrojová data k tabulce č. 33 (v tis. Kč)	75
Tabulka č. 35: Ukazatele autarkie obce Libiš v letech 2005 – 2011.....	76
Tabulka č. 36: Zdrojová data k tabulce č. 35 (v tis. Kč)	76
Tabulka č. 37: Zlaté bilanční pravidlo (v tis. Kč)	76
Tabulka č. 38: Pohledávky obce Libiš v letech 2005-2011 (v tis. Kč)	77
Tabulka č. 39: Závazky obce Libiš v letech 2005-2011 (v tis. Kč)	77
Tabulka č. 40: Stavební projekty obce 2009-2012.....	78

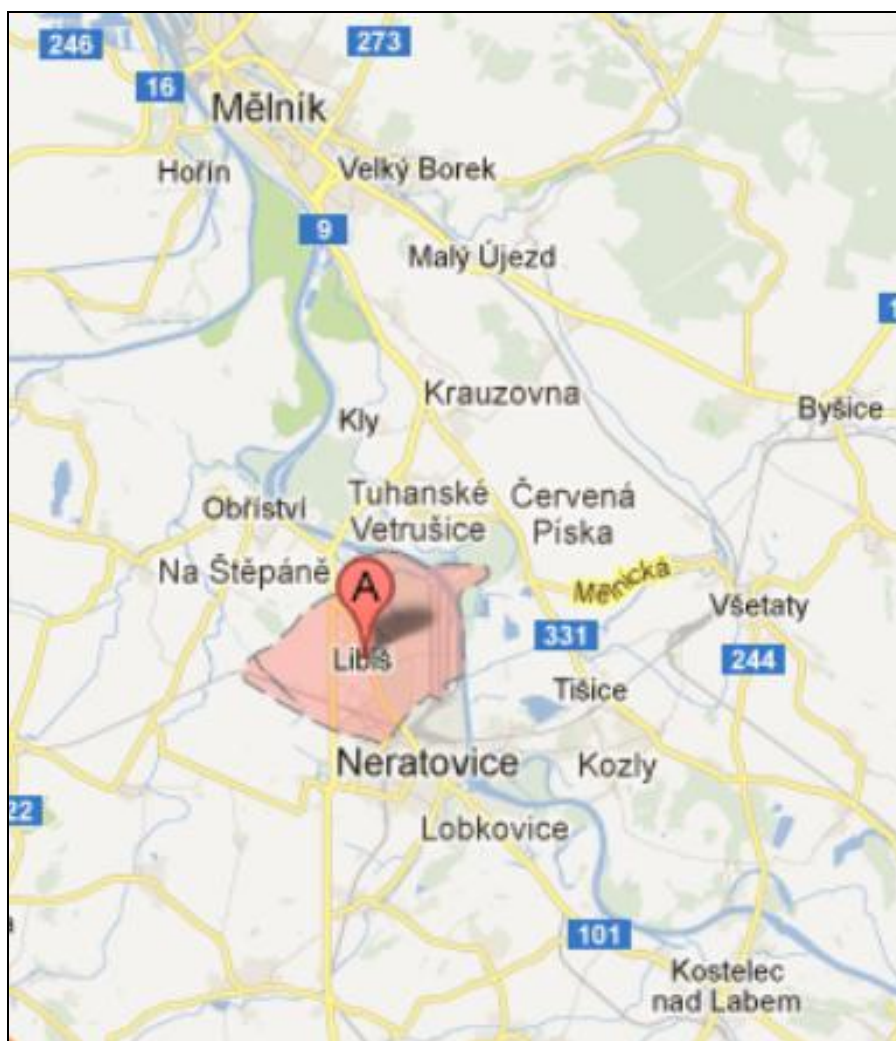
9. Seznam příloh

Příloha č. 1: Poloha obce Libiš	94
Příloha č. 2: Symboly obce	95
Příloha č. 3: Významné památky v obci.....	96
Příloha č. 4: Obecní úřad Libiš	96
Příloha č. 5: Rozpočet obce Libiš – příjmová stránka (v tis. Kč)	97
Příloha č. 6: Rozpočet obce – výdajová stránka (v tis. Kč).....	98
Příloha č. 7: Výsledek hospodaření obce Libiš (v tis. Kč)	99
Příloha č. 8: R - Rozvaha obce Libiš (v tis. Kč)	100
Příloha č. 9: V - Výkaz zisku a ztráty obce Libiš (v tis. Kč)	101
Příloha č. 10: F - Podkladová data k FAMA (v tis. Kč).....	102
Příloha č. 11: Navrhované projekty ke zvýšení rozpočtových příjmů	103
Příloha č. 12: Navrhovaný projekt ke snížení výdajů	103

10. Přílohy

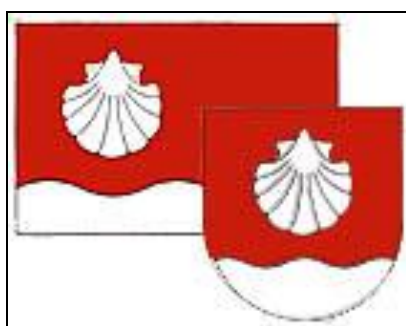
Příloha č. 1: Poloha obce Libiř

Zdroj: www.maps.google.cz

Příloha č. 2: Symboly obce

Zdroj: www.libis.cz, vlajka a erb obce Libiš

Příloha č. 3: Významné památky v obci

*Kostel sv. Jakuba
Zdroj: www.libis.cz*

Dřevěná zvonice z 16. století

Příloha č. 4: Obecní úřad Libiř

Zdroj: www.libis.cz, budova OÚ Libiř

Příloha č. 5: Rozpočet obce Libiš – příjmová stránka (v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Daně z příjmů FO	3 777,93	3 507,78	4 347,16	4 393,37	4 298,04	3 613,27	3 643,13
Daně z příjmů PO	2 935,98	4 573,83	3 608,84	3 832,57	2 593,32	3 107,07	3 173,04
Obecné daně ze zboží a služeb v tuzemsku	4 611,72	5 005,42	5 281,64	5 610,80	6 554,56	6 279,60	6 470,70
Poplatky a odvody v oblasti ŽP	838,95	810,40	847,12	872,59	894,31	930,85	973,24
Místní poplatky z vybraných činností a služeb	342,05	346,65	388,76	380,41	304,89	401,08	389,89
Ostatní odvody z vybraných činností a služeb	86,42	102,44	123,91	167,00	297,07	238,20	147,76
Správní poplatky	362,06	382,19	349,01	427,94	338,23	309,09	557,98
Daně z majetku	3 972,57	3 978,39	3 990,87	3 937,52	7 710,41	6 985,85	7 046,13
Daňové příjmy celkem	16 927,68	18 707,10	18 937,31	19 622,20	22 990,83	21 865,01	22 401,87
Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	141,00	351,92	449,83	235,55	327,32	740,83	928,45
Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně	144,00	86,48	103,15	245,22	7,78	0,00	16,99
Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrov.	8 624,68	5 600,00	5 520,00	0,00	200,00	0,00	0,00
Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrov.	5 250,00	325,00	271,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Převody z vlastních fondů	0,00	0,00	0,00	470,00	2 680,00	100,00	600,00
Dotace celkem	14 159,68	6 363,40	6 343,98	950,77	3 215,10	840,83	1 545,44
Příjmy z prodeje DHM (kromě drobného)	6 255,73	665,81	26,81	580,34	0,00	15,00	11,00
Ostatní kapitálové příjmy	0,00	80,00	140,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kapitálové příjmy celkem	6 255,73	745,81	166,81	580,34	0,00	15,00	11,00
Příjmy z vlastní činnosti	119,97	4,97	13,81	150,54	253,3	132,47	114,02
Odvody přebytků organizací s přímým vztahem	0,00	0,00	255,24	141,61	0,00	43,07	0,00
Příjmy z pronájmu majetku	163,99	141,27	224,98	250,2	169,33	224,11	205,04
Výnosy z finančního majetku	87,2	37,25	34,22	74,86	64,06	40,37	41,02
Přijaté sankční platby	4,5	22,4	6,5	3,1	1,5	3,5	0,25
Příjmy z prodeje krátkodobého a drobného HM	60,20	0,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Přijaté vratky transferů a ost.příjmy z fin.vyopof.předch.let	0,00	0,00	0,14	0,78	52,46	130,60	11,61
Ostatní nedaňové příjmy	210,6	713,8	264,52	251,11	248,45	192,83	398,42
Splátky půjčených prostředků od obyvatelstva	27,6	39,6	51,6	51,6	54,95	51,6	231,6
Nedaňové příjmy celkem	674,06	959,89	851,01	923,80	844,05	818,55	1 001,96

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů od OÚ Libiš

Příloha č. 6: Rozpočet obce – výdajová stránka (v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Státní správa v oblasti hospodářských opatření	0,00	0,00	0,00	0,00	136,00	102,71	0,00
Požární ochrana	1 170,89	592,83	305,14	266,65	421,08	377,06	377,22
Bezpečnost celkem	1 170,89	592,83	305,14	266,65	557,08	479,77	377,22
Vnitřní obchod, služby a cestovní ruch	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09	0,00
Pozemní komunikace	4 190,49	1 105,50	3 393,60	1 028,90	2 714,58	4 670,18	2 360,69
Silniční doprava	126,34	139,26	199,32	368,22	145,44	191,71	129,90
Pitná voda	239,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Odvádění a čištění odpad.vod	19 762,17	11 754,10	1 840,60	506,56	4 854,77	462,52	1 515,67
Průmysl celkem	24 318,07	12 998,86	5 433,52	1 903,68	7 714,79	5 324,50	4 006,26
Zařízení předškol.výchovy a základního vzdělání	10 469,75	7 483,85	8 264,06	2 112,21	2 225,22	2 275,14	4 874,14
Kultura	3 060,05	1 518,08	191,74	160,42	210,01	204,10	219,14
Činnosti registrovaných církví a nábož.společ.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	107,10	138,53
Sdělovací prostředky	48,38	40,50	57,31	59,35	51,14	54,54	58,82
Ost.činnosti v záležitostech kult., cír. a sděl. pro.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	76,73	66,73
Tělovýchova	860,00	884,00	1 091,22	1 565,91	1 537,67	1 631,55	1 574,00
Zájmová činnost a rekreace	50,40	36,90	35,40	40,40	40,40	284,51	44,65
Ambulantní péče	29,25	2,20	10,00	183,93	4,68	0,00	11,92
Ústavní péče	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,48	0,00
Ostatní činnosti ve zdravotnictví	0,00	0,00	0,00	0,00	1,50	0,00	0,00
Rozvoj bydlení a bytového hospodářství	549,53	127,81	195,22	917,42	2 535,64	3 560,59	591,62
Komunální služby a územní rozvoj	848,14	868,33	2 152,20	2 889,43	2 043,05	1 732,39	2 598,35
Ost.činnost.v oblasti bydlení, kom.sluzb.a úz.rozvoje	195,47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nakládání s odpady	1 163,60	1 275,27	1 458,93	1 453,66	1 670,13	1 730,81	1 974,05
Ochrana přírody a krajiny	627,30	556,13	625,89	832,54	915,95	1 487,27	1 040,55
Ost.činnosti související se služb.pro obyvatelstvo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,50	21,50
Služby celkem	17 901,87	12 793,07	14 081,97	10 215,27	11 235,39	13 150,71	13 214,00
Sociální péče a pomoc dětem a mládeži	0,00	0,00	0,00	0,00	20,00	0,00	0,00
Sociální rehabilitace a ostatní soc.péče a pomoc	14,70	12,00	16,10	11,00	39,39	11,21	11,39
Dávky zdravotně postiženým občanům	6,00	4,65	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sociální poradenství	538,69	519,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Služby sociální péče	0,00	0,00	570,47	568,70	709,97	609,51	723,08
Sociální věci celkem	559,39	535,77	586,57	579,70	769,36	620,72	734,47
Zastupitelské orgány	802,90	836,08	967,45	1 203,42	1 394,82	1 461,00	1 348,71
Regionální a místní správa	2 003,97	2 404,69	2 407,67	2 358,62	2 615,70	2 660,47	2 697,85
Zahraniční pomoc a mezinárodní spolupráce	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,00	0,00
Obecné příjmy a výdaje z finančních operací	38,65	40,54	51,46	55,01	60,89	68,37	69,32
Pojištění funkčně nespecifikované	107,70	183,05	105,92	127,18	127,49	130,54	130,60
Ostatní finanční operace	0,56	1 473,16	160,32	0,00	108,57	104,60	313,69
Ostatní činnosti	0,00	0,00	8,75	2,68	0,00	0,00	0,00
Veřejná správa celkem	2 953,78	4 937,52	3 701,57	3 746,91	4 307,47	4 434,98	4 560,17
Zemědělská a potravinářská činnost a rozvoj	11,14	13,03	6,25	10,40	17,00	130,94	17,17
Ostatní činnosti a nespecifikované výdaje	22,40	10,76	20,53	16,93	33,48	33,12	27,49
Zemědělství a lesy celkem	33,54	23,79	26,78	27,33	50,48	164,06	44,66

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů od OÚ Libiš

Příloha č. 7: Výsledek hospodaření obce Libiš (v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Daňové příjmy	16 927,68	18 707,10	18 937,31	19 622,20	22 990,83	21 865,01	22 401,87
Dotace	14 159,68	6 363,40	6 343,98	950,77	3 215,10	840,83	1 545,44
Kapitálové příjmy	6 255,73	745,81	166,81	580,34	0,00	15,00	11,00
Nedaňové příjmy	674,06	959,89	851,01	923,80	844,05	818,55	1 001,96
Příjmy celkem	38 017,15	26 776,20	26 299,11	22 077,11	27 049,98	23 539,39	24 960,27
Bezpečnost	1 170,89	592,83	305,14	266,65	557,08	479,77	377,22
Průmysl	24 318,07	12 998,86	5 433,52	1 903,68	7 714,79	5 324,50	4 006,26
Služby	17 901,87	12 793,07	14 081,97	10 215,27	11 235,39	13 150,71	13 214,00
Sociální věci	559,39	535,77	586,57	579,70	769,36	620,72	734,47
Veřejná správa	2 953,78	4 937,52	3 701,57	3 746,91	4 307,47	4 434,98	4 560,17
Zemědělství a lesy	33,54	23,79	26,78	27,33	50,48	164,06	44,66
Výdaje celkem	46 937,54	31 881,84	24 135,55	16 739,54	24 634,57	24 174,74	22 936,78
Výsledek hospodaření	-8 920,39	-5 105,64	2 163,56	5 337,57	2 415,41	-635,35	2 023,49

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů od OÚ Libiš

Příloha č. 8: R - Rozvaha obce Libiř (v tis. Kč)

Řádek	Název položky	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1	CELKEM	181 381,04	198 171,38	209 775,83	219 680,32	230 136,92	232 773,36	190 989,89
2	STÁLÁ AKTIVA	168 850,65	188 829,85	199 134,99	205 041,09	214 887,39	220 292,32	180 161,46
3	Dlouhodobý NM	1 055,62	1 132,22	1 180,32	1 260,48	1 290,66	1 038,22	501,21
4	Software	64,73	64,73	64,73	69,37	69,38	0,00	0,00
5	Drobný DNM	47,87	124,47	148,77	152,89	183,06	0,00	0,00
6	Ostatní DNM	943,02	943,02	966,82	1 038,22	1 038,22	1 038,22	501,21
7	Dlouhodobý HM	161 614,03	181 516,63	191 773,67	192 388,61	202 204,73	205 373,56	166 008,84
8	Pozemky	7 633,86	7 633,25	7 650,48	6 901,63	6 901,63	6 905,37	6 991,71
9	Stavby	120 786,95	143 588,53	176 452,86	176 657,36	184 732,03	192 617,88	154 124,13
10	Samostatné mov.věci a soubory SMV	4 557,02	4 350,07	4 532,98	5 032,81	5 938,45	4 590,37	3 014,70
11	Drobný DHM	1 613,20	1 731,16	1 866,35	1 809,25	2 015,83	0,00	0,00
12	Nedokončený DHM	27 023,00	24 213,62	1 209,76	1 987,56	2 616,79	1 259,84	1 878,29
13	Poskytnuté zálohy na DHM	0,00	0,00	61,24	0,00	0,00	0,00	0,00
14	Dlouhodobý finan.majetek	6 181,00	6 181,00	6 181,00	11 392,00	11 392,00	12 392,00	12 392,00
15	Termínované vklady dlouhodobé	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 000,00	1 000,00
16	Ostatní DFM	6 181,00	6 181,00	6 181,00	11 392,00	11 392,00	11 392,00	11,39
17	Dlouhodobé pohledávky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 488,53	1 259,41
18	Ostatní dlouhodobé pohledávky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 488,53	1 259,41
19	OBĚŽNÁ AKTIVA	12 530,39	9 341,53	10 640,84	14 639,27	15 249,53	12 481,04	10 828,44
20	Zásoby	0,00	0,00	20,84	82,56	114,63	120,79	118,07
21	Materiál na skladě	0,00	0,00	20,84	82,56	0,00	3,81	3,27
22	Zboží na skladě	0,00	0,00	0,00	0,00	89,73	116,98	114,80
23	Pořízení zboží a Zboží na cestě	0,00	0,00	0,00	0,00	24,90	0,00	0,00
24	Krátkodobé pohledávky	2 423,82	2 340,69	2 431,07	2 682,27	2 749,83	3 374,34	2 133,62
25	Odběratelé	0,00	0,00	0,00	78,95	72,70	90,86	70,40
26	Krátkodobé poskytnuté zálohy	386,55	242,30	303,71	327,81	381,37	383,81	381,57
27	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	303,67	404,39	482,46	605,05	623,55	727,06	780,85
28	Poskytnuté návrat.finan.výpom.krátk.	0,00	0,00	0,00	75,98	118,61	0,00	0,00
29	Nárok na dotace a ostatní zúčt.se stát.rozp.	0,00	0,00	0,00	0,00	9,64	0,00	0,00
30	Pohledávky za zaměstnanci	1 733,60	1 694,00	1 642,40	1 590,80	0,00	0,00	0,00
31	Poskytnuté zálohy na transfery	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 948,00	502,92
32	Dohadné účty aktivní	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	103,00	190,95
33	Ostatní krátkodobé pohledávky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	121,62	206,92
34	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	0,00	0,00	2,50	3,68	1 543,96	0,00	0,00
35	Krátkodobý finanční majetek	10 106,57	7 000,84	8 188,93	11 874,44	12 385,07	8 985,90	8 576,75
36	Běžný účet	0,00	0,00	0,00	272,96	422,25	666,67	232,41
37	Základní běžný účet územních samos.celků	10 095,37	6 971,14	7 945,35	11 282,39	11 676,81	7 992,67	7 775,29
38	Běžné účty fondů USC	11,20	29,70	219,05	219,57	240,52	289,37	530,29
39	Ceniny	0,00	0,00	24,53	39,16	45,49	37,20	38,75
40	Pokladna	0,00	0,00	0,00	60,36	0,00	0,00	0,00
41	PASIVA CELKEM	181 381,04	198 171,38	209 775,83	219 680,32	230 136,92	232 773,36	190 989,89
42	VLASTNÍ KAPITÁL	173 166,13	187 770,59	199 010,72	210 741,99	222 913,38	224 800,04	188 103,13
43	Jméni účetní jednotky a upravující položky	168 850,66	188 669,86	199 073,75	205 302,11	215 128,74	216 797,58	177 411,21
44	Fondy účetní jednotky	1 744,80	1 723,70	1 861,45	1 810,37	1 776,37	1 773,62	1 787,94
45	Výsledek hospodaření	0,00	0,00	0,00	174,13	283,39	6 228,84	8 903,98
46	SU 933, 964, 965	2 570,67	-2 622,97	-1 924,48	3 455,38	5 724,88	0,00	0,00
47	CIZÍ ZDROJE	8 214,94	10 400,80	10 765,10	8 938,33	7 223,54	7 973,32	2 886,76
48	Dlouhodobé závazky	8 000,00	10 000,00	9 000,00	7 000,00	5 000,00	3 000,00	1 000,00
49	Dlouhodobé úvěry	8 000,00	10 000,00	9 000,00	7 000,00	5 000,00	3 000,00	1 000,00
50	Krátkodobé závazky	214,94	400,80	1 765,10	1 938,33	2 223,54	4 973,32	1 886,76
51	Dodavatelé	12,85	160,00	1,23	4,82	234,00	299,31	148,97
52	Krátkodobé přijaté zálohy	0,00	0,00	0,00	137,02	158,24	189,32	190,20
53	Zaměstnanci	117,81	144,48	150,55	173,29	198,54	153,59	187,85
54	Zúčtování s institucemi SZ a ZP	64,82	75,09	79,03	88,81	91,07	81,18	86,38
55	Jiné přímé daně	19,46	21,23	22,39	22,49	28,76	18,35	24,99
56	Závazky k účastníkům řízení	0,00	0,00	1 509,40	1 509,40	1 509,40	1 509,40	0,00
57	Jiné závazky	0,00	0,00	2,50	2,50	3,53	0,00	0,00
58	Výdaje příštích období	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00
59	Výnosy příštích období	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	200,00	200,00
60	Dohadné účty pasivní	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 518,68	1 045,87
61	Ostatní krátkodobé závazky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,50	2,50

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů od OÚ Libiř

Příloha č. 9: V - Výkaz zisku a ztráty obce Libiř (v tis. Kč)

Řádek	Název položky	Hlavní činnost		Hosp. činnost		Celkem	
		2010	2011	2010	2011	2010	2011
1	NÁKLADY CELKEM	17466,12	20801,11	246,52	381,12	17712,64	21182,23
2	Náklady z činnosti	12709,98	16066,99	234,39	373,16	12944,37	16440,15
3	Spotřeba materiálu	390,58	564,71	0	0	390,58	564,71
4	Spotřeba energie	490,99	558,47	0	0	490,99	558,47
5	Prodané zboží	9,46	8,44	0	0	9,46	8,44
6	Opravy a udržování	2612,67	5646,17	93,94	296,42	2706,61	5942,59
7	Cestovné	36,11	47,02	0	0	36,11	47,02
8	Náklady na reprezentaci	45,26	32,9	0	0	45,26	32,9
9	Ostatní služby	4913,06	4965,22	74,94	63,45	4988	5028,67
10	Mzdové náklady	2971,26	2934,15	0	0	2971,26	2934,15
11	Zákonné sociální pojištění	801,41	790,48	0	0	801,41	790,48
12	Jiné sociální pojištění	10,84	6,87	0	0	10,84	6,87
13	Zákonné sociální náklady	78,86	76,55	0	0	78,86	76,55
14	Jiné sociální náklady	11,21	11,81	0	0	11,21	11,81
15	Jiné daně a poplatky	1,6	2,39	0	0	1,6	2,39
16	Dary	192,66	62	0	0	192,66	62
17	Manka a škody	0	290,56	0	0	0	290,56
18	Prodané pozemky	0	8,59	0	0	0	8,59
19	Tvorba a zúčtování OP	68,53	-67,14	65,52	7,49	134,05	-59,65
20	Náklady z odepsaných pohledávek	68,81	124,64	0	5,8	68,81	130,44
21	Ostatní náklady z činnosti	6,67	3,15	0	0	6,67	3,15
22	Finanční náklady	377,75	307,17	12,13	7,96	389,88	315,13
23	Úroky	131,57	59,98	0	0	131,57	59,98
24	Ostatní finanční náklady	246,18	247,19	12,13	7,96	258,31	255,15
25	Náklady na transfery	4378,39	4426,95	0	0	4378,39	4426,95
26	Náklady územních rozpočtů na transfery	4378,39	4426,95	0	0	4378,39	4426,95
27	VÝNOSY CELKEM	23582,23	23940,69	559,24	543,1	24141,47	24483,79
28	Výnosy z činnosti	2810,96	2988,27	559,15	543,03	3370,11	3531,3
29	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	2,64	0	0	0	2,64	0
30	Výnosy z prodeje služeb	98,92	83,92	557	538,69	655,92	622,61
31	Výnosy z pronájmu	231,73	208,56	0	0	231,73	208,56
32	Výnosy z prodaného zboží	13,17	11,08	0	0	13,17	11,08
33	Výnosy ze správních poplatků	309,09	557,98	0	0	309,09	557,98
34	Výnosy z místních poplatků	1516,65	1620,78	0	0	1516,65	1620,78
35	Jiné výnosy z vlastních výkonů	394,27	252,34	0	0	394,27	252,34
36	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	0	10,59	0	0	0	10,59
37	Jiné pokuty a penále	6	17	2,06	1,59	8,06	18,59
38	Výnosy z prodeje DHM kromě pozemků	15	0	0	0	15	0
39	Výnosy z prodeje pozemků	0	98,92	0	0	0	98,92
40	Ostatní výnosy z činnosti	223,49	157,09	0,03	2,7	223,52	159,79
41	Finanční výnosy	44,65	38,94	0,09	0,07	44,74	39,01
42	Úroky	44,65	39,93	0,09	0,07	44,74	40
43	Výnosy z daní a poplatků	19985,78	20332,99	0	0	19985,78	20332,99
44	Výnosy z daně z příjmů FO	3613,27	3643,12	0	0	3613,27	3643,12
45	Výnosy z daně z příjmů PO	3107,07	3173,04	0	0	3107,07	3173,04
46	Výnosy z daně z přidané hodnoty	6279,59	6470,7	0	0	6279,59	6470,7
47	Výnosy z majetkových daní	6985,85	7046,13	0	0	6985,85	7046,13
48	Výnosy z transferů	740,83	580,49	0	0	740,83	580,49
49	Výnosy územních rozpočtů z transferů	740,83	580,49	0	0	740,83	580,49
50	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	6116,11	3139,58	312,72	161,96	6428,83	3301,54
51	Výsledek hospodaření před zdaněním	6116,11	3139,58	312,72	161,96	6428,83	3301,54
52	Daň z příjmů	200	200	0	0	200	200
53	Dodatečné odvody daně z příjmů	0	113,69	0	0	0	113,69
54	Výsledek hospodaření po zdanění	5916,11	2825,89	312,72	161,96	6228,83	2987,85

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů od OÚ Libiř

Příloha č. 10: F - Podkladová data k FAMA (v tis. Kč)

Řádek	Název položky	Přiřazení položek dle druhové rozpočtové skladby	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1.	DPFO ze závislé činnosti	1111	2 547,59	2 671,34	2 862,65	2 682,59	2 759,90	2 816,62	2 884,47
2.	DPFO z vlastní činnosti	1112-1119	1 230,34	836,44	1 484,51	1 710,78	1 538,14	796,65	758,66
3.	DPP bez obcí	1121	2 935,42	3 100,67	3 448,52	3 832,57	2 484,75	3 002,47	2 859,36
4.	DPPO za obce	1122	0,56	1 473,16	160,32	0,00	108,57	104,60	313,69
5.	DPH	1211	4 611,72	5 005,42	5 281,64	5 610,80	6 554,56	6 279,59	6 470,69
6.	Daň z nemovitosti	1511	3 972,57	3 978,39	3 990,87	3 937,52	7 710,41	6 985,85	7 046,13
7.	Místní poplatky	1341-1349	342,05	346,65	388,76	380,41	304,89	401,08	389,89
8.	Daňové příjmy celkem	1111-1705	16 927,68	18 707,10	18 937,31	19 622,20	22 990,83	21 865,01	22 401,85
9.	Příjmy z vlastní činnosti	2111-2151	371,16	183,49	528,25	617,21	486,69	440,02	360,07
10.	Neinvestiční dotace	4111-4160	285,00	438,40	725,53	950,77	535,10	6 708,13	4 595,44
11.	Běžně se opakující příjmy	ř. 8+9+10	17 583,84	19 328,99	20 191,09	21 190,18	24 012,62	29 013,16	27 357,36
12.	Ostatní příjmy	2210-2482	302,90	776,40	322,96	306,59	357,36	378,55	641,89
13.	Kapitálové příjmy	3111-3202	6 255,73	745,81	166,81	580,34	0,00	15,00	11,00
14.	Kapitálové dotace	4211-4240	13 874,68	5 925,00	5 790,80	0,00	2 680,00	0,00	0,00
15.	Příjmy celkem	ř.11+12+13+14	38 017,15	26 776,20	26 471,66	22 077,11	27 049,98	29 406,71	28 010,25
16.	Konsolidace příjmů		0,00	0,00	172,55	0,00	0,00	5 867,29	3 050,00
17.	Příjmy po konsolidaci		38 017,15	26 776,20	26 299,11	22 077,11	27 049,98	23 539,42	24 960,25
18.	Běžné výdaje	5011-5909	12 009,20	12 441,71	15 174,34	14 342,96	15 025,04	23 274,08	24 453,03
19.	Investiční výdaje	6111-6909	34 928,34	19 440,13	9 133,76	2 396,58	9 609,53	6 767,92	1 533,66
20.	Výdaje celkem		46 937,54	31 881,84	24 308,10	16 739,54	24 634,57	30 041,99	25 986,69
21.	Konsolidace výdajů		0,00	0,00	172,55	0,00	0,00	5 867,29	3 050,00
22.	Výdaje po konsolidaci		46 937,54	31 881,84	24 135,55	16 739,54	24 634,57	24 174,70	22 936,69
23.	Financování	8111-8902	8 920,40	5 105,74	-2 163,56	-5 337,56	-2 415,37	635,29	-2 023,56
24.	z toho splátky úvěrů a půjček		-1 000,00	0,00	-1 000,00	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00
25.	Výsledek hospodaření	Součet 17-(22+20)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26.	Stavby		120 786,95	143 588,53	176 452,86	176 657,36	184 732,03	192 617,88	154 124,13
27.	Dlouhodobý majetek		168 850,65	188 829,85	199 134,99	205 041,09	214 887,39	220 292,31	180 161,46
28.	Majetek celkem		181 381,04	198 171,38	209 775,83	219 680,32	230 136,92	232 773,36	190 989,89
29.	Počet obyvatel obce		1 885	1 880	1 931	1 985	2 021	2 069	2 055

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů od OÚ Libiš

Příloha č. 11: Navrhované projekty ke zvýšení rozpočtových příjmů

Roční pronájem místnosti (15 m²)	Hodnota v Kč
Spotřeba el. energie (290 Kč/ m ² za topnou sezónu, 2 000 Kč/rok světlo)	6 350
Drobné stavební úpravy	5 000
Náklady projektu celkem	11 350
Výnosy projektu (nájemné 5 000 Kč/měsíc)	60 000
Předpokládaný zisk projektu	48 650
Rozšíření služeb základní školy	
Jazykový kurz (výuka 7 500 Kč/měsíc)	90 000
Kurz práce na PC (výuka 6 500 Kč/měsíc)	78 000
Náklady projektu celkem	168 000
Výnosy projektu (1 000 Kč/měsíc/20 občanů)	240 000
Předpokládaný zisk projektu	72 000
Rozšíření služeb domova důchodců	
Materiál k výrobě	8 000
Spotřeba energií	7 000
Náklady projektu celkem	15 000
Výnosy projektu – předpokládaný prodej výrobků	35 000
Předpokládaný zisk projektu	20 000
ZISKY PROJEKTŮ CELKEM	140 650

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 12: Navrhovaný projekt ke snížení výdajů

Pořízení stroje na práci v obci		
Pořizovací cena stroje	1 500 000 Kč	
Úroky z úvěru	386 400 Kč	
Pořizovací cena stroje vč. úroků	1 886 400 Kč	
Měsíční splátka úvěru (úvěr na 6 let)	26 200 Kč	
Doba použití	10 let	
Použití stroje po dobu 10 let	Výpočet	v Kč
Výnosy z použití stroje*	10*300 000	3 000 000
Výnosy z pronájmu okolním obcím**	10*150 000	1 500 000
Výnosy projektu celkem	3 000 000+1 500 000	4 500 000
z toho obsluha, provozní materiál	10*115 000	1 150 000
splátky úvěru (6 let)	6*12*26 200	1 886 400
Náklady projektu celkem	1 150 000+1 886 400	3 036 400
ZISK PROJEKTU	4 500 000-3 036 400	1 463 600

Zdroj: vlastní zpracování

Pozn.: *konzultace s rozpočtářkou obce

** odhad budoucích příjmů z pronájmu stroje